

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická

Ženy na mateřské a rodičovské dovolené
Veronika Mrtková

Bakalářská práce
2009

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Katedra věd o výchově
Akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Veronika MRTKOVÁ**

Studijní program: **B6107 Humanitní studia**

Studijní obor: **Humanitní studia**

Název tématu: **ŽENY NA MATEŘSKÉ A RODIČOVSKÉ DOVOLENÉ**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

I. Teoretická část:

1. Mateřská dovolená(MD)

1.1. Mateřská dovolená v zákoně

1.2. Peněžité pomoci v mateřství

2. Rodičovská dovolená(RD)

2.1. Rodičovská dovolená v zákoně

2.2. Rodičovský příspěvek

3. Současný stav mateřské a rodičovské dovolené v rodinné politice

II. Výzkumná část: Případová studie 6-8 žen na mateřské či rodičovské dovolené

(výzkumný vzorek zejména ze skupiny žen splňující kritéria: minimálně ukončené středoškolské vzdělání, zaměstnané, do věku 35 let, vdané či žijící s otcem dítěte v jedné domácnosti)

(předmět výzkumu: podmínky života na MD či RD; aktivity s dítětem, aktivity mimo rámec péče o dítě; význam MD či RD pro matku a pro celou rodinu; míra uvědomění matky o podmínkách, právech a povinnostech uváděných v zákonech k problematice RD či MD; faktory ovlivňující rozhodování o nástupu na MD, o délce RD; atd.)

III. Závěr-Výsledky výzkumu(shrnutí): Současná žena na mateřské či rodičovské dovolené

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Krebs, V. a kol.: Sociální politika. 4. vydání. Praha: ASPI a.s., 2007. ISBN 978-80-7357-276-1

Zákon o státní sociální podpoře č.117/1995 Sb.

Zákon o nemocenském pojištění zaměstnanců č.54/1956 Sb.

Zákon č.262/2006 Sb., zákoník práce

Zákon č. 88/1968 Sb. o prodloužení mateřské dovolené, o dávkách v mateřství a o přídavcích na děti z nemocenského pojištění

Ministerstvo práce a sociálních věcí: Akční plán na podporu rodin s dětmi pro období 2006-2009. [online]. Dostupné z WWW: <http://www.mpsv.cz>

Ministerstvo práce a sociálních věcí 2004: Národní zpráva o rodině 2004. [online]. Dostupné z WWW: <http://www.mpsv.cz>

Ministerstvo práce a sociálních věcí 2005: Národní koncepce rodinné politiky. [online]. Dostupné z WWW: <http://www.mpsv.cz>

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Miloslav Průka, Ph.D.
Katedra věd o výchově

Datum zadání bakalářské práce:

30. dubna 2008

Termín odevzdání bakalářské práce:

31. března 2009

prof. PhDr. Petr Vorel, CSc.
děkan

L.S.

prof. PhDr. Karol Rydl, CSc.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2008

Prohlášení:

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Praze dne 10.3. 2009

Veronika Mrtková

Poděkování:

Ráda bych poděkovala panu Miloslavu Průkovi, vedoucímu této bakalářské práce, za jeho pomoc, ochotu a vnesení kreativity do mého myšlení. Chtěla bych také vyjádřit svůj velký vděk respondentkám za jejich upřímnost, otevřenost a spolupráci. Nakonec bych poděkovala své rodině za její psychickou podporu a trpělivost.

Všem ještě jednou děkuji.

Anotace:

Práce se zabývá hloubkovým zmapováním prožívání mateřské a rodičovské dovolené současnou ženou a dalšími členy rodiny. Teoreticky popisuje zákonnou úpravu této sociální situace, prostřednictvím výzkumu se snaží o zachycení každodenního životního stylu v tomto období. Zaměřena je hlavně na vytvoření uceleného obrazu o myšlení, pocitech, chování ženy-matky při péči o dítě v jeho raném věku s přihlédnutím k možnostem, které jí nabízí stát či služby společnosti.

Klíčová slova:

mateřská dovolená, rodičovská dovolená, péče o děti, rodina, rodinná politika

Title:

Women on maternity and parental leave

Annotation:

The work deals with the deep mapping of living over maternity and parental leave by a contemporary woman and other family members. It theoretically describes legislative alteration of this social situation, it seeks to catch everyday lifestyle at this period through research. The work is aimed mainly at creating of the compact view of thinking, feeling and behaving of a wife-mother while taking care of a child in his/her early age in accordance with possibilities which are offered by the state or society services.

Keywords:

maternity leave, parental leave, child care, family, family policy

Obsah:

Úvod.....	9
1 Teoretická část:	11
Předmluva k teoretické části:	11
1.1 Mateřská dovolená v zákoně	12
1.1.1 Obecné podmínky a délka mateřské dovolené.....	12
1.1.2 Mateřská dovolená a její vliv na čerpání dovolené (na zotavenou).....	13
1.1.3 Výpověď a okamžité zrušení pracovního poměru	13
1.1.4 Možnosti přivýdělku na mateřské dovolené	14
1.1.5 Návrat do zaměstnání z mateřské dovolené či po jejím skončení	14
1.1.5.1 Návrat do zaměstnání po skončení mateřské dovolené	14
1.1.5.2 Návrat do zaměstnání z mateřské dovolené (přerušeni, ukončení).....	14
1.2 Peněžité pomoci v mateřství	15
1.2.1 Oprávněné osoby	15
1.2.2 Žádost a vyplácení peněžité pomoci v mateřství.....	16
1.2.2.1 Zaměstnanec	16
1.2.2.2 Osoba samostatně výdělečně činná.....	16
1.2.3 Výše peněžité pomoci v mateřství	17
1.2.3.1 Denní vyměřovací základ	17
1.2.4 Podmínky nároku na peněžitou pomoc v mateřství.....	18
1.2.4.1 Podmínky nároku na peněžitou pomoc v mateřství u zaměstnanců ...	18
1.2.4.2 Podmínky nároku u osob samostatně výdělečně činných.....	18
1.2.4.3 Podmínky nároku u studentek.....	19
1.2.4.4 Podmínky nároku u žen vedených v evidenci úřadů práce.....	19
1.2.4.5 Podmínky nároku u mužů-otců.....	19
1.2.4.6 Nárok z ochranné lhůty	19
1.2.4.7 Nesplnění podmínek nároku na peněžitou pomoc v mateřství	20
1.2.5 Podpůrní doba	20
1.2.5.1 Doba poskytování peněžité pomoci v mateřství	20
1.2.5.2 Počátek a konec podpůrní doby	20
1.2.5.3 Přerušeni poskytování peněžité pomoci v mateřství.....	21
1.3 Rodičovská dovolená v zákoně	22
1.3.1 Obecné podmínky	22
1.3.2 Výpověď a okamžité zrušení pracovního poměru	23
1.3.3 Vliv rodičovské dovolené na dovolenou (na zotavenou).....	23
1.3.4 Možnosti výdělečné činnosti na rodičovské dovolené.....	23
1.3.5 Rodičovská dovolená muže	24
1.3.6 Návrat do zaměstnání.....	24
1.4 Rodičovský příspěvek	25
1.4.1 Podmínky nároku na rodičovský příspěvek.....	25
1.4.2 Podmínky uznání řádné, celodenní, péče o dítě.....	25
1.4.3 Výše a délka pobírání rodičovského příspěvku	26
1.4.4 Rodičovský příspěvek a narození dalšího dítěte.....	28
1.5 Dávky související s porodem a mateřstvím	28
1.5.1 Dávky státní sociální podpory	28
1.5.1.1 Porodné	28
1.5.2 Dávky nemocenského pojištění	28
1.5.2.1 Vyrovňovací příspěvek v těhotenství a mateřství.....	28

1.6	Současný stav mateřské a rodičovské dovolené v rodinné politice	29
2	Praktická část	30
	Předmluva k praktické části:	30
2.1	Respondentka č. 1- paní Anna (viz Příloha č. 1)	31
2.2	Respondentka č. 2- paní Jana (viz příloha č.2)	36
2.3	Respondentka č. 3- paní Iva (viz Příloha č. 3).....	41
2.4	Respondentka č. 4- paní Dana (viz Příloha č. 4).....	47
2.5	Respondentka č. 5- paní Hana (viz Příloha č. 5).....	52
2.6	Respondentka č. 6- paní Eva (viz Příloha č. 6).....	57
	Závěr: Současná žena na mateřské a rodičovské dovolené	63
3	Seznam použitých zdrojů:	68
3.1	Seznam použité literatury	68
3.2	Seznam použitých elektronických zdrojů	68
3.3	Seznam použitých zákonů.....	69
4	Příloha	70
4.1	Příloha č.1 –Rozhovor- paní Anna.....	70
4.2	Příloha č. 2- Rozhovor- paní Jana.....	75
4.3	Příloha č. 3- Rozhovor- paní Iva.....	83
4.4	Příloha č. 4- Rozhovor- paní Dana	94
4.5	Příloha č. 5- Rozhovor- paní Hana	106
4.6	Příloha č. 6- Rozhovor- paní Eva.....	115

Seznam použitých zkratk:

ČSSZ- Česká správa sociálního zabezpečení

DVZ- denní vyměřovací základ

MD- mateřská dovolená

MPSV- Ministerstvo práce a sociálních věcí

NP- nemocenské pojištění

OSSZ- Okresní zpráva sociálního zabezpečení

PPM- peněžitá pomoc v mateřství

R- respondentka

RD- rodičovská dovolená

RP- rodičovský příspěvek

T- tazatelka

ZP- Zákoník práce

Úvod

Rodinná politika, jedna z disciplín sociální politiky, představuje v každé moderní společnosti jednu z jejích základních stavebních jednotek, nutných k jejímu fungování. Tyto stavební jednotky, pak vytváří propletený systém, který je usměrňován dle potřeb a cílů jednotlivých společenských kultur, je aplikován na všechny její společenské vrstvy. Svým směřováním se pak liší jedna od druhé a vytváří specifický charakter každé společnosti a jejího každodenního života. Rodinná politika, tak i další oblasti teoretické i praktické činnosti státních činitelů, v sobě zahrnují velkou oblast stejnorodých, ale i různorodých situací a dějů, které je nutné sledovat a reagovat na jejich transformace, tak aby mohly ve svém celku nejen existovat, ale dál se i rozvíjet. Rodinná politika sahá svým okruhem zájmu do všech oblastí každodenního života rodin, jako základních sociálních jednotek společnosti. Vše, co nějak souvisí s rodinným životem a rodinnými životními situacemi, je předmětem zkoumání, analyzování rodinné politiky. Ta se pak snaží podpořit to, co je v zájmu jak jednotlivých rodin, tak i celé společnosti. Jedna z takových oblastí představuje i mateřství, rodičovství, péče o děti. Snad téměř každá žena, ale muž se v životě stávají rodiči. Aby byla cesta ve výchově dětí co nejpozitivnější, co nejvíce podporována, vytváří nejen rodinná politika, ale i další odvětví politického diskurzu, prostředí, které by mělo v rodičích vyvolávat pocit jistoty a bezpečí v rodinném životě.

V životě rodiny nastává mnoho situací, od těch příjemných, až po ty nepříjemné, ale vznik nového životě je obecně považováno, za to nejkrásnější co může člověka potkat. Proto je problematika mateřství a rodičovství tak velkým předmětem zájmu rodinné politiky. Tato práce se bude zabývat tím, co je pevně spjato s obdobím těsně před a více po o porodu dítěte a následnou rodičovskou péčí o ně. Bude se zabývat mateřskou a rodičovskou dovolenou, sociálními situacemi, které vytváří prostor pro intenzivní péči dítěte v jeho raném, ale zároveň velmi důležitém vývojovém stádiu. Mateřství, a s tím související mateřská a rodičovská dovolená, bylo vždy spojováno se ženami, které jsou ty, co porodí své a partnerovi potomky. V současné době se situace mění a do procesu mateřství se zapojují i muži. Přesto je tato práce zaměřena primárně na ženskou oblast v této problematice, ale s přihlédnutím k transformaci charakteru rodinného života v české společnosti, kdy se začínají vyrovnávat role otců a matek.

Na tuto transformaci se zákonodárci snaží svými rozhodnutími reagovat a vytvářet prostředí, v kterém by byla tato změna umožněna.

Cílem této práce je zmapovat a postihnout celou oblast problematiky mateřství, rodičovství, mateřské a rodičovské dovolené, jak v jejím teoretickém pojetí, tak hlavně

v jejím praktickém užití v životě jednotlivých rodin. Ačkoliv je nemožné postihnout šetřením všechny sociální případy ve společnosti, bude se tato práce snažit nastínit jaká je nynější situace žen na mateřské a rodičovské dovolené v české společnosti, a jak se k transformaci rodinné politiky, směřující k vyrovnávání partnerských rolí ve vztahu v péči o děti, staví nejen ony, ale případně i otcové jejich dětí.

Vzhledem k tomu, že výzkum nebude plošného charakteru, bude vybrán vzorek rodin podobné charakteristiky, u kterých bude provedeno hloubkové šetření jejich sociální situace v období, kdy je rodič na mateřské a rodičovské dovolené.

S přihlédnutím k charakteru výzkumného vzorek, je cílem této práce snaha představit společenské, životní trendy žen na mateřské a rodičovské dovolené v podobném či stejném typu českých rodin.

Praha, březen 2009

Veronika Mrtková

1 Teoretická část:

Předmluva k teoretické části:

Následující kapitola tvoří teoretickou část této práce. Jejím cílem je seznámit čtenáře se zákonnou úpravou problematiky mateřské a rodičovské dovolené a s tím souvisejícími dalšími zákonnými ustanoveními.

Teoretická část se bude zabývat těmito tématy:

- ❖ rodičovská dovolená v zákoně
- ❖ mateřská dovolená v zákoně
- ❖ dávky státní sociální podpory- porodné, rodičovský příspěvek
- ❖ dávky nemocenského pojištění- peněžitá pomoc v mateřství, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství + dávka „otcovské“

Vzhledem k charakteru výzkumného vzorku použitého pro účely této práce, bude teoretická část svým obsahem primárně zaměřena na zákonnou úpravu týkající se respondentek, které jako případy vystavené šetření, tento vzorek tvoří.

Charakteristika výzkumného vzorku:

Stěžejní charakteristikou pro výběr respondenetek tvořící výzkumný vzorek byla ta skutečnost, že šlo o zaměstnané ženy na mateřské či rodičovské dovolené, ve věkovém rozmezí 20 - 40 let, s jedním a více dětmi (bez zdravotního postižení), vdané či svobodné, žijící s otcem dítěte v jedné domácnosti. Jiné případné charakteristiky neměly vliv na právní úpravu jejich stavu.

Zákonná ustanovení, která se výše charakterizovaného výzkumné vzorku netýkají, byla převážně vypuštěna. Šlo hlavně o tyto případy:

- ❖ osamělé ženy- samoživitelky na MD/RD
- ❖ ženy na MD/ RD se zdravotně postiženým dítětem

Při zpracování teoretické části bylo čerpáno z těchto zákonů:

Zákon č. 262/ 2006 Sb., zákoník práce, dle pozdějších předpisů

Zákon č. 187/ 2006 Sb., zákon o nemocenském pojištění, dle pozdějších předpisů

Zákon č. 117/ 1995 Sb., zákon o státní sociální podpoře, dle pozdějších předpisů

Mateřská a rodičovská dovolená-úvod:

„Doba kdy zaměstnankyně čerpá mateřskou a rodičovskou dovolenou a doba kdy zaměstnanec čerpá rodičovskou dovolenou, je ve smyslu ust. § 191 z. č. 262/ 2006 Sb. zákoníku práce, **považována za důležitou osobní překážku v práci**, po kterou je zaměstnanec/ zaměstnankyně **omluven/ a pro nepřítomnost v práci**. Po tuto dobu **nepřísluší** zaměstnankyni/ zaměstnanci **náhrada mzdy nebo platu**, má však nárok na dávky nemocenského pojištění ...“¹ nově dle zákona č. 187/ 2006, o nemocenském pojištění (dále NP) a dávky státní sociální podpory dle zákona č. 117/ 1995 Sb. o státní sociální podpoře. Dlouho očekávaný nový zákoník o NP vešel v platnost teprve k 1.1. 2009 (i když schválen už r. 2006) a přinesl s sebou mnoho změn.

1.1 Mateřská dovolená v zákoně

1.1.1 Obecné podmínky a délka mateřské dovolené

§ 195 zákona č. 262/ 2006 Sb., zákoník práce (dále ZP) definuje mateřskou dovolenou (dále MD) jako období související s porodem a následnou péčí o dítě a přísluší zaměstnankyni po dobu 28 týdnů; v případě narození více jak jednoho dítěte se tato doba prodlužuje na 37 týdnů.

Odst. 2 téhož § stanoví, že MD zaměstnankyně nastupuje zpravidla od počátku 6.týdne před očekávaným dnem porodu, nejdříve však od počátku 8. týdne před tímto dnem.

„Žena si sama stanoví den nástupu na mateřskou dovolenou [...], nejdříve však od 8. týdne před čekávaným dnem porodu.“² Pro rozhodování matky je tedy určující předpokládaný den porodu stanovený gynekologem. „Zaměstnankyně musí nástup na mateřskou dovolenou zaměstnanci oznámit svému zaměstnavateli předem, neboť tato skutečnost je jí zpravidla předem známa. Zákon nestanoví jakou formou má být oznámení provedeno, zpravidla tak lze učinit s uplatněním nároku na PPM, tedy s předložením žádosti o tuto dávku nemocenského pojištění prostřednictvím svého zaměstnavatele.“³

§ 195 odst. 3 ZP řeší situaci, kdy zaměstnankyně vyčerpá před porodem méně než 6 týdnů a to z důvodu: 1) porod nastal dříve než určil lékař

2) z jiného důvodu

¹ Ministerstvo práce a sociálních věcí. Rodina.[online]. [2008?]. [cit. 2008-12-28], tučně v originále. Dostupné z WWW: <http://mpsv.cz/cs/4>

² Dagmar Kučerová. Od ledna pro otce dítěte mateřská, připravuje se i otcovská. 11.12.2008. [cit 2008-01-20]. Dostupné z WWW: <http://www.podnikatel.cz/clanky/od-ledna-pro-otce-ditete-materska/>

³ Burdová,E., Schmied, Z., Ženíšková, M. Těhotenství, mateřská a rodičovská dovolená. Praha: ASPI, a.s., 2008. s. 59. ISBN 978-80-7357-371-3

V případě, kdy porod nastal dříve než určil lékař, zaměstnankyni přísluší MD v celém uvedeném rozsahu 28, resp. 37 týdnů od jejího nástupu.

V druhém případě se poskytne MD ode dne porodu jen do uplynutí 22 týdnů, popřípadě 31 týdnů, jde-li o zaměstnankyni, která porodila zároveň dvě a více dětí.

§ 195 v odst. 5 ZP stanovuje, že MD v souvislosti s porodem nesmí být nikdy kratší než 14 týdnů a nemůže v žádném případě skončit ani být přerušena před uplynutím 6 týdnů ode dne porodu.

1.1.2 Mateřská dovolená a její vliv na čerpání dovolené (na zotavenou)

„ Zákoník práce stanoví, že doba čerpání mateřské dovolené **se posuzuje jako výkon práce**, a to i pro účely plnění podmínek vzniku práva na dovolenou (na zotavenou). [...]

Naopak doba mateřská dovolené, na rozdíl např. od dočasné pracovní neschopnosti nebo rodičovské dovolené se nezapočítává do dnů odůvodňujících krácení dovolené.“⁴

Čerpání dovolené určuje zaměstnavatel, výjimku popisuje § 217 odst. 5 ZP: „ Požádá-li zaměstnankyně zaměstnavatele o poskytnutí dovolené tak, aby navazovala bezprostředně na skončení mateřské dovolené, a zaměstnanec zaměstnavatele

o poskytnutí dovolené tak, aby navazovala bezprostředně na skončení rodičovské dovolené do doby, po kterou je zaměstnankyně oprávněna čerpat mateřskou dovolenou, je zaměstnavatel povinen jejich žádosti vyhovět.“

Z toho pak vyplývá výhoda, kdy se dle § 223 ZP dovolená na zotavenou, v případě čerpání hned po ukončení MD a následného bezprostředního čerpání RD, nekrátí.

1.1.3 Výpověď a okamžité zrušení pracovního poměru

Zaměstnankyně je v období MD (ale i RD) chráněna zákonem proti případnému úmyslu zaměstnavatele dát ji výpověď, je v tzv. „ochranné době“.

Dle § 54 ZP to neplatí pouze v případech:

- ruší-li se zaměstnavatel nebo jeho část
- přemísťuje-li se zaměstnavatel nebo jeho část

Pokud se však zaměstnavatel přemísťuje v mezích místa (míst) výkonu práce, ve kterých má být práce podle pracovní smlouvy vykonávána opět platí zákaz výpovědi.

Případ, kdy zaměstnavatel z důvod pro který může, okamžitě zrušil pracovní poměr zaměstnanci před nástupem na mateřskou dovolenou řeší § 54b ZP „ ...byla-li dána zaměstnankyni nebo zaměstnanci z toho důvodu výpověď před nástupem mateřské

⁴ Burdová, E., Schmied, Z., Ženíšková, M. Těhotenství, mateřská a rodičovská dovolená. Praha: ASPI, a.s., 2008. s. 64, tužně v originále. ISBN 978-80-7357-371-3

dovolené [...] tak, že by výpovědní doba uplynula v době této mateřské dovolené [...], skončí výpovědní doba současně s mateřskou dovolenou...“.

Naproti tomu „...zákaz okamžitého zrušení pracovního poměru v době mateřské dovolené je absolutní a bezvýjimečný...“⁵

1.1.4 Možnosti přivýdělku na mateřské dovolené

Pro splnění zákonem stanovené podmínky nejkratší možné délky MD (nesmí být nikdy kratší než 14 týdnů a nemůže být v žádném případě přerušena před uplynutím 6 týdnů ode dne porodu) nesmí v této době zaměstnavatel přidělovat práci matce-zaměstnankyni a to jak na pracovišti tak i v domácím prostředí.

Pokud je výše zmíněná podmínka splněna má zaměstnankyně, OSVČ možnost přivýdělku, ale musí dávat pozor, aby jednala v souladu s podmínkami § 16 zákona o NP pro pobírání PPM. Tyto podmínky stanoví, že: „ Pojištěnec nemá právo na výplatu nemocenské, peněžité pomoci v mateřství a ošetřovného za dobu po kterou vykonává v pojištěné činnosti, ze které tyto dávky náleží práci, nebo osobně vykonává samostatně výdělečnou činnost.“ To však neznamená, že by zaměstnankyně nemohla např. podnikat a OSVČ si nepřidělávala jako zaměstnankyně.

1.1.5 Návrat do zaměstnání z mateřské dovolené či po jejím skončení

1.1.5.1 Návrat do zaměstnání po skončení mateřské dovolené

§ 47 ZP stanoví, že: „...nastoupí-li zaměstnankyně po skončení mateřské dovolené nebo zaměstnanec po skončení rodičovské dovolené v rozsahu doby, po kterou je zaměstnankyně oprávněna čerpat mateřskou dovolenou do práce,[...], zařadí je zaměstnavatel na jejich původní práci a pracoviště. Není-li to možné proto, že původní práce odpadla nebo pracoviště bylo zrušeno, zařadí je zaměstnavatel podle pracovní smlouvy.“

1.1.5.2 Návrat do zaměstnání z mateřské dovolené (přerušeni, ukončení)

Ačkoli základní výměra MD je stanovena na 28 resp. 37 týdnů, má zaměstnankyně možnost přerušit mateřskou dovolenou či ji ukončit před uplynutím této doby, ne však dříve než stanovuje zákon pro minimální trvání MD⁶

⁵ Burdová,E., Schmied,Z., Ženíšková, M. Těhotenství, mateřská a rodičovská dovolená. Praha: ASPI, a.s., 2008. s. 63. ISBN 978-80-7357-371-3

⁶ § 195 odst. 5 zákona č. 262/ 2006 Sb., zákoník práce, dle pozdějších předpisů

Ukončení MD:

- Zaměstnankyně se sama rozhodla, že po zákonem povinně dodržené lhůtě setrvání na mateřské dovolené uvedené výše se vrátí do zaměstnání.

„ Kdyby se však zaměstnankyně po určité době, avšak v rámci zákonné výměry mateřské dovolené [...] rozhodla opět na mateřskou dovolenou nastoupit, musel by to zaměstnavatel respektovat. V tomto případě však dočasný návrat zaměstnankyně do zaměstnání nemá účinky na přerušení mateřské dovolené, a proto by při případném opakovaném návratu na mateřskou dovolenou mohla zaměstnankyně již jen dočerpat zbývající část této mateřské dovolené, počítané od jejího počátku bez přerušení.“⁷

Přerušení MD:

- Zaměstnankyně se vrátila do práce v době kdy bylo dítě ze zdravotních důvodů převzato do péče kojeneckého či jiného léčebného ústavu.

„ ...nevyčerpaná část“ mateřské dovolené „ se poskytne ode dne opětovného převzetí dítěte z ústavu do své péče, ne však déle než do doby kdy dítě dosáhne věku 3 let.“⁸

1.2 Peněžité pomoc v mateřství

Peněžité pomoc v mateřství (PPM) je finanční dávka vyplývající z NP , která se čerpá během MD. Zákonnou úpravou PPM se tak zabývá zákon o NP č. 187/ 2006 Sb., který vzešel v platnost teprve k 1. 1. 2009 a přinesl určité změny i v této oblasti. Jednu z hlavních změn popisuje Dagmar Kučerová na internetovém serveru Podnikatel.cz. Ta se týká mužů (manželů, otců v neuzavřeném manželství), kteří mají nově od roku 2009 nárok střídat se, od počátku 7. týdne po porodu, s matkou dítěte v pobírání PPM.⁹

1.2.1 Oprávněné osoby

Právo pobírat PPM, dávku NP, mají dle § 32 zákona o NP, zaměstnanci (muži i ženy) a OSVČ za předpokladu, že se podílejí na NP a to u OSVČ nově bez ohledu na placení záloh důchodového pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. „**Zaměstnanci** jsou i nadále **povinně** účastni na nemocenském pojištění, na rozdíl od **OSVČ** jejichž nemocenské pojištění zůstává **dobrovolné**.“¹⁰ NP vzniká na základě

⁷ Burdová,E., Schmied,Z., Ženíšková, M. Těhotenství, mateřská a rodičovská dovolená. Praha: ASPI, a.s., 2008. s. 67. ISBN 978-80-7357-371-3

⁸ § 198 odst. 2 zákona č. 262/ 2006 Sb., zákoník práce, dle pozdějších předpisů

⁹ Dagmar Kučerová.Od ledna pro otce dítěte mateřská, připravuje se i otcovská. 11.12.2008. [cit.2008-01-20]. Dostupné z WWW: <http://www.podnikatel.cz/clanky/od-ledna-pro-otce-ditete-materska/>

¹⁰ Ministerstvo práce a sociálních věcí. Nemocenské pojištění. [online]. [2009?]. [cit. 2008-01-21], tučně v originále. Dostupné z WWW: <http://mpsv.cz/cs/7>

přihlášky k účasti na pojištění předkládanou Okresní správě sociálního zabezpečení (dále OSSZ).

Od ledna roku 2008 nemají ze zákona právo na PPM ženy vedené v evidenci Úřadu práce a od 1.ledna 2009 studentky z důvodu vypuštění z okruhu nemocensky pojištěných osob.

1.2.2 Žádost a vyplácení peněžité pomoci v mateřství

1.2.2.1 Zaměstnanec

„ Od 1.1. 2009 vyplácí nemocenské dávky, tedy i PPM, pouze Okresní správa sociálního zabezpečení (...) **Dávku vyplácí do 1 měsíce po dni doručení žádosti OSSZ.**“¹¹

„ Nárok uplatňuje těhotná pojištěnka (pojištěnka, která porodila) tiskopisem „**Žádost o peněžitou pomoc v mateřství**“, který jí vydá ošetřující lékař – gynekolog, u něhož je v předporodní péči. Lékař potvrdí v části A. tiskopisu předpokládaný den porodu a pojištěnka vyplní požadované údaje v části B.“ Jedná se hlavně o datum nástupu na MD. Tento tiskopis odevzdá svému zaměstnavateli. „ Zaměstnavatel k žádosti o peněžitou pomoc v mateřství přiloží vyplněný tiskopis „ Příloha k žádosti o dávku nemocenského pojištění“ a předá je neprodleně příslušné OSSZ.“¹²

1.2.2.2 Osoba samostatně výdělečně činná

„ **Žena OSVČ** ji hlásí na příslušné **Městské/ Okresní správě sociálního zabezpečení**, která ji vyplácí dávku dle dosavadní výše pojistného, které si žena platila. **Pokud je tato peněžítá pomoc v mateřství nižší než životní minimum**, část do životního minima ji dorovná Odbor státní sociální podpory při Úřadu práce v místě trvalého bydliště. Musí kontaktovat oba úřady, nejdříve Městskou správu soc. zabezpečení, kde ji vystaví potvrzení pro Odbor státní sociální podpory...“¹³

¹¹ Mgr. Věra Tautová DiS. Mateřská dovolená- včetně úprav platných k 1. 1. 2009. [online]. [2009?]. [cit.2009-01-15], tučně v originále. Dostupné z WWW: <http://www.babyonline.cz/tehotenstvi/materska-dovolena.html>

¹² Česká správa sociálního zabezpečení. Uplatňování nároku a výplata dávek nemocenského pojištění. [online]. [2009?]. [cit.2009-01-15], tučně v originále. Dostupné z WWW: <http://www.cssz.cz/cz/nemocenske-pojisteni/davky/uplatnovani-naroku-a-vyplata-davek-nemocenskeho-pojisteni.htm>

¹³ Mgr. Věra Tautová DiS. Mateřská dovolená- včetně úprav platných k 1. 1. 2009. [online]. [2009?]. [cit.2009-01-15], tučně v originále. Dostupné z WWW: <http://www.babyonline.cz/tehotenstvi/materska-dovolena.html>

1.2.3 Výše peněžité pomoci v mateřství

I v tomto případě došlo k mírné změně oproti dosavadní právní úpravě. Od 1.1. 2009 § 37 zákona o NP určuje, že: „Výše PPM za kalendářní den činí 70% denního vyměřovacího základu.“. (Doposavad to bylo 69%).

1.2.3.1 Denní vyměřovací základ

Celou problematiku denního vyměřovacího základu (dále DVZ) a určení rozhodného období upravuje § 18 - § 22 zákona o NP.

DVZ u zaměstnanců „... se zjistí tak, že se započitatelný příjem zúčtovaný zaměstnanci v rozhodném období (zpravidla období 12 kalendářních měsíců před kalendářním měsícem, ve kterém vznikla sociální událost) dělí počtem „započitatelných“ kalendářních dnů připadajících na toto rozhodné období. Takto stanovený průměrný denní příjem podléhá redukci.“¹⁴ (viz níže). Zákon upravuje, které dny se za započitatelné nepovažují, tzv. vyloučené dny. Sociální událostí se rozumí nástup na MD. „Rozhodné období zahrnuje pouze kalendářní měsíce z toho zaměstnání z něhož je dávka přiznávána.“¹⁵

DVZ u OSVČ „...se zjistí z úhrnu měsíčních vyměřovacích základů pro placení záloh na pojistné v rozhodném období, kterým je předcházející kalendářní rok.“¹⁶

Pro účel této práce je podstatné ustanovení odst. 3 a odst. 10 § 19 zákona o NP, a to že: „Rozhodné období pro PPM se u pojištěnky, která nastoupila na PPM od pozdějšího data než od počátku šestého týdne před očekávaným dnem porodu, zjišťuje k počátku šestého týdne před očekávaným dnem porodu“ a dále je důležité vědět, že „vznikne-li sociální událost v ochranné lhůtě, postupuje se při určení rozhodného období tak, jako by sociální událost vznikla v den, který bezprostředně následuje po dni, ve kterém skončilo pojištění.“

§ 19 odst. 4 zákona o NP dále stanovuje, že: „U zaměstnankyně, která za trvání téhož zaměstnání vznikl nárok na další PPM z tohoto zaměstnání v období do 4 let věku předchozího dítěte, se za DVZ považuje DVZ zjištěný pro výpočet předchozí PPM, pokud je vyšší DVZ zjištěný pro výpočet další PPM...“

¹⁴ Ministerstvo práce a sociálních věcí. Nemocenské pojištění. [online]. [2009?]. [cit. 2009-01-18], uvozovky v originále. Dostupné z WWW: <http://mpsv.cz/cs/7>

¹⁵ Burdová,E., Schmied,Z., Ženíšková, M. Těhotenství, mateřská a rodičovská dovolená. Praha: ASPI, a.s., 2008. s. 28. ISBN 978-80-7357-371-3

¹⁶ Portál veřejné správy České republiky. Peněžité pomoci v mateřství.[online]. [2009?]. [cit. 2009-01-18] Dostupné z WWW: http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/708?POSTUP_ID=615&PRVEK_ID=377

V roce 2009 je první redukční hranice stanovena na 786,- Kč, druhá redukční hranice na 1178,- Kč a třetí redukční hranice na 2356,- Kč.

Způsob redukce DVZ u PPM dle ustanovení MPSV:

- do první redukční hranice se u PPM započte 100% DVZ,
- z části DVZ mezi první a druhou redukční hranicí se započte 60%,
- z části mezi druhou a třetí redukční hranicí se započte 30%,
- k části nad třetí redukční hranici se nepřihlédne.

Nejvyšší možná výše PPM činí 28 890,- Kč měsíčně. Pro představu sever iDNES.cz uvádí, že v této výši získá PPM žena, která vydělává více jak 71 000,- Kč hrubého měsíčně.¹⁷

1.2.4 Podmínky nároku na peněžitou pomoc v mateřství

1.2.4.1 Podmínky nároku na peněžitou pomoc v mateřství u zaměstnanců

§ 32 odst. 2 zákona o NP stanovuje, že: „ Podmínkou nároku na PPM je účast pojištěnce na pojištění alespoň po dobu 270 kalendářních dní v posledních dvou letech před dnem nástupu na PPM...“ Ode dne, kdy je dávka vyplácena, musí pojištění trvat nebo musí trvat ochranná lhůta. Dále stanovuje, že: „ Je-li uplatňován nárok na PPM z více pojištění, musí být tato podmínka účasti na pojištění splněna v každém z těchto pojištění.“ „ Při souběhu nároků na tutéž dávku z více zaměstnání zakládajících účast na nemocenském pojištění se poskytne ze všech zaměstnání pouze jedna dávka. Ta se vypočte z příjmů dosažených ve všech těchto zaměstnáních.“¹⁸

„ Mimo jiné jsou pojištěni také lidé zaměstnaní na dohodu o pracovní činnosti.“¹⁹ To neplatí v případě dohody o provedení práce.

1.2.4.2 Podmínky nároku u osob samostatně výdělečně činných

OSVČ musí dle § 32 odst. 3 zákona o NP splňovat stejné podmínky účasti na pojištění jako zaměstnanci, ale musí zároveň splňovat podmínku účasti na NP po dobu aspoň 180 dní v posledním roce přede dnem počátku tzv. podpůrní doby (viz kapitola 1.2.5).

„ Pokud si žena neplatila nemocenské pojištění, bude od porodu pobírat přímo rodičovský příspěvek, a to v pomalé čtyřleté variantě.“²⁰

¹⁷ dle Zuzany Kohoutové. Mateřská vzroste hlavně ženám se mzdou nad 25 tisíc. [online]. [2008-12-30]. [cit. 2009-01-21]. Dostupné z WWW: http://finance.idnes.cz/mataska-vzroste-hlavne-zenam-se-mzdou-nad-25-tisic-fsv-viteze.asp?c=A081229_132134_viteze_hla

¹⁸ Richard W. Fetter. Nemocenské pojištění- Změny zasáhnou každého. [online]. [2009-01-15]. [cit. 2009-01-21]. Dostupné z WWW. <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/pracovni-pravo/nove-nemocenske-pojisteni-zmeny/1000873/51597/>

¹⁹ Frajufová, E. Mateřská a rodičovská dovolená v otázkách a odpovědích (nejen pro maminky). Brno: Computer Press, a.s., 2007. s. 18. ISBN 978-80-251-1454-4

Je zároveň důležité, aby OSVČ platila včas zálohy na pojistné a to včetně kalendářního měsíce, který bezprostředně předcházející měsíci v němž začala pobírat PPM.

1.2.4.3 Podmínky nároku u studentek

Studentka má právo na PPM pouze v případě, přeruší-li v době těhotenství studium.

V případě, že to neudělá nastupuje rovnou na pomalou variantu čerpání RP.

Pokud, ale žena přeruší studium vyplácí jí Okresní správa sociálního zabezpečení PPM od 6. týdne před očekávaným termínem porodu ve výši 254,- Kč za kalendářní den.

1.2.4.4 Podmínky nároku u žen vedených v evidenci úřadů práce

Jak již bylo uvedeno, ženy vedené před nástupem na MD v evidenci Úřadu práce nemají nárok na PPM (za předpokladu, že nejsou v ochranné lhůtě), ale hned od narození dítěte je jim vyplácen RP.

1.2.4.5 Podmínky nároku u mužů-otců

Pojištěnec musí splňovat stejné podmínky jako pojištěnka, aby splňoval podmínky nároku.

Otec dítěte má dle § 32 zákona o NP právo pobírat PPM v těchto případech:

1) Dle odst. 1e pojištěnec, který pečuje o dítě a je otcem dítěte nebo manželem ženy, která dítě porodila a to na základě písemné dohody, kterou matka převádí péči o dítě otci dítěte a tak se vzdává nároku na pobírání PPM. Tuto dohodu lze uzavřít s účinkem nejdříve od počátku 7. týdne po porodu dítěte.

Výše uvedená dohoda může být dle § 36 odst. 2 zrušena jednostranně.

2) Dle odst. 1b,c,d pojištěnec má právo pobírat PPM, a to od narození dítěte namísto matky. Jde např. o situace, kdy pojištěnec pečuje o dítě jehož matka zemřela, nebo se nemůže ze zdravotních důvodů o dítě starat, nebo převzal-li pojištěnec dítě do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu.

1.2.4.6 Nárok z ochranné lhůty

„Ochranná lhůta je doba po skončení zaměstnání, které založilo účast na nemocenském pojištění. Pokud se v ochranné lhůtě splní podmínky nároku na dávku, dávka náleží, jako kdyby se tyto podmínky splnily v době trvání zaměstnání, tj. v době účasti na nemocenském pojištění.“²¹

²⁰ Mgr. Věra Tautová DiS. Mateřská dovolená- včetně úprav platných k 1. 1. 2009. [online]. [2009?]. [cit.2009-01-23] Dostupné z WWW. <http://www.babyonline.cz/tehotenstvi/materska-dovolena.html>

²¹ Burdová,E., Schmied,Z., Ženíšková, M. Těhotenství, mateřská a rodičovská dovolená. Praha: ASPI, a.s., 2008. s. 2, ISBN 978-80-7357-371-3

§15 odst. zákona o NP tak stanovuje, že: „ Ochranná lhůta činní u žen, jejichž pojištění zaniklo (*pozn.* konec pracovního poměru) v době těhotenství 180 kalendářních dnů ode dne zániku pojištění...“

Pokud pojištění netrvalo 270 dnů ochranná lhůta trvá jen tolik kalendářních dní kolik dnů pojištění trvalo, maximálně však 180 dnů.

V případě nevyčerpání ochranné lhůty z důvodu vzniku nového pojištění, tato ochranná lhůta dále neběží, ale její nevyčerpaná část se připočítává k ochranné lhůtě vyplývající z nového pojištění, avšak do nejvyšší celkové výměry 180 dnů.

1.2.4.7 Nesplnění podmínek nároku na peněžitou pomoc v mateřství

„ Jestliže žena nesplňuje podmínky pro nárok na PPM (např. nedostatečná doba účasti na nemocenském pojištění), uzná ji lékař v souvislosti s těhotenstvím a porodem práce neschopnou, a to od počátku šestého týdne před očekávaným dnem porodu. Pracovní neschopnost je ukončena po uplynutí šestinedělí.“²² V tomto období má nárok na PPM poskytovanou 6 týdnů před porodem a 6 týdnů po porodu. Od počátku sedmého týdne je ženě vyplácen RP.

1.2.5 Podpůrčí doba

1.2.5.1 Doba poskytování peněžité pomoci v mateřství

Dle § 33 zákona o NP podpůrčí doba u PPM činí:

- 28 týdnů u pojištěnky vdané a osamělé, která porodila jedno dítě,
- 37 týdnů u pojištěnky která porodila zároveň dvě a více dětí najednou a stará se celou dobu aspoň o dvě z nich,
- 22 týdnů u pojištěnce starajícího se o jedno dítě,
- 31 týdnů u pojištěnce pečujícího zároveň o dvě a více dětí, který pečuje celou dobu aspoň o dvě z nich.

1.2.5.2 Počátek a konec podpůrčí doby

§ 34 odst. 1 zákona o NP udává, že podpůrčí doba u PPM začíná nástupem na PPM, což dle zákona nastává:

- a) „dnem, který pojištěnka určí v období od počátku osmého týdne do počátku šestého týdne před očekávaným dnem porodu; pokud pojištěnka tento den v tomto období neurčí, začíná podpůrčí doba od počátku šestého týdne před očekávaným dnem porodu,

²² Mgr. Alice Marciszová. Peněžitá pomoc v mateřství.[online]. [2008-09-05]. [cit. 2009-01-20].Dostupné z WWW: <http://www.icm.cz/penezita-pomoc-v-materstvi>

b) dnem porodu v případě, pokud k porodu před počátkem podpůrčí doby uveden v písmenu a), “

c) dnem kdy pojištěnec na základě dohody s matkou převezme péči o dítě.

§ 34 v odst. 2 pak stanovuje konec podpůrčí doby v bodě, kdy uplyne doba poskytování PPM (viz výše), nejpozději však dnem, kdy dítě dosáhlo 1 roku.

Pečujícím otcům či manželům se do jejich podpůrčí doby započítává doba, po kterou byla PPM vyplácena matce dítěte s výjimkou doby od porodu do konce šestého týdne po porodu.

Dávka PPM se vyplácí jen jednou, a to i v případě vznikne-li nárok v podpůrčí době na další PPM z téhož pojištění.

Nejkratší možná délka podpůrčí doby u ženy, která porodila je dle § 35 odst. 1 zákona o NP „...14 týdnů a nesmí skončit před uplynutím 6 týdnů ode dne porodu.“

1.2.5.3 Přerušování poskytování peněžité pomoci v mateřství

„ Podmínkou pro poskytování peněžité pomoci v mateřství je péče o dítě. Proto dojde-li k přerušování této péče, dochází též k přerušování výplaty peněžité pomoci v mateřství.“²³

K přerušování výplaty PPM u matky (příp.otce) nastane dle § 36 zákona o NP např. v těchto případech:

- 1) péči o dítě převzal na základě dohody s matkou otec dítěte, PPM je vyplácena otcí,
- 2) v době kdy je dítě umístěno ze zdravotních důvodů do ústavní péče zdravotního zařízení a pojištěnec v této době nastoupí do zaměstnání, z kterého mu plyne PPM,
- 3) v době kdy je dítě umístěno v ústavní péči z jiných než zdravotních důvodů,
- 4) pokud matka nepečuje o narozené dítě a to je v péči nahrazující péči rodičů nebo v ústavní péči,
- 5) v době kdy matka nepečuje o dítě (a to je v péči jiné osoby), protože nemůže nebo nesmí pro závažné dlouhodobé onemocnění, pro které byla uznána dočasně pracovně neschopnou § 36 v odst. 2 určí, že v případech 1), 3), 4) se podpůrčí doba o dobu kdy došlo k přerušování výplaty neprodlužuje, v případech 2), 5) se prodlužuje.

²³ Poradce 2009/5. Komentář § 36 zákona o nemocenském pojištění. Český Těšín: PORADCE s. r.o., 2009. s.45. ISSN 1211-2437

1.3 Rodičovská dovolená v zákoně

1.3.1 Obecné podmínky

Rodičovská dovolená (dále RD), dnes již ve veřejnosti obecně známý a běžně používaný pojem, označující „období“ bezprostředně návazné na MD, sloužící jako nástroj státní rodinné politiky k sociální a finanční podpoře rodičů při péči o dítě v raném věku. Zatímco dříve byla tato činnost výhradně připisována matkám, a možná i proto bylo až do konce r. 2001 toto období označováno jako další MD, dnes ve snaze dosáhnout rovnoprávnosti otců a matek, mají rodiče možnost rozhodnout se, kdo bude na RD a pobírat RP, a proto i změna označení. Dnes však můžeme pozorovat dozvuky období před tímto obratem, a sice v tendenci stavit PPM a RP vedle sebe jako dvě obdobné dávky. Ale zdání klame. Zatímco PPM je dávka nemocenského pojištění, tak RP je dávka státní sociální podpory, a tak se obě tyto dávky řídí podmínkami rozdílných zákonů.

Zákoník práce upravuje RD v § 196 takto : „ K prohloubení péče o dítě je zaměstnavatel povinen poskytnout zaměstnankyni a zaměstnanci na jejich žádost rodičovskou dovolenou. Rodičovská dovolená se poskytuje matce dítěte po skončení mateřské dovolené a otci od narození dítěte, a to v rozsahu, o jaký požádají, ne však déle než do doby, kdy dítě dosáhne věku 3 let.“ Pro ženu/ muže z toho vyplývá svoboda volby na jak dlouho zažádá o poskytování RD, pokud chce může čerpat RD kratší dobu než do 3 let věku dítě. V případě, že si zaměstnanec tuto dobu neurčí, počítá se automaticky s maximální délkou RD.

„ Podle směrnice je právo na rodičovské volno individuálním a nepřenosným právem každého z rodičů, které umožňujeme aby o dítě pečovala buď matka nebo otec, nebo oba současně.“²⁴ Rodiče se mohou na RD střídat. RD se stejně jako otci poskytuje od narození dítěte matce v případě, že ji nevznikl nárok na PPM. Jde např. o ženy vedené před nástupem MD v evidenci Úřadu práce, o studentky přerušily-li studium.

Tak jako MD, patří i RD mezi důležité osobní překážky v práci, po dobu jejichž trvání zaměstnavatel omluví nepřítomnost zaměstnance v práci. „ Po dobu čerpání rodičovské dovolené v rozsahu rodičovské dovolené matky nepřísluší zaměstnankyni/ zaměstnanci

²⁴ Poradce 2009/1-2. Komentář § 197 zákoníku práce. Český Těšín: PORADCE s.r.o., 2009. s. 251. ISSN 1211-2437

náhrady mzdy nebo platu; nýbrž nárok na dávku státní sociální podpory - **rodičovský příspěvek** dle zákona č. 117/ 1995 Sb., o státní sociální podpoře.²⁵

1.3.2 Výpověď a okamžité zrušení pracovního poměru

Zaměstnanec/ kyně na RD je proti výpovědi a okamžitému zrušení pracovního poměru chráněna zákonem stejným způsobem jako žena/ muž na MD. (viz kapitola 1.1.3)

V době RD (i MD) je tedy zaměstnankyně/ zaměstnanec v tzv. ochranné době, a tak chráněná zákonem proti případnému úmyslu zaměstnavatele dát ji výpověď. Výjimky jsou shodné jako v případě MD. „ Avšak zákaz výpovědi z důvodu, pro který může zaměstnavatel se zaměstnancem okamžitě zrušit pracovní poměr, platí pouze po dobu, kdy zaměstnankyně čerpá mateřskou dovolenou nebo zaměstnanec rodičovskou dovolenou, do doby, po kterou je žena oprávněna čerpat mateřskou dovolenou.“ Byla-li dána zaměstnavatelem pojištěnci výpověď z důvodu, pro které může zaměstnavatel okamžitě zrušit pracovní poměr před ochranou dobou. tj. před nástupem na RD „, tak, že by výpovědní doba uplynula v době rodičovské dovolené, skončí výpovědní doba současně s rodičovskou dovolenou...“ve smyslu doby, po kterou je žena oprávněna čerpat MD.²⁶

Zaměstnavatel dle § 55 odst. 2 ZP nesmí okamžitě zrušit pracovní poměr se zaměstnankyní/ cem, kteří čerpají RD.

1.3.3 Vliv rodičovské dovolené na dovolenou (na zotavenou)

Dle § 216 odst. 3 ZP se pro účely dovolené (na zotavenou) posuzuje doba čerpání RD zaměstnance v době, kdy je zaměstnankyně oprávněna čerpat MD jako výkon práce. Naproti tomu RD se pro účely dovolené (na zotavenou) neposuzuje jako výkon práce a bude se tudíž tato dovolená krátit.

Stejně tak RD zaměstnance-otce, v rozsahu RD matky, se pro účely dovolené (na zotavenou) posuzuje jako doba zameškaná.

1.3.4 Možnosti výdělečné činnosti na rodičovské dovolené

Při RD můžou oba rodiče pracovat, ale zároveň musí po dobu své výdělečné činnosti zajistit péči o dítě jinou zletilou osobou, aby neztratili nárok na RP.

²⁵ Ministerstvo práce a sociálních věcí. Rodina.[online]. [2008?]. [cit. 2009-01-29], tučně v originále. Dostupné z WWW: <http://mpsv.cz/cs/4>

²⁶ Burdová,E., Schmied,Z., Ženíšková, M. Těhotenství, mateřská a rodičovská dovolená. Praha: ASPI, a.s., 2008. s. 103. ISBN 978-80-7357-371-3

„ Rodičovský příspěvek náleží, i když je rodič výdělečně činný, a to bez ohledu na rozsah jeho výdělečné činnosti a výši příjmů z této činnosti a bez ohledu na to, na základě jakého právního vztahu je výdělečná činnost požívatelem rodičovského příspěvku vykonávána...“²⁷

1.3.5 Rodičovská dovolená muže

Jak ze zákona vyplývá RD může čerpat i muž a může ji nastoupit ihned po narození dítěte a čerpat ji až do tří let věku dítěte.

To platí i v případě, že žena po narození čerpá MD, avšak v tomto období nebyl doposud muž nijak finančně zabezpečen (kromě případů, kdy má nárok na pobírání PPM). To se změnilo (nebo spíše změní) se schválením opatření tzv. Prorodinného balíčku MPSV, kterým vzniká nárok na výplatu jednorázové nemocenské dávky „otcovské“ po dobu jednoho týdne, a to nejdříve od příchodu dítěte z porodnice a nejspíše do konce 6. týdne, ve výši 70% z vyměřovacího základu.²⁸

1.3.6 Návrat do zaměstnání

Dle § 47 ZP návrat zaměstnance po skončení RD v rozsahu doby, po kterou je žena oprávněna čerpat MD, je zaměstnavatel povinen zařadit zaměstnance na jeho původní práci a pracoviště. Není-li to možné, postupuje ve stejné situaci tak, jako při návratu ženy po MD. (viz kapitola 1.1.5.1)

Zaměstnankyně i zaměstnanec, kteří se vrací po RD zpět do práce, musí být zařazeni podle pracovní smlouvy.

Předčasný návrat do zaměstnání z RD, tj. dříve než uplyne vymezený rozsah doba o který zaměstnanec požádá, „ je podle ustálené soudní judikatury možný **jen po dohodě** se zaměstnavatelem.“²⁹ Zaměstnavatel tak nemusí umožnit předčasný návrat k výkonu práce zaměstnance z RD, pokud to nebylo předem dohodnuto, výjimku tvoří např. předčasný návrat při úmrtí dítěte apod.

²⁷ Portál Nakladatelství Sagit a.s. Rodičovský příspěvek.[online]. [2009?]. [cit. 2009-02-01]. Dostupné z WWW: http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=154&typ=r&levelid=sz_429.htm

²⁸ dle ...Petr Nečas: Tisková zpráva-Prorodinný balíček. [online]. [2008.11-20].

[cit. 2009-02-14]. Dostupné z WWW: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/5896/19112008.pdf>

²⁹ Burdová,E., Schmied, Z., Ženíšková, M. Těhotenství, mateřská a rodičovská dovolená. Praha: ASPI, a.s., 2008. s.100, tučně v originále. ISBN 978-80-7357-371-3

1.4 Rodičovský příspěvek

1.4.1 Podmínky nároku na rodičovský příspěvek

Nárok na RP má rodič (otec nebo matka), jestliže po celý kalendářní měsíc osobně celodenně a řádně pečuje o nejmladší dítě v rodině do 2, 3 nebo 4 let věku, a nebo do 7 let, je-li dítě zdravotně postižené. „, Pokud se narodí dvojčata nebo současně více dětí, stává se jedno z těchto dětí dítětem zakládajícím nárok na rodičovský příspěvek.“³⁰ RP lze pobírat pouze na jedno dítě a to nejmladší v rodině. Ačkoliv nárok čerpat RD mají oba rodiče, nárok na RP má jen jeden z nich, záleží na jejich dohodě. Mohou se však v pobírání RP střídat.

Na pobírání RP ženě (příp. muži) vzniká nárok většinou po ukončení pobírání PPM. V případě, že ji nevznikl nárok na PPM, pobírá RP již od narození dítěte a to v zákonně dané 4-leté variantě. Jak, ale v poradně serveru APERIO vysvětluje Helena Šmeráková, v případě, že by matka s otcem uzavřela dohodu o převzetí péče o dítě otcem dítěte (nejdříve však s účinností od počátku 7. týdne po porodu) a ten splňoval podmínky stanovené pro pobírání PPM, mohl by otec zažádat o RP a zvolit i jeho formu čerpání. Stejně tak možnost volby čerpání RP muže je podmíněna skutečným čerpáním PPM (nejdříve od počátku 7. týdne od porodu), ne již pouze fiktivním.³¹

1.4.2 Podmínky uznání řádné, celodenní, péče o dítě

Na RD si může rodič přivydělávat neomezeně bez toho, aby ztratil nárok na RP. Musí však splnit zákonnou podmínku pro pobírání RP a to, že po celý kalendářní měsíc osobně, celodenně a řádně pečuje o dítě, které je nejmladší v rodině. § 30 zákona o státní sociální podpoře upravuje, kdy je tato podmínka považována za splněnou.

Jde o tyto případy:

- Péče rodiče o dítě je zajištěna jinou zletilou osobou, např. babičkou, chůvou apod. Za těchto podmínek může rodič plně vydělávat a bude dostávat i RP v plné výši.
- Dítě navštěvuje jesle, školku či jiné zařízení pro děti předškolního věku, ale aby byla splněna podmínka řádné celodenní péče o dítě může dítě, které nedosáhlo 3 let věku navštěvovat toto zařízení nejvýše 5 kalendářních dnů v měsíci a dítě,

³⁰ Burdová, E., Schmied, Z., Ženíšková, M. Těhotenství, mateřská a rodičovská dovolená. Praha: ASPI, a.s., 2008. s.79. ISBN 978-80-7357-371-3

³¹ dle Heleny Šmerákové. Poradna Aperiio- Rodičovský příspěvek.[online]. [2008-11-28]. [cit. 2009-01-05]. Dostupné z WWW: <http://www.aperio.cz/poradna/dotaz.shtml?x=2131414>

kteřé dovrřilo 3 let věku může pravidelně navřtřevovat toto zařřzení v rozsahu nepřevyšujícím 4 hodiny denně a nejvřše 5 kalendářních dnů v měsíci.

Integrovaný portál MPSV taxativně vyjmenovává případy, kdy se podmínka, pěče po celý kalendářní měsíc, považuje za splněnou, i když tomu fakticky není, jde o tyto situace:

- „ dítě se narodilo,
- rodič měl po část měsíce z dávek nemocenského pojiřtění nárok na peněžitou pomoc v mateřství, peněžitou pomoc nebo nemocenské poskytované v souvislosti s porodem,
- osoba dítě převzala do pěče nahrazující pěči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu,
- dítě dovrřilo věk 2, 3, 4, 7 nebo 10, do kterého náleží rodičovský příspěvek,
- dítě nebo rodič zemřeli,
- rodič převzal do pěče vlastní dítě, které předtím bylo na základě rozhodnutí příslušného orgánu svěřeno do pěče jiné osoby nebo bylo umístěno v ústavu nebo bylo více než 3 kalendářní měsíce v pěči zdravotnického zařřzení.“³²

1.4.3 Výře a délka pobírání rodičovského příspěvku

O RP a o vybranou dobu a výři čerpání příspěvku se žádá na OSSZ na Úřadech práce prostřednictvím vyplněných formulářů „Žádost o rodičovský příspěvek“ a „Žádost o rozhodnutí volbě nároku na rodičovský příspěvek“.

Výře RP je závislá na době po kterou bude rodič příspěvek čerpat, a na splnění zákonných podmínek.

Rozhodnutí rodiče o délce pobírání RP a tedy i v jaké výři je nezměnitelné (a to i v případě střídání rodičů v pobírání) a možné pouze do budoucna, nikoli zpětně. Dobu a výři čerpání rodičovského příspěvku je možné zvolit pouze v rozhodných obdobích (druhý kalendářní měsíc po 22. týdnu věku dítěte a 21. měsíci věku dítěte).

³² Integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí-Mgr. Klára Vítková Rulíková. Rodičovský příspěvek.[online]. [2009-01-01]. [cit. 2009-01-05].
Dostupné z WWW: http://portal.mpsv.cz/soc/ssp/obcane/rodivovsky_prisp

Možnosti čerpání rodičovského příspěvku dle § 30 zákona o státní sociální podpoře:³³

Rodič si může zvolit:

1) *Rychlejší čerpání RP po PPM ve zvýšené míře 11 400 Kč do 24 měsíců věku dítěte* za předpokladu, že má nárok na PPM ve výši alespoň 380,- Kč.

Pokud si vybere tento typ čerpání, musí o něj zažádat nejpozději ve druhém kalendářním měsíci následujícím po měsíci, ve kterém nejmladší dítě dosáhne 22 týdnů života resp. ve kterém současně narozené nejmladší děti dosáhnou věku 31 týdnů života.

2) *Klasické čerpání RP po PPM v základní míře 7600,-Kč do 36 měsíců věku dítěte* za předpokladu, že má tento rodič nárok na PPM nebo nemocenské poskytované v souvislosti s porodem.

O tuto možnost čerpání musí rodič zažádat nejpozději v kalendářním měsíci, ve kterém nejmladší dítě dosáhne 21. měsíce věku.

RP v základní míře je do 21. měsíce věku vyplácen rodiči za předpokladu, že nemá nárok na zvýšenou míru RP a aniž by provedl volbu o způsobu pobírání RP. „Také se v takovém případě nezkoumá, zda má rodič nárok na některou z dávek nemocenského pojištění náležející v souvislosti s porodem.“³⁴

V případě, že rodič nezažádá ani o jeden výše zmíněný typ čerpání RP, je mu po 21. měsíci věku dítěte, vyplácen RP v režimu pomalejšího čerpání.

3) *Pomalejší čerpání RP po PPM, nebo od narození dítěte, čerpá rodič, kterému nevznikl nárok na PPM nebo nezažádal o jinou možnost čerpání RP, a to v základní výměře 7 600,- Kč do 21 měsíců věku dítěte a dále ve snížené výměře 3800 Kč do 48 měsíců věku dítěte.*

Nárok pouze na tuto 4-letou variantu mají osoby vedené v evidenci Úřadu práce, studentky, které nepřerušily, z důvodu těhotenství, studium a osoby OSVČ, které si neplatili NP.

Ačkoliv zákon umožňuje být na RD pouze do 3 let věku dítěte, pobírat RP může rodič až do 4 let věku dítěte. V případě, že by ještě tento rok chtěl zůstat s dítětem doma, musí se domluvit se zaměstnavatelem, většinou na neplaceném volnu, které se nezapočítává pro nárok na dovolenou (na zotavenou) jako výkon práce.

³³ dle Břeská, N., Burdová, E., Vránová, L. Státní sociální podpora komentářem a příklady. Olomouc: ANAG, 2008. s. 108-109. ISBN 978-80-7263-467-5

³⁴ Burdová, E., Schmied, Z., Ženíšková, M. Těhotenství, mateřská a rodičovská dovolená. Praha: ASPI, a.s., 2008. s. 85. ISBN 978-80-7357-371-3

1.4.4 Rodičovský příspěvek a narození dalšího dítěte

RP lze pobírat pouze na nejmladší dítě v rodině. Z toho plyne, jak uvádí server Babyllon.webnode.cz a Miminko.estranky.cz, že v případě, že je matka na RD a znovu otěhotní, pozastaví se jí na základě ohlášení o nároku na PPM na Úřadu práce výplata RP až do uplynutí pobírání PPM. Před ukončením MD si zažádá o vyplácení RP, ale již na narozené tj. nejmladší dítě v rodině. Na PPM má žena nárok pouze pokud na ni nastupuje do 3 let věku prvního dítěte a pokud měla nárok již u prvního dítěte. V případě pozdějšího nástupu a bez splnění podmínky 270 dnů placení pojistného v mezičase, nárok na PPM nemá, pobírá rovnou RP.³⁵

1.5 Dávky související s porodem a mateřstvím

1.5.1 Dávky státní sociální podpory

1.5.1.1 Porodné

Porodné je jednorázová dávka vyplácená v souvislosti s porodem živého, ale i mrtvého dítěte, nikoliv však s potratem.

Porodné dle § 44 a § 45 zákona o státní sociální podpoře náleží:

- matce dítěte
- otci v případě, že matka při porodu zemřela
- jiné osobě, která převzala dítě do péče nahrazující péči rodičů.

Podmínkou nároku na porodné není péče o dítě. Žena dostane tuto dávku i v případě, že hned po porodu dá svolení k adopci a o dítě se vůbec nestará.

Žádat o dávku „porodné“ lze nejpozději do jednoho roku ode dne narození dítěte.

1.5.2 Dávky nemocenského pojištění

1.5.2.1 Vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství

„Vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství se poskytuje v případě převedení na jinou práci z důvodu těhotenství a mateřství, kdy pracovnice dosahuje nižšího výdělku.“³⁶ Výše příspěvku je vypočítává jako rozdíl DVZ ke dni převedení a průměrného denního příjmu za dny po převedení.

³⁵ dle Serveru Babylon.webnode.cz. Rodičovská dovolená a příspěvek [online]. [2008-09-10]. [cit. 2009-01-10]. Dostupné z WWW: <http://babyllon.webnode.cz/news/rodicovska-dovolena-a-prispevek/> a dle Serveru Miminko a vše kolem něj. Mateřská a rodičovská dovolená. [online]. [2009?]. [cit. 2009-01-10]. Dostupné z WWW: <http://www.miminko.estranky.cz/stranka/matrska-a-rodicovska-dovolena>

³⁶ Krebs, V. a kol. Sociální politika. 4. vyd.. Praha: ASPI a.s., 2007. s. 245. ISBN 978-80-7357-276-1

1.6 Současný stav mateřské a rodičovské dovolené v rodinné politice

Jak se zdá postupná změna postavení žen ve společnosti, čím dál tím více tlačí k novému pohledu a nástupu nových trendů v rodinné politice. Dříve byly role rodičů striktně rozděleny. Muž byl ten, který finančně zajišťoval rodinu a matka se starala o děti. V současné době se společenské trendy mění, žena chce být více zapojena do společenského života i v době, kdy pečuje o děti. Vláda se snaží tento trend zachytit a přizpůsobovat tomu rodinnou politiku. V některých chvílích se role obrací zcela. Ženy jsou ty, co se chtějí rychle vrátet do zaměstnání a muži je nahrazují v péči o děti. Situace v každé rodině je jiná. Zákonodárci svými opatřeními nabízejí možnost flexibilně jednat, dle potřeb každé z nich. Role matky a otce se vyrovnává, muži mají větší možnost zapojit se do výchovy svých dětí. Zároveň tím, ale nemusí být rodina finančně ohrožena, protože se pracovní a rodinný prostor stává součinným. V minulosti vznikl problém, že se o děti dle zákona na mateřské a rodičovské dovolené starala pouze matka, přestože měla vyšší příjmy než otec, a tak se rodina zbytečně dostávala do finančních potíží. Nynější zákonná úprava umožňuje tuto situaci řešit volbou partnerů. Ženy i muži mohou nastoupit na mateřskou či rodičovskou dovolenou. Jak se zdá zákonodárci vnesli do rodinné politiky nový rámec. Nejdůležitější je, aby bylo dítě zaopatřeno, tak jak vyžaduje jeho fyzický a psychický vývoj. Zároveň, aby bylo umožněno rodičům rozhodnout se jakým způsobem tyto potřeby zajistí, s ohledem na jejich životní cíle a potřeby, které jsou často spojeny s jejich kariérou. Znamená to, že již není nejdůležitější, aby péče o dítě spočívala v omezeních, ale naopak ve vytvoření prostoru ke sladění rodičovské role a role profesní. Rodinná politika, tak čím dál tím víc směřuje nejen k nabízení široké škály možností řešení rodičovské péče, ale zároveň k podpoře slučitelnosti rodinného života s pracovním prostředím. Rodičovství se tak nemá stát překážkou, ale další variantou prožívání jedné ze životních etap, která se bude dít snadněji spojit s již probíhajícími životními procesy. To co je, ale nadále v popředí rodinné politiky, je podpora rodin jako celku. Příkladem toho je připravovaná dávka nemocenského pojištění tzv. „otcovské“, která má umožnit od prvních chvil rodinného života upevňovat vztahy všech členů. Tímto opatřením by bylo otcům umožněno, aktivně se zapojit do chodu domácnosti při návratu maminky z porodnice a být přítomni prvním dnům společného života. Zároveň by finančně nestrádal, neboť by čerpal dávku nemocenského pojištění.

2 Praktická část

Předmluva k praktické části:

Následující strany tvoří praktickou část této práce. Její obsah byl zpracován na základě případových studií u šesti anonymních respondentek, u kterých byl prováděn výzkum na téma „ženy na mateřské a rodičovské dovolené“. Šetření probíhalo primárně prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů zaznamenávaných na diktafon, sekundárně, za účelem doplnění informací, pomocí dotazníků.

Přepisy rozhovorů jsou vloženy na konci práce jako přílohy vedené pod označením Příloha č. 1, Příloha č. 2, Příloha č. 3, Příloha č. 4, Příloha č. 5, Příloha č. 6.

Informace získané z těchto rozhovorů a dotazníkového šetření byly použity jako podklad k vypracování případových studií uvedených na následujících stránkách.

Doslovné přepisy rozhovorů nebyly použity do praktické části této práce z těchto důvodů:

- ❖ délka rozhovorů nekorresponduje s použitelným obsahem
- ❖ některé informace se netýkají tématu
- ❖ odpovědi respondentek jsou v některých případech nepřesné, nervózní, zmatené
- ❖ nebyla vždy dodržena tématická souslednost otázek

Charakteristika výzkumného vzorku žen

Šest respondentek bylo primárně vybíráno na základě těchto charakteristik:

- ❖ nacházející se s dítětem (bez zdravotního postižení) na MD
- ❖ nacházející se s dítětem (bez zdravotního postižení) na RD

Sekundární kritéria pro výběr výzkumného vzorku:

- ❖ ženy (vdané, svobodné) žijící s otcem dítěte v jedné domácnosti
- ❖ ženy ve věku mezi 20-40 lety
- ❖ ženy zaměstnané

Případové studie jsou doplněny o autorčiny vlastní dojmy z rozhovorů s respondentkami. Měly by sloužit jako podklad k pochopení celkové (životní, finanční) situace, v které se jednotlivé respondentky, na MD a RD, nacházejí.

2.1 Respondentka č. 1-paní Anna (viz Příloha č. 1)

Základní údaje:

Věk: 30 let

Rodinný stav: vdaná, žijící s manželem (otcem dětí) v jedné domácnosti

Bydlení: družstevní byt v osobním vlastnictví

Zaměstnání před nástupem na MD: účetní, zaměstnankyně na poloviční pracovní úvazek

Hrubá měsíční mzda před nástupem na MD: 4000,-Kč

Zaměstnání manžela: pekař pracující převážně v noci; zaměstnanec

Hrubá měsíční mzda manžela: cca 20 000,-Kč

Děti – počet: 2 děti

věk: 8 let- syn; 2 a třičtvrtě roku- syn

Zvolená délka RD: 4 roky (v nynější době je respondentka na RD 3. rokem)

Výše RP: 3800,-Kč/ měsíc

Orientace v problematice zákonné úpravy MD, RD, PPM, RP:

Paní Anna působila celkem sečtěle v zákonných otázkách MD a RD. Je na druhou stranu pravda, že dávka otcovské ji nic neříkala, ale jí jako ženě na RD, se to až tak netýká, tak je to pochopitelné. Mnoho použitelných znalostí měla již z MD/RD s prvním synem, a proto aktuální informace zjišťovala až na polední chvíli. Další informace získávala u své zaměstnavatelky, účetní, dále pak na internetu (hlavně stránky pro maminky s diskuzemi), něco zaslechla v televizi, či četla v tisku. Žádné publikace zabývající se problematikou MD a RD nekupovala, maximálně se setkala s nějakými brožurami. V případě potřeby se šla na své dotazy doptat na příslušné úřady osobně, telefonicky je nekontaktovala ani nenavštívila jejich internetové stránky. Jeden ze zdrojů jejích informací byly také další maminky. Kdyby to však měla zhodnotit, myslí si, že jsou ona a její kamarádky v této oblasti informované přibližně stejně. Co se týče ohlasů na podmínky na MD a RD, tak si v okolí paní Anny nikdo nestěžuje, často se však setkává s problémem, že by si maminky rády přivydělávaly, ale nemají příležitost.

Rodičovská dovolená; RP; otec na RD

Paní Anna je na RD sama, má potřebu být se svými dětmi každý den, vychovávat je, nestřídá se s manželem na RD. Také to, že vydělává manžel víc než ona hrálo roli

v tom, proč se nestřídají na RD. Aby byli oba rodiče na RD současně považuje za zbytečné.

Směřování rodinné politiky za vyrovnáváním rolí otce a matky (otec na MD, otcovské) při péči o děti v raném věku považuje určitě za správné, ale dle jejího názoru je to vždy na domluvě rodičů a ona by si to ve svém případě nepřála.

Vzhledem k tomu, že syn paní Anny dosáhl věku 21 měsíců v únoru roku 2008, byla, jak sama uvedla, „donucena“ provést volbu RP, což považuje za nevýhodné vzhledem k tomu, že tak pobírá RP v nižší míře než kdyby pobírala po celé 4 roky pevně stanovenou částku RP ve výši 7 582,-Kč, tak jak tomu bylo ještě do konce roku 2007. Avšak to, že existuje nyní možnost volby považuje obecně za lepší. Chápe, že ne každý chce zůstat doma tak dlouho jako ona, tak si může zvolit dobu kratší s pobíráním vyššího RP. Paní Anna si mohla zvolit buď 3-letou variantu nebo 4-letou variantu, nakonec si zvolila pomalejší čerpání RP do 4 let věku dítěte.

Otec na MD a dávka „otcovské“

Paní Anna věděla, že nově mohou nastoupit namísto matky od počátku 7. týdne po porodu na MD otcové. Ona sama by toho ale případně nevyužila, protože zastává názor, že s dítětem má být hlavně matka. Druhým důvodem bylo to, že její manžel vydělává víc než by vydělala ona, takže by to z finančních důvodů nebylo nikterak výhodné. Je si ale vědoma, že některé maminky vydělávají víc nebo srovnatelně peněz jako jejich partneři a pro ně to určitě užitečná změna je. Myslí si však, že stejně budou doma s dětmi zůstat více maminky než otcové.

S pojmem „otcovské“ se paní Anna nesešla, po tom co jí bylo objasněno v čem tato dávka bude spočívat, označila to za užitečnou změnu, hlavně proto, že mnoho žen po porodu potřebuje pomoci a otcové si tak nebudou muset brát neplacené volno. Paní Anna by pravděpodobně této možnosti stejně nevyužila.

Výhody pro ženy na MD a RD:

Paní Anna se nesešla s žádnými konkrétními výhodami pro ženy na MD a RD pouze pro jejich děti jako např. sleva nebo úplně volné vstupné do ZOO, atd. Také se setkala s přednostmi u lékařky jako maminka s dítětem do 1 roku či s parkovacími místy pro rodiče s kočárky. Byla by však velmi ráda kdyby také jako maminka na RD mohla nějakých slev využít, protože nakonec např. do ZOO jde právě kvůli tomu dítěti.

Finanční situace:

Paní Anna je toho názoru, že vždycky, když má člověk méně peněz tak je to znát. I ona pocítila změnu ve finanční situaci v rodině po nástupu na MD a RD, i když v době, kdy pobírala MD a RP ve výši 7 600,-Kč to bylo zase naopak. Z toho důvodu se dodnes cítí tratná na tom, že byla donucena volit čerpání RP, který kvůli tomu nyní pobírá ve výši 3 800,-Kč. Aby finanční situaci v rodině nebyla závislá pouze na příjmu otce, přivydělává si paní Anna na RD na poloviční pracovní úvazek u zaměstnavatele, u kterého byla zaměstnaná před nástupem na MD. To, že si může neomezeně přivydělávat považuje za výrazně kladnou změnu oproti době kdy byla na RD s prvním dítětem. Práci vykonává doma. Dávky, které dostává od státu by ji dle jejích slov sice stačily na péči o dítě a to jenom pouze ze kterého vyplývají, ale už by nestačily na nic dalšího. Stát by dle jejích slov měl ve výši dávek přihlížet k počtu dětí v domácnosti, protože je rozhodně znát rozdíl v tom, když má člověk živit jedno nebo dvě děti.

Ze všech peněz, které vydělá paní Anna, její manžel a z RP zaplatí rodina vše potřebné, dále výlety, zájmové aktivity dětí (fotbal, lyže) a dokonce si i pak může dovolit koupit něco navíc, např. pro radost, nebo si paní Anna třeba platí kurzy anglického jazyka.

Paní Anna by si samozřejmě přála aby finanční podpora rodin s dětmi kdy je maminka na MD a RD byla větší, protože peněz není nikdy dost. Ani za současné situace si však nestěžuje, bere to jak to je, nic jiného ji nezbývá.

Zpočátku bylo pro paní Danu a jejího manžela finančně nejnáročnější při péči o dítě kupování plen na jedno použití, jídlo jen občas, protože paní Anna dlouho kojila. Dále je pro paní Annu velkou položkou kupování neonošených zdravotních botiček a potravy, oblečení kupuje zásadně v secondhandech, není to drahé.

Péče o děti:

Pro paní Annu je péče o děti a jejich výchova velmi důležitá, a proto také zvolila možnost 4-leté RD. Je zastáncem tradičního vzoru rodičovské péče, kdy otec vydělává a matka se stará o děti. Nedovede si představit, že by její děti vychovával někdo cizí, to už radši někdo z rodiny. Většinu času pečuje o děti paní Anna, ale vypomáhá jí hodně manžel a občas babičky. Má výhodu v tom, že manžel je většinu času potřebného k péči o děti doma a spolupracuje.

Paní Anna nikdy nevyužila k hlídání svých dětí placené chůvy, bylo by jí líto peněz, které by za ně musela dát, to raději v případě potřeby využije babičky, aspoň se tak dle jejích slov prohlubují vztahy v rodině. Hlavně si myslí, že by si z finančních důvodů nemohli dovolit využívat chův při cenové relaci od 200 do 400,- Kč za hodinu. Ve svém

okolí nezná nikoho, komu by děti hlídala chuva, spíše si spousta maminek hlídá děti navzájem.

Denní činnosti a životní styl:

Vzhledem k tomu, že v době kdy musí děti, teda aspoň starší syn, který chodí do školy, vstávat, je manžel paní Anny ještě v práci, musí paní Anna obstarat vše kolem dětí ráno sama. Vstávají kolem 6:30 hod., syna vypraví do školy a udělá snídani druhému.

Vzhledem k tomu, že paní Anna má dvě děti, většina denních činností souvisí s péčí o ně. Odpoledne je trochu odlišné od dopoledne, protože přichází domů starší syn ze školy a musí dělat úkoly apod., ale v té době je už doma manžel, který paní Anně vypomáhá. Dopoledne se paní Anna věnuje mladšímu synovi, případně něco uvaří, ale protože nechce dělat domácí činnosti na úkor dětí, nechává je převážně spíše na večer, kdy už děti spí. S dětmi si hraje když má volnou chvíli, hlavně dopoledne, odpoledne už si hrají spolu nebo s manželem. Převážně je paní Anna s dětmi doma, ale chodí s nimi ven na procházku, na hřiště. S mladším synem navštěvuje mateřské centrum, které navštěvovala již se starším synem, je sice pár kilometr od domova, ale vzhledem k tomu, že jí to co má v blízkosti nevyhovuje, raději dojíždí. Považuje kontakt syna s ostatními dětmi za velmi důležitý, je to podle ní důležité pro to, aby si syn zvykal na kolektiv, což bude potřeba až půjde do školky. Sice se synem absolvovala nějaká cvičení pro malé děti, ale vzhledem k tomu, že o to syn nejevil zájem, tak tyto aktivity zrušila. Plavat se synem chodit nemůže ze zdravotních důvodů dítěte, ale se starším synem chodila.

Paní Anna s manželem a dětmi jezdí občas na hory na víkend a jedenkrát ročně autem k moři. Na výlety se snaží jezdit co nejčastěji.

Vzhledem k tomu, že paní Anna může nechat děti na hlídání manželovi, může se scházet i s přítelkyněmi na kávu, pokud jde o maminky na RD, bere děti s sebou. Své zájmy uspokojuje ve večerních hodinách, kdy děti spí a nepotřebují ji. S manželem občas jdou do kina, v té době hlídají babičky.

Nástupem na MD a RD přestala paní Anna cvičit, převážně se stýkat s přítelkyněmi které nemají děti, přestala všechno stíhat a méně o sebe pečuje.

Paní Anna se s dětmi přepravuje automobilem. Když syna vozila ještě v kočárku, nikdy pro ní cestování nebylo jednoduché. Jezdilo málo nízkopodlažních autobusů, a tak vždy musela někoho žádat o pomoc při nastupování. Také se jí stávalo, že když se v takovém autobuse sešla s více maminkami s kočárky, byl velký problém se tam vejít. Nejvíce však byla nespokojená s přístupem řidičů, kteří vůbec nebrali ohledy na to,

že převáží maminky s kočárky a jezdili rychle, či zastavovali daleko od nástupiště.

Pokud se mezi lidmi pohybovala s kočárkem, setkala se s jejich ohleduplností, když ji např. podrželi dveře, nebo pustili před sebe v řadě.

Potraviny pro děti kupuje paní Anna na základě složení, aby bylo kvalitní. Výrobky Bio sice občas koupí, ale vyloženě se na to nezaměřuje. U oblečení však preferuje nákup v secondhandech, protože ji přijde zbytečné kupovat nové věci.

Co se týče restaurací, vybírá si zásadně ty, které jsou nezakouřené a také hledí na to, aby se tam děti měly jak zabavit, např. v dětském koutku, které jsou však jen někde. Pouze v pizzeriích se setkala s prostorem pro přebalování a péči o miminka, jinak prakticky vůbec.

Celkové ohlednutí za obdobím MD a RD:

Paní Anna je celkově spokojená, nestěžuje si, jediné co by možná ze svých dřívějších rozhodnutí ohledně MD a RD změnila, je věkový rozdíl mezi syny, který by zmenšila, aby si teď více rozuměli. Doposavad prožívá období na MD a RD jako období vyplněné hezkými starostmi, ale také spojené s méně financemi...vyšší dávky, vyšší příjmy, to je to co postrádala a postrádá. Pro ní je MD a RD zatím hlavně o řešení financí. Do práce se paní Anna těší, bude to pro ni určité vytrhnutí ze stereotypu, který ji však také baví.

Nesouhlasí s označením mateřská a rodičovská „dovolená“, pro ni to dovolená není.

Vidí to i u svých přítelkyň, které raději nastoupí do práce. Tvrdí, že si tam odpočinou.

Celkově má pocit, že zákonodárci svými rozhodnutími často tlačí matku, aby šla do práce dřív než je nutné. Nakonec také jedno z jejich rozhodnutí způsobilo, že spadla do období, když už musela provést volbu RP, a tak je na tom nyní finančně tratná, když chtěla být doma s dítětem déle.

Mezi změny, které by např. zavedla by bylo poskytování slev pro maminky na MD/RD.

Také si je vědoma problému s nedostatkem míst v mateřských školkách, i když ona s tím doposavad problém neměla, protože bydlí na sídlišti, kde jich je hned několik. Ví však o maminkách např. z vesnic, že mají školky jen s „jednotřídkami“ a tak musí, když už někde místo najdou, dojíždět s dítětem někdy do školek velmi vzdálených.

2.2 Respondentka č. 2- paní Jana (viz příloha č.2)

Základní údaje:

Věk: 31 let

Rodinný stav: svobodná, soužití s partnerem (otcem dítěte) v jedné domácnosti

Bydlení: dům-hypotéka

Zaměstnání před nástupem na MD: vedoucí provozu v pekařství; zaměstnankyně na plný pracovní úvazek

Hrubá měsíční mzda před nástupem na MD: cca 15 000,-Kč

Zaměstnání partnera: řidič; zaměstnanec na plný pracovní úvazek

Hrubá měsíční mzda otce dětí (partnera): cca 18 000,-Kč

Děti- počet: 1 dítě + 2. „na cestě“

věk: 3 roky-syn; 5. měsíc těhotenství

Zvolená délka RD: nevolila->automatické vyplácení RP do 4 let věku dítěte (v nynější době je respondentka 4. rokem na RD)

Výše RP: rok 2006->3 800,-Kč; rok 2007->7 600,-Kč; rok 2008, 2009-> 3800,-Kč/měsíc

Orientace v problematice zákonné úpravy MD a RD, PPM a RP

Paní Jana je ve zjišťování informací k zákonné problematice MD a RD spíše pasivní. První informace získala v porodnici od paní ze sociálního odboru, od které obdržela „instruktážní“ listinu s pokyny.

Po porodu si začala informace zjišťovat i sama, a to téměř pouze na internetu přes vyhledávač, nebo navštívila diskuzní fóra maminek. V případě nejasností v určitých otázkách kontaktuje příslušný úřad.

Další informace které paní Jana získá jsou hodně od přítelkyň, ty patří k hlavním zdrojům informací. Slýchává od nich spíše záporné ohlasy na MD a RD, a to hlavně kvůli výši RP. Ona to však vidí dvojstranně. Na jednu stranu s nimi souhlasí, ale na druhou stranu si myslí, že stát neměl povinnost tyto dávky zavádět, a ženy by si neměly stěžovat na jejich výši.

Paní Jana si nikdy nekoupila žádnou publikaci zabývající se problematikou MD a RD.

Rodičovská dovolená, RP, otec na RD:

Paní Jana se s otcem dítěte na RD nestřídá, ani o tom nikdy neuvažovali. Není k tomu důvod finanční a bylo by to zbytečné, vzhledem k tomu, že partner jezdí domů

ze zaměstnání již kolem jedné hodiny odpoledne. Tráví tak s rodinou dost času. Dalším důvodem je to, že by paní Jana neopustila svého syna, když je ještě takhle malý, proto také ani v žádném případě neuvažovala, že by na RD vůbec nenastoupila. Obecně si však myslí, že např. ženy „workoholičky“ tuto možnost vidí velmi pozitivně.

To, že se zákonodárci snaží směřovat rodinnou politiku k vyrovnání rolí matky a otce při péči o malé děti, jednoznačně považuje za kladné, hlavně protože si myslí, že je spousta otců, kteří by stejně tak rádi jako matky, trávili s dítětem hodně času. Vítá také možnost neomezeného výdělku na RD.

Syn paní Jany se narodil v říjnu 2005, od té doby došlo k vyplácení RP hned k třem změnám, hlavně ve výši. Když paní Jana začala čerpat RP, byla jeho výše pevně stanovená nejdříve na 3 696,-Kč/měsíc až do 3 let věku dítěte. K lednu roku 2007 došlo k navýšení této částky na 7582,-Kč. V roce 2008 přišla novinka v podobě provádění volby RP mezi třemi možnými způsoby. Vzhledem k tomu, že syn paní Jana byl k účinnosti zákona starší než 21 měsíců, ale zároveň mladší než 3 roky, spadala paní Jana do skupiny žen, kterým byl automaticky vyplácen do 3 let věku dítěte RP ve výši 7 600,-Kč a poslední rok, tj. do 4 let věku dítěte ve výši 3800,-Kč. Otázka toho, jestli bude moci zůstat doma s dítětem i nad rámec zákona, tj. i po 3 letech věku dítěte ve vztahu k zaměstnavateli vůbec řešit nemusela, protože pracuje v rodinném podniku. Paní Jana tedy nikdy neprováděla volbu RP, ale z jejího pohledu to pro ni bylo výhodné, protože plánovala hned po prvním dítěti dítě druhé. I kdyby tedy volbu provádět mohla, stejně by si s největší pravděpodobností vybrala 4-letou variantu. Z jejího pohledu je nový způsob, tj. provádění volby RP určitě lepší, hlavně z finančních důvodů a také proto, co nechtějí být tak dlouho na RD.

S výší RP není paní Jana vůbec spokojená, ale je si možnosti výdělku v neomezené výši. Problém vidí v tom, že rodiče mají omezené možnosti v umístění dětí v mateřských školkách z důvodu nedostatečných kapacit.

Otec na MD a dávka „otcovské“

Paní Jana o možnosti nástupu otců na MD věděla jen opravdu zběžně, vzhledem k tomu, že je znovu těhotná, byla otázka zda by toho případně ona s partnerem využili, směřována do budoucnosti. Partner paní Jany by sice dle jejich slov určitě tuto variantu uvítal, protože by chtěl trávit s dítětem více času, ale myslí si, že toho opravdu nevyužijí, protože paní Jana by dítě v tak raném věku neopustila. Myslí si však, že v rodinách, kde matky vydělávají více než otcové, to určitě uvítají.

O dávce „otcovské“ paní Jana vůbec neslyšela. Po té, co s ní byla seznámena, mluvila

o této možnosti jako výborném nápadu. Ona by této možnosti nevyužila, protože nástupem partnera na „otcovskou“, by byl ohrožen chod v rodinní firmě, kde je jediným řidičem.

Výhody pro ženy na MD a RD:

Paní Jana se s žádnými výhodami přímo pro maminky na MD/RD nesetkala, pouze by mezi ně mohla zařadit např. přednost s malým dítětem u lékaře. Určitě by takové výhody uvítala.

Finanční situace:

Pokud by měla paní Jana zhodnotit finanční situaci od pobírání PPM až po současné pobírání RP, rozdělila by to do etap. Zatímco v době kdy pobírala PPM a to dle jejích slov v slušné výši 11 500,- Kč dokonce dokázala ušetřit, následně kdy začala pobírat RP a to nejprve ve výši 3 696,- Kč byla ve špatné finanční situaci. Pak když se jí RP zvedl zase na 7 600,- Kč to bylo ale zase o dost lepší. Bohužel nyní opět pobírá RP ve výši 3 800,- Kč a už je to zase dle jejích slov „o ničem“. Podle paní Jany se od financí vše odvíjí, ona má však štěstí, že jí a jejího syna finančně podporuje partner, bez jeho příjmu pouze s příjmem z RP, by to podle ní nešlo vůbec zvládnout. Díky příjmu partnera si tak rodina paní Jany může dovolit koupit i něco navíc např. pro radost, a to i když platí vysokou hypotéku na dům. Ona si na RD nepřivydělává a ani si nepřivydělávala na MD, i když o tom chvílemi přemýšlela, ale v možnosti neomezeného přivýdělku vidí velkou výhodu. Finančně je tedy závislá na partnerovi, díky jehož příjmu nemají vůbec problém s nedostatkem peněz. Myslí si ale, že by stát měl více finančně podporovat rodiny s dětmi. Vidí finance, jako jedno z hlavních kritérií, které může ovlivnit rozhodování se o tom, zda mít další dítě či nemít. Pro ni však finance v tomto případě nehráli žádnou roli.

Při péči o syna pro ni bylo zprvu nejnáročnější kupování plen a sunaru, postupem času však nevidí nic jako finančně nejnáročnější, ve všem je dnes podle ní velký výběr. Spíš je pro ni problém koupit předraženou hračku jenom proto, že se jejímu synovi líbí. Paní Jana si myslí, že stát by ve výši dávek měl přihlížet nejen k počtu dětí v domácnosti, ale také k vícečetným porodům, protože je dle jejích slov nelogické, že se vyplácí RP jen na jedno z nich, když se s každým dalším dítětem násobí také náklady.

Péče o dítě:

Převážně se stará o syna paní Jana, i když je pravda, že se partner vrací domů v brzkých hodinách a tráví čas společně s rodinou. Dokonce si se synem více hraje než paní Jana. Paní Jana se věnuje synovi spíše v dopoledních hodinách, ale to mu třeba pustí pohádku. Další kdo občas syna paní Jany pohlídá jsou prarodiče, třeba i když jdou někam sami s partnerem, velmi zřídka kamarádky a nebo tam kam jde bere syna s sebou. Paní Jana má tolerantního partnera, když je potřeba vždy syna pohlídá.

Paní Jana s partnerem nikdy nevyužili placené chůvy na hlídání. Kdyby si měla nějakou vybrat hledala by ji rozhodně přes internet, ale to opravdu až v krajním případě, nechtěla by aby někdo cizí hlídal jejího syna, prvně by se obrátila na své známé, zda by ji někoho nedoporučili. Na internetu by případně vybírala chůvu na základě referencí, cena by byla jednoznačně druhotná, ale snažila by si vybrat nějaký cenový průměr.

Paní Jana by nebyla ani proti tomu, dávat aspoň na dva dny v týdnu dítě do školky, aby si začalo zvykat na nějaký pravidelný režim, a nebo z důvodu vlastního přivýdělků. V místě jejich bydliště to není možné, neboť kapacita mateřské školky je nedostatečná k poměru zájmu o umístění dětí.

Denní činnosti a životní styl:

Paní Jana se dopoledne stará o syna a přibližně od dvou hodin odpoledne otec. Moc nevaří, její partner téměř teplá jídla nevyžaduje, takže nad tím moc času nestráví. Celkově se domácím činnostem věnuje jen velmi málo, nemá ale problém, že by je nějak nezvládala. Se synem chodí ven, nebo si s ním hraje doma, ale otec si s ním hraje víc. Paní Jana má výhodu, že syn je dost samostatný a dokáže se zabavit sám. Mateřská centra nenavštěvuje, raději využije dětských koutků např. v nákupních centrech, kde si syn může hrát sám a ona se nemusí zapojovat. S dětskými koutky se setkává celkem často, dokonce i v některých restauracích. Hledí také na to, aby tam byla nekuřácká zóna. Ty restaurace, kam se maminky s dětmi vrací, považuje už za adekvátně vybavené pro přítomnost malých dětí.

Paní Jana se také navštěvuje s kamarádkami, které mají stejně staré děti, považuje kontakt dítěte s jinými dětmi i vraném věku za velmi důležitý.

Společně s partnerem také občas jezdí na výlety, hlavně když je hezky.

Občas „vyrazí“ paní Jana ven sama, v tom případě hlídá partner, nebo jdou společně s partnerem např. do kina a syna hlídá jedna z babiček.

Paní Jana má pocit, že s nástupem na MD/RD ztratila částečnou svobodu, v tom, že např.. nemůže jen tak vyrazit za kulturou, protože vždy musí shánět hlídání, ale s tím

počítala, protože si pořizovala dítě později, myslí si, však že žena ve 20, která ještě k tomu otěhotněla nechtěně, mluví asi jinak.

Potravinu pro syna vybírá na základě složení a kvality. Cenu vůbec neřeší. Výrobky Bio moc nekupuje.

Oblečení nakupuje paní Jana dalo by se říct ve značkových obchodech, nevyužívá možnosti nákupu v secondhandech.

I když je paní Jana řidička, využívá k přepravě svého partnera. Jinak se přepravuje MHD, které ji z hlediska bezpečnosti a adekvátnosti vybavení pro přítomnost dětí připadá absolutně nedostačující. Když jezdila ještě s kočárem, viděla velký problém jak v nedostatku místa, tak v nastupování, pokud nešlo o nízkopodlažní autobus.

Celkové ohlédnutí za obdobím na MD a RD:

Celkově pro paní Janu MD a RD znamenala změnu. Hlavně po tom co nastoupila na MD poznala nové věci a byl to pro ni trochu i odpočinek od zaměstnání. Sice to pro ni bylo po příchodu z porodnice těžké, protože si zvykala na péči o miminko, ale časem, když si navodila určitý režim, to bylo lepší. Ještě víc si to začala užívat po tom, co dítě přestala kojit, povyroستlo, a přestalo být tolik závislé na přímém kontaktu. Pak kolem 3 let už bylo i velmi komunikativní.

Ačkoliv považuje MD a RD jako období, které je hodně o financích, ona díky příjmu partnera nemá pocit, že by finančně její rodina strádala.

Do zaměstnání se do budoucna těší, momentálně na to není ale „naladěná“. Nyní si však chvíle na RD velmi užívá, nabírá další síly a ještě dlouho bude, protože je opět těhotná.

Označení mateřská a rodičovská „dovolená“, sice dle jejích slov, tak úplně neodpovídá činností, které maminky v tomto čase vykonávají, ale zase na druhou stranu nemá pocit, že by to mělo mít nějaké negativní označení. Dovolená, to pro ní, ve své podstatě, je.

Z jejího pohledu by měli zákonodárci svými rozhodnutími určitě víc podporovat maminky na MD a RD, teď zrovna nemá pocit, že jejich činnost je nějak zvlášť znát.

Kdyby měla zavést nějaké změny, tak by to bylo hlavně zajištění více míst v mateřských školkách, vidí v tom velký problém.

2.3 Respondentka č. 3- paní Iva (viz Příloha č. 3)

Základní údaje:

Věk: 31 let

Rodinný stav: vdaná, žijící s manželem (otcem dětí) v jedné domácnosti

Bydlení: byt v panelové domě v pronájmu

Zaměstnání před nástupem na MD: zdravotní sestra na oddělení JIP pro nedonošené děti; plný pracovní úvazek

Hrubá měsíční mzda před nástupem na MD: 24 000,- Kč

Zaměstnání manžela: OSVČ

Hrubá měsíční mzda manžela: cca 40-50 000,-Kč

Děti- počet: 1 dítě

věk: 4 měsíce- syn

Výše PPM: do konce roku 2008->14 500,-Kč ; od začátku roku 2009->16 600,- Kč

Orientace v problematice zákonné úpravy MD , RD, PPM, RP

Paní Iva byla celkově co se týče informací o MD a RD dost zmatená. Sama se o to prakticky nezajímala a nezajímá, pokud se jí to vyloženě netýká. O všem kolem MD, PPM, a také nároku na čerpání zbylé dovolené, ji informovala mzdová účetní v zaměstnání a ona už se jen dle toho řídí. V případě nejasností ještě znovu volá. Až nyní plánuje nějakou iniciativu ze své strany, protože se chce více orientovat v podrobnostech RP a RD. Před porodem se prakticky vůbec nezajímala o nějaké informace ohledně MD/RD. Maximálně navštěvovala nějaké internetové stránky pro maminky. Vše začala nějak víc registrovat až po porodu, např. i v televizi, a v tisku. Hlavním informačním zdrojem je pro ni stále mzdová účetní, dále internet (hodně stránky pro maminky, stránky ČSSZ) a také její přítelkyně, které mají stejně staré děti. Když se s nimi baví o MD a RD, řeší spíše praktické věci než zákonné podmínky. Přijde jí, že ona se spíše dozví něco od ostatních. Sama toho moc nenastudovala, žádnou publikaci o MD a RD si nekoupila. Mezi svými známými se obecně nesetkávala vyloženě se zápornými ohlasy na výši dávek, naopak se setkávala s kladnými ohlasy na možnost volby čerpání RP.

Mateřská dovolená a Peněžitá pomoc v mateřství

Na MD nastupovala paní Iva z nemocenské, takže doma je už celkem rok, i tak si to ale plně užívá, moc se na toto období těšila. Velice se jí líbí, že v ČR mohou být maminky

s dítětem doma tak dlouho a ještě k tomu pobírat dávky. Ze zkušenosti svých známých ví, že ne všude to tak je. Nemá v plánu, že by se v bližší době vrátila do práce, s otcem se na MD ani RD střídat nebudou, jak kvůli financím, tak hlavně kvůli tomu, že je přesvědčená, že doma s dítětem má být matka.

V otázkách MD a pobírání PPM pomohla paní Ivě nejvíce mzdová účetní v práci, která ji řekla téměř vše potřebné. Sama se o nic víceméně starat nemusela, žádné informace si o MD před porodem nezjišťovala, maximálně ještě něco věděla od známých..

Paní Iva pobírala PPM do konce roku 2008 ve výši 14 500,- a od začátku roku 2009 navýšením redukčních hranic pobírá PPM ve výši 16 600,-Kč. Považuje to za slušné částky. Paní Iva si na MD nepřivydělává, uvažuje o tom až do budoucna, teď by neopustila svého syna.

Otec na MD a dávka „otcovské“

Paní Iva sice již před nějakou dobou zaregistrovala, že bude možnost, aby otec nastoupil na MD namísto matky, ale už nezaregistrovala, že ta možnost vešla v platnost. I kdyby o tom přeci jenom věděla, stejně by toho s manželem s velkou pravděpodobností nevyužili, protože si nedovede představit, že by opustila syna a také by v tom hrála roli otázka peněz. Pouze za předpokladu, že by ona vydělávala víc než manžel, by případně začali uvažovat, že by se na MD vystřídali.

Sice možnost střídání rodičů na MD považuje za užitečnou, ale stejně si nemyslí, že by byla hojně využívána. Má pocit, že v ČR berou muži stále více peněz než ženy a považuje českou společnou za tradiční, která stále vidí otce živitele rodiny a matku za tu co vychovává děti a stará se o domácnost.

Dávka „otcovské“ byla pro paní Ivu známá věc svým obsahem ne už svým termín. Každopádně vidí v této možnosti hodně kladů, hlavně když ví, jak je to těžké přijít domů z porodnice a zvládat péči nejen o sebe, ale i o miminko. Celkově považuje každý kontakt dítěte s otcem již od raného věku za velmi důležitý. Odhaduje, že tato možnost bude celkově hojně využívána, a velmi ve společnosti vítána.

Rodičovská dovolená; RP ; Otec na RD

Ačkoliv je paní Iva teprve na MD, už si zjišťovala informace o RD a přemýšlela o tom, jaký typ čerpání RP si vybere. Každopádně je rozhodnuta, že na RD nastoupí.

Mezi MD a RD si paní Iva ještě vyčerpá dovolenou (na zotavenou).

O tom, že by se s manželem na RD střídali paní Iva neuvažuje a to ze stejných důvodů proč se nevystřídají na MD.

Možnost volby RP považuje v porovnání se starým systémem za lepší. Ona je rozhodnutá, že si zvolí 3-letou variantu, protože 4-letá ji přijde už moc dlouhá a ve dvou letech ji zase dítě připadá ještě moc malé. Také si vypočítala, že finančně je 3-letá varianta nejvýhodnější. Plánuje však, že když sežene hlídání, nastoupí, až budou děti tak 2 roky, na poloviční úvazek do práce, aby si něco přivydělala.

Paní Iva považuje výši dávek za slušnou, ale nedovede si představit, že by se na jejich základě dokázala uživit, pokud by ji finančně nepodporoval manžel.

Finanční situace:

Paní Iva zatím nástup na MD v rodinné finanční situaci nijak zvlášť nepocítila. Připisuje to za prvé k tomu, že pobírá celkem vysokou PPM, která se jí ještě zvednutím redukčních hranic cca o 2000,-Kč navýšila na 16 600,-Kč, a za druhé k vysoké finanční podpoře ze strany manžela. V podstatě si nedovede představit, že by měla vyjít pouze s příjmem z dávek, v tomhle si je vědoma velké finanční závislosti na manželovi, a proto vítá tu možnost si na RD neomezeně přivydělávat. Je však spokojená se systémem rodinné politiky umožňující být matce s dítětem doma dlouho a ještě pobírat nějaké peníze.

Paní Iva si na MD nepřivydělává, nemá potřebu, v případě potřeby jí peněžní prostředky dá manžel. Plánuje to do budoucna, až bude syn větší.

Celkově pro rodinu paní Ivy nejsou finance problém. To co přinese manžel naprosto vystačí na všechno nejen potřebné, ale i na něco navíc. Paní Iva se v některých věcech na finance vůbec neohlíží, např. při nakupování potravin, v podstatě ani oblečení, a co je hlavní, neovlivnily by ji při rozhodování se o pořízení dalšího miminka. Obecně je však přesvědčená, že finance mohou mít velký vliv na to kolik dětí si rodiče pořídí. Proto by také stát měl ve výši dávek zohledňovat počet členů v domácnosti při narození dalšího dítěte.

Pokud by paní Jana přece měla říct co je pro ní a manžela finančně nejnáročnější při péči o syna, bylo by to kupování hypoalergenního sunaru a kupování plen.

Výhody pro ženy na MD a RD:

Paní Iva se nejednou setkala s určitými výhodami, které se týkaly maminek s malými dětmi. Šlo např. o slevovou knížku v nejmenované drogerii na výrobky pro miminka, parkovacího místa pro rodiče s kočárky. Také se setkala s pokladnami pro ženy s kočárkem, a nebo ji, jako maminku s malým miminem, vzala lékařka přednostně před ostatními pacienty. Celkově si myslí, že bych těchto výhod mělo přibývat.

Péče o děti:

O syna se většinu času stará paní Iva, dále manžel, hlavně o víkendu. V péči o syna paní Ivě občas vypomáhají babičky. Chtěly by i víc, ale ona to ani moc nevyhledává, zatím je její syn, dle jejích slov, dost malý, ona s ním je ráda a počítala s tím, že s miminkem určité omezení svobody bude. Možná až bude straší bude toho využívat více. V případě, že nemá jinou možnost, ještě třeba využije výpomoc přítelkyň, ale to se stává opravdu minimálně. Ani zatím neplánuje, že by využila služeb nějaké chůvy, možná až syn trochu povyroste.

Denní činnosti a životní styl:

Vhledem k tomu, že syn paní Ivy je naprosto klidné, spavé a hodné dítě, může si s ním dovolit vyrazit kamkoliv chce a i doma nemá problém vše zvládat. Také ji hodně pomáhá manžel. Každé ráno, ještě než se paní Iva vzbudí, bere syna s sebou do obývacího pokoje, kde ho přebalí a nechá ho, aby si hrál. Mezitím se nasnídá. Pak ho vrátí paní Ivě do ložnice a odchází do práce. Ta malého nakrmí a buď musejí hned vstávat a nebo ještě odpočívají.. Manžel paní Ivy je dost samostatný a vždycky býval, nevyžaduje nějaké obskakování ani teplá jídla. V případě potřeby malého pohlídá a tak může paní Iva vyrazit i někam sama, i když ona tu potřebu nemá. Ani společně s manželem ještě sami nikde nebyli. O víkendu pomáhá manžel paní Ivě i v domácnosti. Ta obecně nemá problém s úklidem bytu a péčí o miminko, ale i tak je po celém dni hodně unavená.

Přes den je paní Iva převážně s malým doma, ale snaží se hodně chodit na procházky. Také jezdí za někým na návštěvu, nebo někdo přijede na návštěvu k ní. Paní Iva má výhodu ve vlastním autě. Může vyrazit kam chce a kdy chce. V týdnu jezdí s malým sama, o víkendu vyrazí i všichni, třeba někam na výlet nebo i na hory.

Paní Iva s malým zatím nenavštěvuje žádná cvičení či programy pro miminka. Zatím je na to podle ní dost malý. Plánuje to do budoucna, už se dokonce přihlásila na kurzy plavání pro maminky s batolaty. Podobné je to i s navštěvováním mateřských center. Paní Iva si ani není jistá jestli do nějaké docházet někdy budou. Ona se totiž moc nedruží s ostatními maminkami, lepší jsou pro ni návštěvy u přítelkyň s malými dětmi. Možná, ale přeci jenom nějaké navštíví, aby si měl syn možnost pohrát s ostatními dětmi. Dříve si paní Iva myslela, že do půl roku je v podstatě jedno, jestli se dítě stýká s ostatními dětmi, ale časem, dle vlastních zážitků zjistila, že už takhle malé děti na sebe reagují. Uvítala by kdyby bylo zařízení typu mateřských center a dětských koutků víc, hlavně v nákupních centrech, kde by děti mohly hrát, zatímco ona by si nakoupila nebo

sedla na kávu. Obecně si myslí, že toho je málo, např. s restaurací, kde by byl hrací koutek, se ještě nesetkala. Hlavně si myslí, že restaurace převážně ani nebývají adekvátně vybavené pro přítomnost malých miminek. O neadekvátnosti vybavení pro malé děti mluvila paní Iva i v souvislosti s dopravními prostředky. Převážně se sice přepravuje vlastním automobilem, na kterém má označení „baby on board“, což podle ní stejně nijak nenavýšuje ohleduplnost ostatních řidičů, též ale využívá např. autobusů a tramvají. Hlavní problém vidí v dopravních prostředcích, které nejsou ještě nízkopodlažní. Nejen kvůli nedostatku místa pro více kočárků, ale také z důvodu náročného nastupování. Rozhodně by navýšila počet nízkopodlažních dopravních prostředků a rušila by ty staré. Naopak ale ocenila, že všechny nové stanice metra jsou již s výtahem.

Mezi lidmi se paní Iva setkává s ohleduplností k tomu, že má u sebe malé miminko, tak půl napůl, někdy ji, dle jejích slov, ta bezohlednost lidí „dostane“.

Co se týče nakupování potravin pro syna, nehledí paní Iva vůbec na cenu. Kupuje to nejlepší složením, hlavně proto, že nekojí a tak musí kupovat umělé mléko, které je sice dost drahé, ale jí hlavně záleží na zdraví dítěte. Výrobky Bio sice občas koupí, ale vyloženě se na to nezaměřuje.

V oblečení pro malého se paní Iva vyžívá. Má ráda pěkný „outfit“, a tak si objednává oblečení přes internetové „bazárky“, které nabízejí značkové oblečení dovážené z Velké Británie. Většinu věcí pro malého však dostala od svých známých. Secondhandy sice v tomto případě neodsuzuje, naopak si myslí, že je výhodné tam nakupovat oblečení pro malé děti, ale ona sama odtamtud měla opravdu asi jen dvě věci. V době, kdy paní Iva otěhotněla, přestala sportovat. Ke sportu se opět pomalu vrací. Také o sebe dříve více pečovala, ale je pravda, že si teď zajde klidně na kosmetiku nebo ke kadeřníkovi. Malého bere vždy s sebou. Co paní Iva úplně zrušila po nástupu na MD je navštěvování kina s manželem nebo chození na klidné večere ve dvou. Ne, že by snad nemohli, hlídání by měli, ale nemají tu potřebu.

Celkové ohlédnutí za obdobím na MD

Paní Iva shrnula své dosavadní prožívání MD poslední větou, kterou při rozhovoru řekla a to „myslím si, že to zvládáme v pohodě“. S přihlédnutím k celému rozhovoru tím respondentka myslela všechny stránky související s MD, jak finanční, tak i péči o dítě a domácnost. Paní Iva je naprosto spokojená, MD si plně užívá, hlavně také díky velké podpoře ze strany manžela.

Ačkoliv je paní Iva dětská sestra a péči o miminka má dle svých slov „zmáknutou“, tak ji přeci jenom začátek na MD dal zabrat, pociťovala stres a velkou únavu, vše bylo hektické. Pak trochu miminko vyrostlo, začalo reagovat, vše se trochu zaběhlo a od té doby si to paní Iva plně užívá a také odpočívá od zaměstnání, kam se sice zase těší, ale momentálně se jí vůbec nestýská. Plánuje ale, že až budou dítěti tak dva roky, nastoupí do práce, aby se dostala trochu mezi lidi.

Označení mateřská a rodičovská „dovolená“ ji nepřijde odpovídající činností, které souvisí s narozením miminka a následnou péčí. Přesto, že má hodné dítě, nemůže říci, že by si mohla dopřát odpočinku, který si s pojmem dovolená spojuje.

Ačkoliv ji přijde, že snaha rodinné politiky o vyrovnávání rolí otce a matky při péči o děti je určitě dobrá, není už tak přesvědčená o hojnosti využívání těchto možností. Stále ji připadá, že právě matka je chápána v ČR jako rodič, který zůstává doma a stará se o děti.

S činností zákonodárců v oblasti rodinné politiky je vcelku spokojená, hlavně poslední změny které zavedly, ji přijdou velmi pozitivní.

Nezavedla by změny do zákona. Dávky by samozřejmě vyšší uvítala. Dle jejích slov: „ Peněz není nikdy dost.“. Ona osobně, vzhledem k příjmu manžela, finančně nestrádá. Uvítala by lepší podmínky pro přístup s kočárky, např. do restaurací.

2.4 Respondentka č. 4-paní Dana (viz Příloha č. 4)

Základní údaje:

Věk: 29 let

Rodinný stav: svobodná, soužití s partnerem (otcem dětí) v jedné domácnosti

Bydlení: byt v pronájmu

Zaměstnání před nástupem na MD: stomatolog ; zaměstnankyně na plný pracovní úvazek

Hrubá měsíční mzda před nástupem na MD: cca 11 000,-Kč

Zaměstnání partnera: programátor; OSVČ

Hrubá měsíční mzda otce dětí (partnera): cca 40- 50 000,-Kč

Děti- počet: 2 děti + 3. „na cestě“ ->mezi rodičovskou dovolenou u staršího dítěte a nástupem na mateřskou dovolenou u mladšího dítěte nebyla žádná pauza

věk: 3 roky; 1 a půl roku- dcery; 5. měsíc těhotenství

Zvolená délka RD: 3 roky (v nynější době je respondentka 1. rokem na RD)

Výše RP: 7 600,-/měsíc

Orientace v problematice zákonné úpravy MD, RD, PPM, RP

Paní Dana si málokdy nevěděla rady s tím jak např. zažádat o nějaké dávky. Většinu informací si zjišťovala nejvíce na internetu (stránky MPSV, stránky pro maminky) či příslušných úřadech. Něco věděla i z tisku, televize, ale to jen velmi málo. Publikace žádné nekupovala ani nevyužila příslušný zákon o MD a RD. Informace, které se dočetla ji přišly celkem srozumitelné. Podmínky nástupu na MD si začala zjišťovat dlouho před porodem, hlavně u finanční poradkyně zaměstnavatele. O problematice MD a RD se také paní Dana bavila s jinými maminkami, se kterými se stýká a mezi kterými se sice sem tam objevily názory, že dávky, které pobírají od státu jsou nízké, ale podle paní Dany nelze říct, jestli jsou obecně spokojené či nespokojené, záleží prý na rodinné situaci. Ona sama je však toho názoru, že může být ona i ostatní maminky rády, že to je aspoň, tak jak je. Každopádně si paní Dana nepřijde sečtější oproti ostatním maminkám, co se týče zákonných podmínek na MD a RD, spíše se navzájem doplňují. Paní Dana si nebyla vědoma toho, že by slyšela o změně zákona o nemocenském pojištění k 1. 1. 2009, a že mohou otcové nastoupit od 7. týdne namísto matky na MD.

Rodičovská dovolená, RP, otec na RD

Na RD je jenom paní Dana, nestřídá se s partnerem a ani o tom neuvažovali, protože to není za prvé potřeba vzhledem k tomu, že partner je OSVČ a za druhé, protože vydělává mnohem víc než by eventuelně mohla vydělat ona. Vzhledem k tomu, že je rodina zvyklá na docela vysoký standard, nepřicházelo v úvahu, že by byli na RD oba dva. Paní Dana neměla v úmyslu nenastoupit na RD.

To, že rodinný politika v nynější době směřuje k vyrovnávání rolí otce a matky (tj. otec na MD, chystaná dávka otcovské) při péči o děti, považuje za správné. Připadá jí ta možnost volby, kdo z rodičů bude na MD/RD dobrá, hlavně když to může pomoci rodině.

Paní Dana si mohla zvolit čerpání RP buď do 3 věku nebo až do 4 let věku dítěte. Nakonec zvolila klasické čerpání RP do 3 let věku dítěte ve výši 7 600,- Kč měsíčně. Rozhodovala se na základě financí, propočítávala si co je hlavně finančně, ale také časově nejideálnější a nevhodnější.

Otec na mateřské dovolené + „otcovské“

Paní Dana se vůbec nezajímala o změny v MD a RD týkajících se otců, protože u nich v rodině je nereálné, aby otec nastoupil namísto ní na MD, hlavně kvůli financím. Ale věří, že pro páry kde je to naopak, kde vydělává matka víc a chce se vrátit do práce to je hodně užitečná změna. Dokonce se s takovým případem už setkala.

Paní Dana neslyšela o chystané dávce „otcovské“. Po tom co ji tento termín byl vysvětlen, označila to za určitě dobrý nápad, netroufá si však odhadovat, jak moc bude využíván. Vidí v tom výhodu např. pro maminky, které nejsou po porodu úplně zdravotně v pořádku a také kladně hodnotí to, že může být otec s dítětem více v kontaktu. Ona sama si však není jistá jestli by s partnerem této možnosti využili, protože neví, jak by mohl partner přerušit práci, když je OSVČ.

Finanční situace:

MD a RD se ve financích rodiny paní Dany odrazily spíše u prvního dítěte. Sice nástup na MD ještě tolik ve financích cítit nebyl, protože výše PMM byla dost podobná platu paní Dany, ale následně RP v poloviční výši tj. kolem 4 000,- Kč už byl znát mnohem více. Teď má paní Dana RP ve výši 7 600,- Kč a to už je příjemnější.

Paní Dana si na RD (ani na MD) nepřivydělává, a také o tom neuvažovala, podle ní by se jim ten její přivýdělek „nerentoval“. Vzhledem k tomu, že ji a celou rodinu

v podstatě živí partner, si nemůže stěžovat na špatnou finanční situaci. Dle jejího názoru, by ji pouze dávky státní sociální podpory na uživení sebe a dětí nestačily, příjem partnera je pro ni opravdu důležitý. Obecně si myslí, že to však záleží na konkrétní situaci zda jsou ženy schopny uživit sebe a své děti jen na základě příslušných dávek.

Finance považuje za jedno z možných kritérií při rozhodování, zda si rodiny pořídí další dítě. Dokonce má i známé, u kterých to vliv mělo.

Byla by samozřejmě ráda, kdyby státní finanční podpora v době, kdy je maminka na MD/RD byla vyšší, ale chápe, že si stát nemůže dovolit vyplácet tak vysoké dávky, jak by si maminky představovaly.

Stát by podle ní měl ve výši dávek přihlížet k počtu členů v domácnosti, protože je rozdíl živit jedno nebo tři děti.

Ze svých příjmů si rodina paní Dany může dovolit koupit i něco navíc, např. pro radost. Snaží se s manželem šetřit, ale děti např. dostávají omalovánky, výbavu na lyže apod., i sobě si paní Dana koupí něco navíc.

Finančně nejnáročnější se při péči o děti paní Daně zdají plenky, pak také pravidelná strava, hlavně když miminko není kojené, dále oblečení, a zájmové aktivity.

Péče o děti:

Z 80% se o děti stará paní Dana, dále pak partner, někdy i babičky a švagrová. Tatínek se stará ve volném čase, ale také starší dceru doprovází a vyzvedává ze školky. Podle paní Dany mají doma aktivního tatínka, který je ochoten kdykoliv pohlídat. Babičky se o děti také starají, ale méně, protože ještě pracují. Pokud nemá paní Dana možnost hlídání v době kdy potřebuje něco vyřídit bere své děti s sebou.

Paní Dana se nebrání využívání služeb chůvy. Dokonce už jednou takové služby využila. Při výběru chůvy kouká jak na cenu, tak na reference. Klíčové při jejím rozhodnutí jsou sympatie a reference, cena je až druhořadá, ale obecně si myslí, že otázka peněz zde hraje také svou roli, i ona to propočítávala. V řadách svých známých se paní Dana též setkala s využitím této služby.

Denní činnosti a životní styl:

Rodina paní Dany vstává tak zhruba mezi šestou sedmou hodinou, odvíjí se to od toho kdy vstávají dcery, které vstávají dřív než paní Dana a tak se nestává, že by zaspaly.

Po tom paní vstane, nasnídají se, o víkendu nebo někdy ráno jim pustí pohádky. Starší dcera odchází v týdnu do školky. Po obědě, co se dcery vyspí, chodí na procházku,

na nákup, nebo ke švagrové, která má stejně starou dceru. Styk s ostatními dětmi považuje paní Dana za důležitý, hlavně proto, že se bojí, aby na ní dcera nebyla příliš fixovaná. Dcery chodí spát většinou kolem 8 hodiny.

Paní Dana si všechno volný čas, kromě toho kdy uklízí a vaří. hraje s dětmi. Uklízet se snaží, ale moc času ji na to nezbyvá. Ty činnosti se prolínají hlavně vzhledem k tomu, že menší dceři ještě paní Dana nevysvětlí, že musí počkat než ona něco udělá. V noci už paní Dana neuklízí, dělávala to dřív, když měla jenom jedno dítě, ale teď už je večer unavená a úklidu už nepřikládá takovou váhu. Myslí si, že dříve dělala ohledně domácnosti spoustu zbytečností.

V porovnání s MD se paní Daně zdá RD náročnější, a to hlavně tak od 9. měsíce, kdy začíná batole lézt. Když už je o něco větší je to trochu lepší. Do té doby než mladší dcera trochu povyroستla, měla paní Dana co se týče domácích činností vše na doraz.

Tatínek spíš jde s dcerami na procházku ven, nebo vezme starší dceru na lyže, než že by si doma s nimi hrál. S menší dcerou chodí ještě na plavání pro batolata.

Paní Dana tak jednou, dvakrát týdně navštěvuje s dětmi mateřské centrum v blízkosti domova. Paní Dana s partnerem a dětmi se také odvážili odjet k moři, a to i když druhé dceři bylo teprve 9 měsíců.

Paní Dana se s dětmi zásadně přepravuje pouze automobilem, jiné dopravní prostředky využívá jen když jede sama. Myslí si totiž, že dopravní prostředky, které nejsou nízkopodlažní, a že jich jezdí ještě hodně, nejsou adekvátně vybavené pro přepravu dětí, ať už z důvodu špatného nastupování s kočárky, či nedostatku místa pro kočárky a sezení dětí. Za bezpečnější rozhodně považuje přepravování dětí v autosedačce.

Na otázku, zda jsou k paní Daně obecně lidé ohleduplnější, když vidí, že má u sebe malé děti, odpověděla, že záleží jak kde, někde ano, ale třeba v nákupních centrech je to s ohleduplností horší.

Sama nebo pouze s partnerem paní Dana nikam v nynější době moc nechodí, protože nemají hlídání, pouze nepravidelně, pokud jsou někam pozvaní, poprosí o hlídání jednu z babiček. Avšak v době, kdy měli ještě paní na hlídání, tak každý sobotní večer měli pro sebe.

S nástupem na MD omezila paní Dana sport, návštěvu vzdělávacích stomatologických přednášek, styk s přáteli, návštěvy kina, divadla a také péči o sebe.

Co se týče produktů pro děti, vybírá je paní Dana jak na základě kvality tak i ceny. Někdy koupí i výrobky Bio, ale není to pro ní důležité.

Výhody pro ženy na MD a RD:

S výhodami pro ženy na MD a RD se paní Dana setkala jenom velmi málo, pokud jde vůbec hovořit o výhodách pro ně a ne spíš pro jejich děti. Každopádně si vzpomněla na to, že v jedno nejmenovaném obchodním domě existuje „slevová“ kartička pro rodiny s dětmi, ale ona sama ji nevyužívá. Také zmínila přednost u lékařky, ale s takovou ordinací se setkala pouze jednou. Všimla si ještě parkovacích míst pro rodiny s kočárky, ale také pouze na jednom místě. Každopádně by uvítala, kdyby takových výhod přibývalo. Jí samotné ještě přispívá zdravotní pojišťovna částkou 500,-Kč, kterou může např. využít na očkování dítěte, na kurz plavání pro dítě apod.

Celkové ohlédnutí za obdobím na MD a RD:

Paní Dana se už začala těšit do zaměstnání, ale vzhledem k tomu, že je opět těhotná, situace se změnila. Zpočátku si MD užívala, ale jak měla obě dvě děti rychle za sebou, tak to začínalo být časově náročnější a přestalo to pro ni být užíváním. Takže zpočátku paní Dana na MD a RD prožívala pocity obrovské radosti, užívání si, které ale přecházely do určitého stereotypu spojeného s prací kolem dětí a stresem. Díky MD a RD ale paní Dana objevila nové stránky sama sebe a také u dětí při tom jak rostly a rostou.

Označení mateřská a rodičovská „dovolená“ považuje za zavádějící, protože to pro ni určitě dovolená není.

Zákonodárci, dle jejích slov, sice mají určitou snahu svými rozhodnutími podporovat maminky na MD a RD, ale často se jí zdá, že výsledky jejich prezentované práce už nejsou tak znát.

Mezi změny, které by paní Dana na MD a RD uvítala patří navýšení počtu nízkopodlažních autobusů, třeba i vyšší RP, více dětských hřišť, a hlavně více volných míst v mateřských školkách, protože v tom vidí obrovský problém i do budoucna, hlavně při tom kolik nových dětí se rodí.

2.5 Respondentka č. 5-paní Hana (viz Příloha č. 5)

Základní údaje:

Věk: 37

Rodinný stav: vdaná; žijící s manželem (otcem dětí) v jedné domácnosti

Bydlení: rodinný dům

Zaměstnání před nástupem na MD: obchodní zástupce; zaměstnankyně na plný pracovní úvazek

Hrubá měsíční mzda před nástupem na MD: 32 000,-Kč

Zaměstnání manžela: obchodní zástupce; zaměstnanec na plný úvazek

Hrubá měsíční mzda manžela: cca 32 000,-Kč

Děti- počet: 3

věk: 17 let; 15 let- synové; 2 měsíce- dcera

Výše PPM: do konce roku 2008->14 000,-Kč; od začátku roku 2009-> 20 000,-Kč

Orientace v problematice zákonné úpravy MD, RD, PPM, RP

U paní Hany se nedá mluvit o znalostech v oblasti zákonné problematiky MD/RD a příslušných dávek. Informace si nevyhledávala a nevyhledává. Využívá některých znalostí, které jsou použitelné z doby, kdy byla na MD a RD se staršími syny. Aktuální informace získává od známé, která se o tuto problematiku aktivně zajímá. Internet využívá pouze občas, spíše jako sekundární zdroj pro doplnění dalších informací. Pokud se paní Hana sejde s ostatními maminkami, toto téma většinou neprobírají.

O co se paní Hana hodně zajímá, jsou podmínky přivýdělků na RD, je ráda, že to může být jakýmkoliv způsobem a v neomezené výši.

Paní Hana se také něco k problematice MD/ RD dověděla v rozhlase, televizi. Jako jedna z mála respondentek navštívila i internetové stránky ČSSZ a MPSV. Jako asi každá maminka se setkala i s internetovými stránkami zabývající se rodičovstvím, MD a RD.

Paní Hana si nekoupila žádnou publikaci zabývající se problematikou MD a RD. Zákon o MD a RD v ruce neměla. Např. o změně zákona o nemocenském pojištění se dozvěděla jen díky své známé, která pracuje jako mzdová účetní.

Mateřská dovolená a Peněžitá pomoc v mateřství:

Paní Hana je v současné době 3 a půl měsíce na MD, s manželem se střídat nebude. Nechce to, vyloženě se těšila na to, že si dítěte užije, jak dlouho to jen bude možné.

Pobírá PPM, do konce roku 2008 to bylo ve výši 14 000,-Kč a od začátku roku 2009, zvýšením redukčních hranic, 20 000,- Kč. Tímto navýšením došlo ke zlepšení rodinné finanční situace. Paní Hana si v současné době nepřivydělává, ale plánuje to do budoucna, protože s manželem musí živit 5-člennou rodinu. Nyní je pro ni prioritou pečovat o dceru, která je splněním jejího snu.

Otec na MD a dávka „otcovské“

Paní Hana věděla o tom, že nově může otec dítěte nastoupit od počátku 7. týdne po porodu na MD namísto matky, tak i v čem spočívá připravovaná dávka „otcovské“. Ona však v žádném případě neuvažovala, že by těchto možností s manželem případně využili. U dávky „otcovské“, i kdyby byla už zavedená, by to nepřicházelo v úvahu z důvodu financí, které jsou pro ně důležité s ohledem na potřeby svých tří dětí. Stejně tak si myslí, že to bude otázka peněz i v dalších rodinách. Pokud by měla vyjádřit svůj názor, musela by říci, že se ji toto připravované opatření líbí.

Paní Hana chce být doma se svým dítětem, a proto s manželem nevyužijí možnosti vystřídat se na MD. Uvědomuje si ale, že některé ženy jsou kariéristky a tak toho rády využijí, aby se mohly vrátit do zaměstnání.

Rodičovská dovolená, RP, otec na RD

Paní Hana je teprve krátkou dobu na MD, ale již nyní ví jaký způsob čerpání RP si zvolí. Bude to klasické čerpání tj. do tří let věku dítěte ve výši 7 600,- Kč měsíčně. Tři roky si vybrala z toho důvodu, že čtyři roky ji připadají už hodně a hlavně poslední dva roky pobírat pouze 3 500,- Kč, by nepřicházelo v úvahu. Tři roky ji přijdou nejideálnější ze všech hledisek. Každopádně by si chtěla paní Hana na RD přivydělávat, nebo i kdyby nechtěla, nic jiného ji nezbyvá.

Na RD se s manželem určitě střídat nebudou. Později se bude snažit dceru umístit na nějakou hodinu v týdně do školky, protože si chce přivydělávat. Z pohledu výdělku by to nebylo výhodnější, kdyby prováděl volbu manžel, protože jejich průměrná měsíční mzda byla před MD stejná.

Informace k provádění volby o RP získala v zaměstnání. V porovnání s předchozím způsobem čerpání RP ji přijde nový způsob tj. provádění volby lepší pro ty, co chtějí být doma krátce a pobírat vyšší RP, ale zase méně výhodný pro ty, co chtějí být doma déle. Nesetkala se s případem, že by se na RD rodiče střídali. Zná ženu, která se chystá co nejdříve do zaměstnání, s tím, že jak ona, tak i partner budou chodit do zaměstnání, ona bude čerpat RP a dítěti seženou hlídání.

Finanční situace:

Případ paní Hany je celkově velice zajímavý. Paní Hana je 37-letá maminka, která má už 17-letého a 15-letého syna a teď 2-měsíční holčičku. Je pochopitelné, že finančně zvládat tři nezletilé děti, by byl asi oříšek pro každou průměrně vydělávající rodinu. Paní Hana tyto problémy dává do ústranní, má vymodlené miminko a to je nejdůležitější. Peníze vůbec nehrály roli v tom, zda miminko mít či ne, ale uvědomuje si, že toto rozhodnutí bude mít následky v podobě finančních potíží, ale nic by neměnila. I když je paní Hana v otázce, zda finance v některých rodinách mají vliv na to zda si pořídít další dítě, ovlivněná stavem nevyslovitelného štěstí, že se dočkala vymodleného dítěte, chápe, že to tak u některých lidí opravdu je. Proto si i myslí, že by stát měl zohledňovat ve výši dávek jak počet členů v domácnosti při narození dítěte, tak i příjem manžela ženy, která dítě porodila. Sama ví, že je velký rozdíl živit jedno dítě a tři děti. Z toho důvodu si nedokáže představit, že by dokázala uživit rodinu bez příjmu manžela, s ohledem na narůstající výdaje na starší syny. S vědomím toho, že ji a manžela nikdo nenutil, aby měla další dítě jsou se svou finanční situací smířeni.

Paní Hana ještě do konce roku pobírala PPM ve výši 14 000,-Kč, po novém roce se jí PPM zvýšila na 20 000,- Kč, v jejím případě byla tato změna dost znát. Zatímco v listopadu, prosinci loňského roku velice pocítila finanční změnu po nástupu na MD, od začátku roku 2009 se to výrazně zlepšilo a paní Hana si může dovolit koupit i něco navíc, hlavně tak činí pro své starší syny.

Vzhledem k tomu, že je na MD ještě krátkou chvíli, čerpá paní Hana peníze, které měla ušetřené z pracovního poměru a to ji společně s PPM také umožňuje nějaké to utrácení. Ví ale, že tyto peníze časem vyčerpá a s nástupem na RD se finanční situace ještě více zkomplikuje. Bude čerpat RP pouze ve výši 7 500,-Kč, a proto je rozhodnutá, že si bude na RD přivydělávat, aby byli s manželem schopni finančně zabezpečit celou rodinu.

Vzhledem k tomu, že kojí má náklady na výživu miminka téměř nulové. Finančně nenáročnější je pro ní kupování oblečení.

Péče o děti:

Nedá se mluvit o péči o děti, jako spíše o péči o jedno dítě. Synové paní Hany jsou starší, a tak se o sebe dokážou postarat sami. Neznamená to ale, že by zájem paní Hany nesměřoval i k ostatním členům rodiny, myslí i na ně, uvaří jim, uklidí.

V péči o miminko paní Haně samozřejmě všichni pomáhají, jak synové, tak i manžel. Postarají se i v době její nepřítomnosti. Rády by hlídaly i babičky, bohužel jsou už v pokročilejším věku.

O využití chůvy paní Hana zatím vůbec neuvažuje, nemá potřebu, chce být doma a starat se o miminko sama, a hlavně by si to ani nemohli finančně dovolit. V případě, že by nakonec přeci jenom této možnosti chtěla využít, hledala by chůvu na internetu, a to přednostně na základě referencí, i když na cenu by druhotně také koukala.

Denní činnosti a životní styl:

Paní Hana je na MD krátkou dobu, a tak by se mohlo zdát, že pro ni je ještě vše hektické a žádný denní režim nemůže mít zavedený. Je to ale naopak. S přihlédnutím k tomu, že je starší, zkušenější matka s třetím dítětem, je teď naprosto v duševní rovnováze. Hodně si vše užívá, problémy neřeší. Má hlavně velkou podporu ze strany všech členů rodiny, kteří se zvládají o sebe starat sami, a tak se paní Hana může naplno věnovat péči o miminko. Jak sama říká, nemusí se na nic ohlížet, všichni se o sebe postarají sami a ještě ji pomůžou s miminkem.

Přes den se paní Hana věnuje převážně dceři, pečuje o ní a hraje si s ní, také se ale věnuje domácím činnostem. S dcerou chodí často ven na procházky. Obecně si myslí, že na další činnosti je ještě moc malá. Pouze sama paní Hana absolvovala kurz baby masáže ke zklidnění miminek.

Co se týče mateřských center, paní Hana má jedno blízko svého bydliště. Zatím neví, zda ho bude někdy s dcerou navštěvovat.

Paní Hana nemá problém s tím, že by nemohla někam jít sama, když je potřeba pohlídat manžel nebo synové. Sama s manželem zatím ještě nikam nešli, zatím nechce, možná až bude dcera starší.

Paní Hana se stýká i s maminkami, které mají děti ve stejném věku. Nemyslí si ale, že by pro dceru byl v tomhle věku nějak důležitý kontakt s ostatními dětmi.

Pokud paní Hana s malou někam cestuje jedou automobilem, který je označen upozorněním „baby on board“, ale nemyslí si, že by si toho ostatní řidiči všímali. Celkově má dojem, že jsou k ní lidé ohleduplnější, když vidí, že má u sebe malé miminko. Paní Hana se s dcerou přepravuje i dalšími dopravními prostředky. Rozhodně je nespokojená s tím kolik jezdí ještě starých, ne nízkopodlažních autobusů a tramvají.

Paní Hana se snaží při výběru výrobků pro dceru koukat jak na cenu tak i na kvalitu. Je samozřejmě rozdíl u oblečení a u jídla. U oblečení nemá problém s nakupováním v „bazárcích“, právě naopak. Také má hodně věcí půjčených. Přesto je pro paní Hanu právě oblečení finančně nejnáročnější při péči o dítě. Paní Hana se v nakupování potravin nezaměřuje na výrobky Bio.

Celkové ohlédnutí za obdobím na MD:

Vzhledem k tomu, že je paní Hana již potřetí na MD a to s velkým odstupem mezi dětmi, má teď trochu srovnání v tom jak jednotlivé MD/RD prožívala a prožívá.

Ve srovnání s MD u strašících synů je péče o miminko pro ní nyní složitější, protože je více opatrná, ale zase si to na druhou stranu vše mnohem víc užívá. Jediné co ji trochu zklamalo bylo to, jak je malá neklidná. Necítí se být unavená, horší pro ní byla péče o dvě s malým odstupem věku. Pokud by to měla vzít celkově, je pro ní MD teď méně náročná, protože je zkušenější a hlavně se stará jen o jedno dítě. Ví však, že pro rodinu to nejtěžší ještě přijde a sice zvládat finanční zátěž, která narostla s péčí o miminko.

Paní Hana je teď ale strašně šťastná, užívá si miminko, které si tak manželem moc přáli a ostatní starosti dává zatím stranou. Žádná rozhodnutí by neměnila.

Paní Hana považuje nynější období opravdu za dovolenou. Vzpomíná si na to, že když byla ještě na MD/RD se staršími syny, tak se opravdu nadřela a tenkrát by možná byla pro změnu označení „dovolená“.

Otázky vyrovnávání rolí otce a matky v péči o dítě se jí až tak moc nedotkla, hlavně ne teď, protože chce být opravdu doma a dceru si pořádně užít. Myslí si ale, že by tyto možnosti pro otce měly být.

Změny, které by zavedla, by se spíše týkaly informovanosti maminek v problematice MD a RD např. nějakými přehlednými brožurami. Vidí problém v systému vyplácení dávek PPM a RP, kde si myslí, že by se určitě mělo přihlížet k počtu členů v domácnosti. Ona si však nestěžuje, chtěla miminko, nikdo ji nenutil, a tak se podle toho teď musí zařídit. Do zaměstnání se vyloženě netěší, ale je smířená s tím, že co nejdříve bude muset něco dělat.

2.6 Respondentka č. 6- paní Eva (viz Příloha č. 6)

Základní údaje:

Věk: 29

Rodinný stav: vdaná; žijící s manželem (otcem dětí) v jedné domácnosti

Bydlení: byt- hypotéka

Zaměstnání před nástupem na MD: obchodní referentka; zaměstnankyně na plný úvazek

Hrubá měsíční mzda před nástupem na MD: 23 000,- Kč

Zaměstnání manžela: programátor, analytik; zaměstnanec na plný pracovní úvazek

Hrubá měsíční mzda manžela: cca 40- 50 000,- Kč

Děti- počet: 1 dítě

věk: 6 měsíců- syn

Výše PPM: 14 000,- Kč

Orientace v problematice zákonné úpravy MD, RD, PPM, RP

Paní Eva je ve vyhledávání informací k problematice MD a RD celkem aktivní, a byla i před porodem. Zajímala se hlavně o oblast financí, protože potřebovala vědět, jak na tom po porodu, s manželem budou. O MD se snažila co nejvíce dozvědět od své mzdové účetní v zaměstnání. Bohužel, ta ji vždy dokázala odpovědět jen nepřesně, proto si paní Eva musela většinu informací ještě doplňovat. To činila hlavně na internetu, doplňkově kontaktovala příslušné úřady. Celkem obstojně se orientuje v informacích, které jsou pro ni aktuální. O ostatních podrobnostech problematiky MD/RD má orientaci jen zběžnou. Pokud by měla říct, kdo ji nejvíce pomohl se zorientovat v problematice MD i RD, odpověděla by internet, asi tak z 80%. Žádnou publikaci si nikdy nekoupila. Denní tisk ji v tomto ohledu zklamal. Ne, že by se nikdy nesetkala s tím, že by tam nebyla nějaká zpráva týkající se MD a RD, ale pokud už nějakou našla, tak ji moc neporozuměla. Ocenila by spíš, kdyby byly jednotlivé zákonné podmínky uváděny na příkladech ze života. Jako jediná ze všech respondentek měla v ruce přímo zákon s §, sice ne ten v papírové verzi, ale aspoň na internetu. Zajímala se hlavně o zákon o státní sociální podpoře. Myslela si, že se v něm dočte více informací, bohužel mu vůbec neporozuměla. Paní Eva na internetu také často navštěvuje stránky zabývající se rodičovstvím, kde se zúčastňuje diskuzí a radí se s ostatními maminkami. S dalšími s kým paní Eva konzultuje nejasnosti, které má o podmínkách MD a RD, jsou její známé, většinou také maminky na MD a RD. Informace, které získávají z internetu spolu konzultují. Většinou se stejně k ničemu nedoberou. Mezi ostatními maminkami se

setkává jak se zápornými, tak i s kladnými ohlasy na podmínky, které mají ženy na MD a RD. Říká, že záleží na tom, v jaké se nacházejí sociální situaci.

Mateřská dovolená a Peněžitá pomoc v mateřství:

Dalo by se říct, že paní Eva je v takovém meziobdobí. Není už na MD, ale není ještě na RD. Paní Eva totiž využila možnosti čerpat zbylou dovolenu (na zotavenou) návazně na MD. Přesto lze paní Evu považovat stále za ženu na MD, protože zatímco tu si už prožila a ví jak se na ní ženám daří, s RD ještě žádnou zkušenost nemá.

Paní Eva nastoupila na MD nejpozději jak jen to šlo, to znamená 6. týden před očekávaným dnem porodu.

Informace k MD a PPM získala paní Eva převážně na internetu, ptala se i mzdové účetní v zaměstnání, ale ta toho moc nevěděla. Z toho důvodu se informovala na odboru sociálních věcí v místě bydliště, kde ji řekli i více podrobností o možnost čerpání dovolené (na zotavenou).

Paní Eva pobírala PPM ve výši 14 000,- Kč. Již před porodem si snažila vypočítat, v jaké výši bude čerpat PPM. Využívala k tomu kalkulaček na internetu. Začátkem roku 2009 se posunutím redukčních hranic směrem nahoru, PPM paní Evě lehce zvýšila, což ji velice potěšilo.

Paní Eva si na MD nepřivydělávala, sice o tom uvažovala, ale realizovat to chce až bude syn větší, tj. nejdříve na RD. Chtěla by nejraději nějakou práci domů.

Otec na MD a dávka „otcovské“

Paní Eva byla z internetu informována o možnosti nástupu otců na MD. V podstatě se o to dál nezajímala, protože vůbec s manželem nepočítali, že by této možnosti využili, a to hlavně z důvodu financí, protože její výdělek by nestačil ani na splacení hypotéky. Věří, že tato možnost může pomoci v rodinách, kde je situace opačná. Je ale zastáncem toho, aby matka byla doma s dítětem delší dobu než 7 týdnů.

O dávce „otcovské“ paní Eva nikdy neslyšela. Po tom, co byla seznámena s jejím obsahem, byla její reakce, na tuto plánovanou dávku, jednoznačně kladná. Myslí si, že je to určitě výborná změna, protože z vlastní zkušenosti ví, že si mnoho tatínek vezme, v prvních dnech po porodu, dovolenou, aby mohli být doma s maminkou a novorozěnětem. Je to podle ní důležité k tomu, aby byla rodina na začátku pohromadě, aby si na sebe všichni zvykli.

Rodičovská dovolená, RP, otec na RD

Jak již bylo řečeno, paní Eva sice ještě na RD není, ale je to jen otázka chvíle, než se tak stane, protože neuvažuje o tom, že by na ni vůbec nenastoupila. Sice by to bylo z finančního hlediska potřeba, ale ona by rozhodně teď svého syna neopustila. I když na volbu o dobu čerpání RP je ještě čas, i tak už je paní Eva rozhodnutá, že na RD bude do 3 let věku dítěte. Nijak si to finančně nepropočítávala, hleděla pouze na dobu. Dva roky ji připadají málo na péči o dítě, čtyři roky by se jí sice líbily, ale s tak nízkým RP už ne. Uvítala by, kdyby se mohla provádět volba třeba až ve 3 letech, protože takhle když se někdo rozhodne pro 4 roky, a pak se mu narodí v průběhu RD další dítě, přijde o peníze. Na druhou stranu ji přijde nový způsob čerpání RP na základě volby lepší, protože ty maminky, co to naopak plánují, mohou zvolit takovou délku, aby o peníze nepřišly. Myslí, že je určitě dobře, že si maminky mohou vybrat. Hlavně je také spokojená s tím, jak dlouho ženy v ČR mohou být s dítětem doma a pečovat o něj.

Na RD se paní Eva s manželem střídat nebude. Je to hlavně otázka peněz. Ona by vydělával méně než manžel a to je nemyslitelné vzhledem ke splátkám, které mají.

Finanční situace:

Finanční situace, v které se momentálně paní Eva s manželem nachází, je nelehká. Vzhledem k tomu, že platí vysoké splátky na hypotéku, tak i když PPM paní Evy nebyla tak nízká a manžel vydělává až 40-50 000,-Kč měsíčně, není nic, co by jim zbývalo. Něco navíc koupí maximálně synovi. I kdyby jim nějaké peníze zbývaly, což se tedy vůbec nedá říci, tak musí šetřit, aby si mohli zařídit byt. Paní Eva si ale nestěžuje. Samozřejmě, že by si přála, aby výše dávek narostl, ale s tím co dostávala, je celkem spokojená. Není divu, že byl nástup na MD ve financích rodiny pocítit. Naštěstí manžel paní Evy plat špatný nemá a tak drží rodinu, jakž takž finančně, v přijatelných mezích. Horší to podle ní bude na RD, kdy bude pobírat RP nižší než byla PPM. Je ráda, že si ještě mezi MD a RD mohla vyčerpat dovolenou co ji zbývala, finančně jim to pomůže. Ačkoliv na MD si paní Eva nepřivydělávala, už o tom vážně uvažovala. Chtěla by začít hned jak syn povyroste.

Finance je to, co paní Eva s manželem opravdu řešit musí, a to ať se jedná o jakoukoliv oblast jejich rodinného života, ale synovi se snaží dávat to nelepší, hlavně v jídle, i na úkor vlastního uskromnění. Paní Eva připustila, že by finance případně měli vliv na to, zda si pořídí další dítě či ne. Bylo by to, ale až sekundární kritérium, primárně by se rozhodovali na základě vlastního pocitu. Obecně si myslí, že záleží na sociální vrstvě, zda jsou finanční prostředky jako jedno z hlavních hledisek.

Finančně nejnáročnější při péči o miminko, je pro paní Evu kupování plenek a dětské drogerie. Oblečení řeší nakupováním v secondhandech.

Výhody pro ženy na MD a RD:

Společně s paní Evou jsem se snažila dobrat k nějakým výhodám pro maminky s malými dětmi, se kterými se setkala. Vzpomněla si, že např. zdravotní pojišťovny něco přispívají a nebo, že viděla slevové kupony na výrobky pro miminka v drogerii. Pokud by měla vycházet i z výhod pro péči o miminka, tak např. v nákupních centrech ocenila přebalovací a kojící koutky.

Ačkoliv má ještě miminko, myslí si, že jsou dobré i hrací koutky pro děti v nákupních domech, ale je jich podle jejího názoru málo.

Péče o dítě:

O syna se stará paní Eva většinou sama, ale samozřejmě ji pomáhá manžel. Vzhledem k tomu, že paní Eva stále kojí, je pro ni bezpředmětné uvažovat o tom, že by k hlídání svého syna využila služeb chůvy. Sice ji to už napadlo, ale neplánuje, že by to realizovala, hlavně určitě ne teď, když je syn tak malinký. V případě, že by se nakonec přeci jenom rozhodla někoho na hlídání hledat, dala by přednost rodinným příslušníkům a známým před všemi ostatními možnostmi.

Denní činnosti a životní styl:

Paní Eva je s miminkem doma už půl roku a tak běh domácnosti dostal nějaký řád. Snaží se vše zvládat, jak jen ji to syn umožňuje. Hodně věcí dělá po večerech, když se manžel vrátí z práce a vezme si syna na starosti. Ve srovnání s tím, kdy ještě miminko neměli, to paní Eva v domácnosti zvládá určitě hůře, ale ona zastává názor, že přednější je v každém případě dítě a nějaký nepořádek příliš neřeší. Ráno společně vstávají mezi šestou a sedmou hodinou, záleží na tom, kdy se syn vzbudí. Následuje snídaně. Manžel paní Evy je v té době už pryč, vstává do práce tak kolem půl šesté, aby přišel co nejdříve ze zaměstnání. To bývá tak kolem 5., 6. hodiny, do 8 hodin si hraje se synem, který jde pak kolem půl deváté spát.

Přes den je paní Eva s miminkem sama doma. Dítě si většinou hraje. Když spí snaží se paní Eva udělat něco v domácnosti. Během dne chodí společně nejméně jednou denně na procházku ven. Paní Eva se synem nikam moc nejedí, protože není řidičkou, a tak je pro ní přeprava s kočárkem trochu komplikovaná. Jezdí u nich pouze jeden nízkopodlažní autobus jednou za hodinu. Když už někam přeci jenom vyrazí

i s kočárkem, plánuje si trasu tak, aby se co nejvíce vyhnula nějakým případným překážkám. Celkově je hodně nespokojená s tím, jak málo nízkopodlažních dopravních prostředků jezdí. Do starých je obtížné nastupovat a je tam málo místa pro více kočárků. Dopravní prostředky nejsou podle paní Evy zdaleka jediný problém v případě dostupnosti kočárkem. Setkává se s tím také na úřadech, u lékařky, v restauracích.

U restaurací nevidí jako jediný problém to, že se do nich člověk s kočárkem špatně dostává, ale vůbec to prostředí. Podle ní většinou není adekvátně přizpůsobené k přítomnosti dětí. Obecně si myslí, že k tomu jsou nejbenevolentnější pizzerie, kde je více nekuřáckých prostor a pro děti tam mají židličku a stoleček, kde si mohou hrát.

S prostory na kojení se v restauracích už vůbec nesetkala, ale to ona neřeší, když je potřeba nakojit syna mezi lidmi. Mezi lidmi se jako maminka s dítětem setkává s přístupem jak kladným, tak i naprosto laxním.

Vzhledem k tomu, že je syn ještě malý, nenavštěvuje s ním paní Eva žádná mateřská centra. Určitě to ale plánuje do budoucna. V porovnání s dětskými koutky ji mateřská centra přijdou lepší, protože se tam do činností zapojuje i maminka. Do budoucna paní Eva plánuje, že by se synem chodila na nějaké plavání pro batolata.

Rodina paní Evy zatím nevyrazí ani na výlety, ale až bude hezčí počasí a budou trochu mobilnější, určitě by chtěli.

Syn je na paní Evě dost závislý, protože je stále kojen. Z toho důvodu si paní Eva nemůže jen tak sama vyrazit. S manželem ještě nikde sami také nebyli, nemají zatím potřebu.

Paní Eva si nemyslí, že by syn tím, že není příliš v kontaktu s ostatními dětmi nějak strádal. Podle ní je ve věku, v kterém je důležité, aby byl hlavně v kontaktu se svými rodiči. Styk s ostatními dětmi začne být určitě důležitý až trochu povyroste.

S nástupem na MD byla paní Eva nucena omezit návštěvy přátel, nákupy a výlety do města, péči o sebe a čtení knih.

Když jde paní Eva nakupovat potraviny pro syna, vždy má před cenou přednost kvalita a nezávadnost. V nynější době koupí výrobky Bio jen zřídka, ale v budoucnu je rozhodnutá, že to bude preferovat. Na oblečení už tak přísná není. Občas sice koupí něco nového, hlavně když jde o výrobek na tělo, ale jinak převážně využívá k nákupu oblečení secondhandů.

Celkové ohlédnutí za obdobím na MD:

Paní Eva a její manžel se před šesti měsíci stali poprvé rodiči. Tato krásná událost jim změnila svým způsobem život, a i když jim se založením rodiny přibyly finanční

starosti, štěstí, které teď prožívají jim to všechno vynahrazuje. Synovi se snaží dát všechno co můžou. Zatímco paní Eva tráví se synem celé dny doma a stará se o domácnost, její manžel se snaží zabezpečit rodinu finančně. Tatínek nechce přijít o chvíle, kdy jeho syn roste, a tak raději hodně brzo vstává, aby mohl být brzo doma a věnovat se mu. Finance je to co visí stále nad chodem celé domácnosti, hlavně kvůli vysoké hypotéce, kterou si vzali na byt. Veškeré získané finanční prostředky, jdou na splátky, na opravdu potřebné věci do domácnosti a hlavně na péči o syna. Vychází jim to jen tak tak, ale paní Eva si nestěžuje. Chtěla s manželem miminko, vlastní bydlení a tak musela počítat s tím, že to nebude ze začátku jednoduché. Je i celkem spokojená s tím, v jaké výši čerpala PPM, i když jak sama říká, vždycky by to mohlo být lepší. Je ale realista, a proto si plánuje, že až bude na RD, tak si bude přivydělávat.

Přes všechny starosti, je paní Eva nadšená z toho, co teď prožívá se synem na MD. Je to pro ni úžasné období, maximálně si ho užívá a nic by nevyměnila za chvíle strávené se synem. Je to pro ni ale zároveň náročné, věnovat se mu celé dny. Určitě by z toho pohledu, kolik práce doma s miminkem má, toto období nenazývala dovolenou.

Ale chápe, že je to bráno z pohledu zaměstnání. Po práci se jí sice stýská, protože ji schází větší kontakt s lidmi.

Ačkoliv je paní Eva spokojená se snahou zákonodárců pomoci rodičům při péči o dítě, hlavní chybu v jejich práci vidí v tom, že rozhodují o něčem, do čeho vůbec nemůžou vidět, když se nezeptají samotných maminek. Říká je to jako „o nás bez nás“.

To, že rodinná politika směřuje k vyrovnávání rolí otce a matky se jí líbí v tom, že nabízí možnost rodičům, aby si péči o dítě zařídili, jak potřebují. Myslí si, že je to výhodné spíše jen pro ty rodiny, kde vydělává matka víc než otec. Ona sama je ale zastáncem toho, že o dítě by se prvotně měla starat matka.

Paní Eva je na MD celkově spokojená. V případě financí je to sice trochu horší, ale jinak je pro ní péče o miminko, to nejkrásnější co může být.

Závěr: Současná žena na mateřské a rodičovské dovolené

Cesta k závěru této práce byla dlouhá, náročná, ale velice zajímavá a obohacující. Ačkoliv se mohlo zpočátku zdát, že šest matek, na kterých byl prováděn výzkum na téma „ženy na mateřské a rodičovské dovolené“, nestačí k tomu, aby byl vyvozen zevšeobecnující výsledek, závěrečná komparace ukázala, jak podobné si svým obsahem jsou. Z toho lze vyvodit tu myšlenku, že ač šlo pouze o opravdu malý zlomek žen, kterých se týká toto období, může být výsledek této práce jeden z možných vzorových příkladů používaných jako určité zmapování životní situace, ve které se tyto ženy vyskytnou při nástupu na mateřskou a rodičovskou dovolenou.

Cílem této práce bylo zmapovat nejen zákonné podmínky, které svým způsobem tvoří rámec pro období mateřství a rodičovství, ale hlavně se snažit proniknout do prostředí, v kterém jsou tyto podmínky realizovány a koho se přímo dotýkají. Šest žen, které se výzkumu účastnilo, se tak stalo vypravěčkami, které prostřednictvím této práce umožní veřejnosti nahlédnout do svých životů v době, kdy se staly maminkami a pečují o své děti. S přihlédnutím k tomu, že toto období ne vždy souvisí pouze s pocitem radosti, štěstí, nadšení, ale také se spoustou starostí, které s rodičovstvím nastávají, bylo i to předmětem zkoumání. Oblast témat, která byla předmětem zájmu šetření byla opravdu široká. Zahrnovala tématické okruhy zkoumající období mateřské a rodičovské dovolené z mnoha stránek. Šlo např. o orientaci maminek v zákonných podmínkách, o finanční situaci rodin s rodičem na mateřské a rodičovské dovolené, o životní styl rodin a denní činnosti žen na mateřské či rodičovské dovolené, o celkový náhled maminek na toto období, o zachycení uvažování maminek v tomto období atd. Každá maminka byla ve svých odpovědích svým způsobem jedinečná, ale v závěru se ukázalo, že to jak maminky myslí, uvažují, jednají a na základě čeho se rozhodují, je hodně podobné, dokonce se v mnoha věcech nevědomě téměř shodli. Ukázalo se, že určité situace, ve kterých se rodiny ocitají vyvolávají stejný způsob reakcí a myšlenkových podchodů. Nejvýrazněji to tak v rodinách funguje v případě financí. Všechny ženy se shodly, že hlavním důvodem proč vůbec neuvažovaly, že by se s manžely na mateřské či rodičovské dovolené střídaly, je ta skutečnost, že ony by nikdy neměly tak vysoký příjem. V tom jsou všechny na svých manželech závislé, ani jedna by si nedokázala představit, že by žila jen z peněz, které získává ze státních dávek. To co je pro všechny důležitější než finance je, aby mohly být jako matky s dítětem doma. Péči o dítě v jeho raném věku maminky chápou tradičně. Všechny jsou přesvědčené, že s dítětem má být doma matka a otec má být ten, kdo živí celou rodinu. Žádná z nich by nebyla schopna opustit dítě, když je ještě malé.

S tím souvisí i to, že žádná z maminek nevyužívá, ani nevyužívala k hlídání svých dětí chův. Nejenom proto, že by nedaly své děti do rukou cizích osob, ale protože si přejí starat se o děti samy. S podobnými názory se setkávají i u svých známých. Jedna z respondentek se k tomu vyjádřila ve smyslu, že je to také tím, že v naší společnosti na tento typ služeb nejsme zvyklí. Každý využije k hlídání dětí raději někoho z rodiny či ze svých známých. Většina maminek vidí velký problém v tom, že pokud chtějí umístit dítě do mateřské školky, nemají možnost, z důvodu jejich nedostatečných kapacit.

Všechny maminky, které byly podrobeny výzkumu, měly problémy s informovaností k problematice mateřské a rodičovské dovolené. Každá z nich měla informace získané jiným způsobem, ale nejvíce se shodovaly v tom, že největším zdrojem byl a je internet. Nejasnosti si upřesňují buď na příslušných úřadech nebo se také snaží nějak debatovat s ostatními maminkami na mateřské či rodičovské dovolené a to jak v diskuzích na internetových serverech určených pro rodiče, tak i se svými přítelkyněmi. Obecně byly za jedno, že jsou na tom všechny maminky stejně. Tápají a snaží se zjistit to, co potřebují. Většinou žádná nevynechá přílišnou orientací v zákonných podmínkách mateřské a rodičovské dovolené. Většina maminek sice měla snahu vyhledat si určité informace, ale převážně se shodly na tom, že je pro ně prioritní péče o děti. To ostatní buď nějak přijde samo, nebo v případě potřeby, vynaloží více iniciativy.

Co je společně nejvíce zajímalo, bylo v jaké výši budou pobírat peněžitou pomoc v mateřství a také možnosti volby čerpání rodičovského příspěvku. Většina maminek byla pro klasické čerpání, jak ty, co už na rodičovské dovolené jsou, tak i ty, co teprve volbu provádět budou. Nešlo ani tak o to v jaké výši budou pobírat dávku, ale jak dlouho budou moct být s dítětem doma. Dva roky jim přijde málo, aby dítě už nepotřebovalo takovou péči a čtyři roky jsou zase hodně finančně nevýhodné. Některé si to propočítávaly, některé ne. Shodly se ale na tom, že tři roky jsou tak ze všech hledisek nejvýhodnější. Jen ty, co chtěly být opravdu dlouho s dítětem doma, tedy do čtyř let, se cítí velice trdné na novém systému provádění volby čerpání rodičovského příspěvku. Zatímco by ještě v roce 2007 pobíraly pevnou částku 7 582,- Kč po celé čtyři roky, tím, že se systém změnil, teď pobírají rodičovský příspěvek ve výši 3 800,- Kč a to je podle nich opravdu hodně málo. Vesměs se ale i ony shodly s ostatními maminkami, že možnost volby je určitě výhodná pro ženy, které doma tak dlouho být nechtějí.

Na výši dávek si maminky v tom pravém slova smyslu nestěžují. Říkají, že by samozřejmě mohly být vyšší, protože každá koruna se hodí, ale musejí uznat, že když má maminka pocit, že dostává od státu málo, tak má možnost neomezeného příjídělku. Některé z maminek ocenily systém rodinné politiky fungující v ČR, založený na tom, že

matka může být s dítětem dlouho doma a ještě pobírat dávky v celkem vysoké míře. Vědí od svých známých ze zahraničí, že je v tomhle ČR dost vzácná, protože v jiných zemích jsou maminky zvyklé vrátit se chvíli po porodu do zaměstnání. S tím souvisí i to, že vidí snahu zákonodárců podpořit maminky na mateřské a rodičovské dovolené, i když ji vyloženě pozitivně ocenit nemůžou, protože snaha vždy neodpovídá reálným činům. Jedna z respondentek vidí velkou chybu v tom, že zákonodárci rozhodují o něčem, o čem nemohou nic vědět, když si tím sami neprošli. Říká: „ Je to jako o nás bez nás“. Z toho důvodu by uvítala, kdyby se při svých rozhodnutích snažili více proniknout do této problematiky, nejlépe prostřednictvím konzultací s maminkami. Ať už názory na finanční podporu státu v době, kdy je maminka na mateřské a rodičovské dovolené byly jakékoliv, výsledkem je, že se všechny maminky vyrovnaly s tím, v jaké výši dávky pobírají, a přizpůsobují tomu rodinný rozpočet, eventuelně uvažují o přivýdělku. Ve své podstatě chápou, že výše dávek nemůže být odvozována od toho, co by si maminky přály, ale co státní rozpočet umožňuje. Celkově považují systém vypočítávání dávek za spravedlivý. Kdo má vysoký příjem, před nástupem na mateřskou dovolenou, čerpá vysokou peněžitou pomoc v mateřství. Kdo chce být doma s dítětem dlouho, dostává nízký rodičovský příspěvek. Z toho důvodu vidí možnost neomezeného přivýdělku, jako snahu nabídnout rodinám šanci, ke zlepšení finanční situace, v době kdy je rodič na mateřské či rodičovské dovolené. Přestože existuje možnost, aby namísto matky nastoupil na mateřskou a rodičovskou dovolenou otec, žádná z respondentek o tom neuvažovala. Hlavní roli hrají finance a tradice. Matky jsou rády matkami a rády přijímají tuto roli, se vším, co k ní patří. Jsou ochotny se vzdát svého bývalého způsobu života, aby mohly dát vše svým dětem. Také s tím souvisí, že po nástupu na mateřskou dovolenou se jejich životní styl změní a ony se stávají maminkami na plný úvazek. Zůstávají doma s dětmi, celodenně o ně pečují, starají se o domácnost a manžela, který se jako vydělávající element v rodině stará o finanční zabezpečení rodiny. Maminky se však shodují na tom, že i když to po nich nevyžadují, manželé jim doma pomáhají, jak s péčí o děti, tak i s některými domácími pracemi. Nakonec má, ale před všemi činnostmi v domácnosti, přednost dítě. To raději maminky přehlédnou nějaký nepořádek, než aby zanedbávaly své děti. Péče o děti jim navíc zabere spoustu času, na úklid si nacházejí čas zřídka. Volné chvíle jim moc nezůstávají. S nástupem na mateřskou dovolenou nejen některé přestaly zvládat domácí činnosti, tak jak by bylo potřeba, ale také např. omezily jakýkoliv kontakt se svými přáteli, přestaly o sebe tolik pečovat, sportovat, chodit samy nebo s manželem za kulturou. Nezůstává jim čas, nebo nemají, kdo by jim děti hlídal, navíc nepocítují ani

potřebu. Pokud matka nebo otec jde do společnosti, jde sám, tak, aby mohl druhý hlídat děti. Prarodiče ani přítelkyně maminky moc k hlídání svých dětí nevyužívají, většinou jen v případě, že je to nutné. Mohlo by se zdát, že matky jsou „otroky“ svých dětí, ale copak se dá mluvit o „otroctví“, když všechno, co kvůli svým dětem obětují, dělají, je z jejich strany dobrovolné jednání? V takovém případě se opravdu o „otroctví“ mluvit nedá, a tak se naskytá otázka, jak období na mateřské dovolené a rodičovské dovolené ve skutečnosti prožívají. Jsou unavené, vyčerpané, utrápené nebo naopak šťastné, spokojené, a naprosto si to užívají?

Odpověď zní jednoznačně ano. Narodilo se jim zdravé dítě, a i když každá z maminek má nějaké problémy, mateřskou a rodičovskou dovolenou si plně užívají, cítí se skvěle, úžasné, snaží se vše prožívat naplno, a že jsou někdy unavené, to jim nevadí, protože všechny starosti, které při péči o dítě mají, jsou hezkými starostmi. Dovolená to pro ně ale rozhodně není, i přesto chápou, že toto období z pohledu zaměstnání dovolenou je.

To co přes den maminky s dětmi dělají se také moc neliší. Souvisí to s věkem. Ty maminky, které jsou na mateřské dovolené, většinu času tráví s dítětem doma, občas chodí ven na procházky. Další aktivity jim zatím věk dítěte moc nedovoluje. Setkávají se také s problémy v přepravování se městskou hromadnou dopravou. Ty co jezdí automobilem raději vůbec ostatní dopravní prostředky nevyužívají. Jezdí dle jejich názoru málo nízkopodlažních autobusů a dostat se s kočárkem do ostatních, je obtížné. Hlavně je tam málo místa pro případ, kdy se sejde více maminek s kočárky najednou. S neadekvátním vybavením pro přítomnost miminek se setkávají i v restauracích, kam je často problém se s kočárkem vůbec dostat, jako na spousta dalších míst. Nemluvě o tom, že jsou zakouřené, protože rozdělení na kuřáckou a nekuřáckou zónu nestačí. Jen málokdy se maminky setkaly s tím, že by v restauracích byl prostor k přebalování a kojení. Naštěstí nevidí problém v krmení na veřejnosti. Lidé jim v některých situacích připadají ohleduplnější a opatrnější, když vidí, že u sebe mají malé miminko, ale setkávají se i z lhostejností. Maminky, co jsou už se staršími dětmi na rodičovské dovolené, mají více možností v denních aktivitách. Některé chodí s dětmi na procházky, některé navštěvují mateřská centra, která si myslí, že jsou velice dobrá pro zapojení dítěte do kolektivu. Naopak některé maminky uvítají spíše dětský koutek, kde se děti zabaví v době, kdy ona nakupuje, stravuje se apod. S dětskými koutky se většinou setkávají v pizzeriích, nákupních centrech, v restauracích téměř vůbec. Uvítaly by, kdyby jich bylo obecně mnohem víc.

Většina respondentek se v období mateřské a rodičovské dovolené stýká s ostatními maminkami. Zatímco, ty s malými miminky mají převážně pocit, že to dělají jen kvůli

sobě, aby si mohly popovídat, tak ty s těmi většími dětmi jsou přesvědčeny o důležitosti kontaktu stejně starých dětí. Zvykají si tak podle nich na kolektiv.

S výhodami se respondentky, jako maminky na mateřské a rodičovské dovolené, nesetkávají. Většinou jde o výhody, které se týkají jejich dětí, ale i tak si cení každé slevy. Mají zkušenost s příspěvkem od pojišťoven, slevami na dětské vstupné, parkovacími místy a pokladnami pro rodiny s kočárky, nebo přednostmi u lékařky. Vždy šlo o případy ojedinělé, maminky by jejich nárůst velmi vítaly. Finanční úsporu maminky vyhledávají nákupem dětského oblečení v secondhandech. Říkají, že není důvod proč by toho nevyužily, když nabízejí téměř nové věci za nízkou cenu. Na čem naopak vůbec nešetří je strava. Proto ty maminky, co musí kupovat umělé mléko, považují potraviny při péči o dítě za finančně nejnákladnější. Matky kojící a se staršími dětmi označují za nákladné nákup plenek, pro straší děti zájmy a hračky. Maminky, ve svých dětech vidí své štěstí, a tak se jim snaží dávat a kupovat to nejlepší.

Ať je to jak je to, ať maminky na mateřské a rodičovské dovolené zažívají nějaké problémy a starosti, při rozhovorech to na sobě nedaly znát nebo jich moc nemají. Finance samozřejmě byly vždy tím, co většina maminek uváděla jako problém. Záleželo hodně na tom, kolikáté dítě už má nebo v jaké situaci se nachází. U respondentek, které mají více dětí nebo splácejí hypotéku, bylo znát, že s tím, aby rodinný rozpočet stačil, mají potíže. Naproti tomu v těch rodinách, kde mají dítě jedno, nebo žijí v panelákovém bytě, byl sice příjem manžela velice důležitý, ale finančně nestrádaly. Bylo to dost individuální. Záleží na jaký životní standard jsou zvyklé. Každopádně maminky, které měly dětí více, v rodinných financích pocítily, že nastoupily na mateřskou a rodičovskou dovolenou, a proto by uvítaly, kdyby stát ve výši dávek přihlížel k počtu členů domácnosti.

Jak prožívá období mateřské a rodičovské dovolené záleží na každé mamince zvlášť. Výzkum nakonec ukázal, že je to v mnoha případech hodně obdobné. Výsledkem je, že ať se maminky vyskytnou v jakékoliv situaci spojené s narozením miminka a jeho následnou péčí, berou to tak, že když se rozhodly, že budou mít dítě, tak musí počítat se starostmi. S těmi se každá snaží vypořádat po svém, ale vždy je za každých okolností nejdůležitější maximální péče o dítě.

3 Seznam použitých zdrojů:

3.1 Seznam použité literatury:

- 1) Břeská, N., Burdová, E., Vránová, L. *Státní sociální podpora s komentářem a příklady*. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2008. ISBN 978-80-7263-467-5
- 2) Burdová, E., Schmied, Z., Ženíšková, M. *Těhotenství, mateřská a rodičovská dovolená*. Praha: ASPI, a.s., 2008. 160 s. ISBN 978-80-7357-371-3
- 3) Fryjaufová, E. *Mateřská a rodičovská dovolená v otázkách a odpovědích (nejen pro maminky)*. Brno: Computer Press a.s., 2007. s. 111. ISBN 978-80-251-1454-4
- 4) Krebs, V. a kol. *Sociální politika*. 4. vyd.. Praha: ASPI a.s., 2007. 504 s. ISBN 978-80-7357-276-1
- 5) Poradce 2009/1-2. Český Těšín: PORADCE s.r.o., 2009. 416 s. ISSN 1211-2437
- 6) Poradce 2009/5. Český Těšín: PORADCE s. r.o., 2009. 271 s. ISSN 1211-2437
- 7) Šanderová, J. *Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2006. 209 s. ISBN 80-86429-40-7

3.2 Seznam použitých elektronických zdrojů:

- 1) <http://www.aperio.cz/poradna/dotaz.shtml?x=2131414>
- 2) <http://babylon.webnode.cz/news/rodicovska-dovolena-a-prispevek/>
- 3) <http://www.babyonline.cz/tehotenstvi/matrska-dovolena.html>
- 4) <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/pracovni-pravo/nove-nemocenske-pojisteni-zmeny/1000873/51597/>
- 5) <http://www.citace.com>
- 6) <http://www.cssz.cz>
- 7) http://finance.idnes.cz/matrska-vzroste-hlavne-zenam-se-mzdou-nad-25-tisic-fsv/viteze.asp?c=A081229_132134_viteze_hla
- 8) <http://german.ff.cuni.cz/filehandler.php?id=92730>
- 9) <http://www.icm.cz/penezita-pomoc-v-materstvi>
- 10) http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/708?POSTUP_ID=615&PRVEK_ID=377
- 11) <http://www.miminko.estranky.cz/stranka/matrska-a-rodicovska-dovolena>
- 12) <http://www.mpsv.cz>
- 13) <http://www.podnikatel.cz/clanky/od-ledna-pro-otce-ditete-matrska/>
- 14) http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=154&typ=r&levelid=sz_429.htm

3.3 Seznam použitých zákonů:

- 1) Zákon č. 262/ 2006 Sb., zákoník práce, dle pozdějších předpisů
- 2) Zákon č. 187/ 2006 Sb., o nemocenském pojištění, dle pozdějších předpisů
- 3) Zákon č. 117/ 1995 Sb., o státní sociální podpoře, dle pozdějších předpisů

4 Příloha

4.1 Příloha č.1 –Rozhovor- paní Anna

T: Jste v nynější době na MD či na RD?

R: Momentálně jsem na RD.

T: Kdy jste nastoupila na RD?

R: Před dvěma roky. Jsem na RD třetím rokem, s druhým dítětem.

T: Měla jste pauzu mezi RD u prvního dítěte a nástupem na MD před porodem druhého dítěte?

R: Měla jsem pauzu dva roky.

T: V porovnání s průběhem první MD a RD, pocítila jste nějaké výrazné změny v průběhu nynější RD, případně MD, např. zákonné, společenský pohled na danou problematiku?

R: Určitě ano, např. jednodušší je to v tom, že si mohu neomezeně přivydělávat při RD, ale zase vzhledem k tomu, že je všechno cenově úplně někde jinde, tak je to zase o to náročnější.

T: A společenský pohled na danou problematiku? Myslíte si, že se snaží společnost teď více vyhovět ženám na MD a RD nebo má stále stejný pohled, spočívající v názoru, že ženy mají být doma, starat se o děti a nic jiného nemají dělat?

R: Tak to já si myslím, že společnost určitě jakoby se snaží, že ty ženy jakoby jsou více zapojeny do procesu kolem všeho, nejenom domácnosti.

T: Jaký typ čerpání RD jste si zvolila?(Délka, výše)

Vzhledem k tomu, že dítě dosáhlo věku, kdy už jsem si volit musela, byla jsem donucena volit, tak jsem si volila 4 roky ve výši do 21. měsíce 7600,-Kč a od 21. měsíce to bylo 3 800,-Kč.

T: Nyní tedy pobíráte RP ve výši 3800,- Kč?

R: Ano.

T: Přivyděláváte si na RD?

R: Ano, jsem zaměstnaná na poloviční úvazek.

T: Jste stále zaměstnaná u stejného zaměstnavatele jako před nástupem na MD?

R: Ano, jsem.

T: Změnily se nějak vaše pracovní podmínky v důsledku vašeho mateřství, jako např. převedení na jiný druh práce z důvodu mateřství, těhotenství?

R: Nemusela jsem být převedena na jiný druh práce, tudíž jsem ani nepobírala vyrovnávací příspěvek.

T: Pobírala jste PPM?

R: Ano, měla jsem nárok.

T: Vzpomínáte si v jakém období jste nastoupila na MD před porodem druhého dítěte, bylo to v zákonem daném rozmezí mezi 6.- 8. týdnem před porodem?

R: Ne nastoupila jsem v tomto rozmezí, protože jsem byla na rizikovém těhotenství, takže jsem byla asi do 4., 5. měsíce na nemocenské a následně jsem nastoupila na mateřskou dovolenou.

T: Přivydělávala jste si na MD?

R: Ano přivydělávala.

T: Věděla jste za jakých zákonných podmínek je to možné?

R: Ano, byla jsem seznámena s podmínkou, že si smím přivydělávat nejdříve od počátku 7. týdne po porodu a že to nemůže být práce, ze které mi vyplývá PPM.

T: Před nástupem na MD a RD jste se spíše těšila nebo jste měla plnou hlavu starostí, které souvisí s nástupem na MD a RD, jako např. starosti kolem shánění formulářů pro pobírání PPM, RP apod., co převládalo?

R: Převládaly spíš pocity, jestli člověk zvládne celý chod domácnosti, než vyřizování nějakých formulářů.

T: Využívala jste někdy informací internetových serverů k problematice MD a RD a pobírání vyplývajících dávek?

R: Určitě ano, jako např. stránky www.azrodina.cz, www.emimino.cz, www.babyonline.cz, všechny si bohužel nepamatuji.

T: Myslíte si, že informace na těchto serverech byly pro Vás dostačující?

R: Vzhledem k těm diskuzím, které tam vedly především maminky, které si zjišťovaly třeba podobné informace, tak bych řekla, že ano.

T: Setkala jste se někdy s tím, že by informace na těchto stránkách nebyly pravdivé?

R: To nevím, řekla bych, že třeba s nějakými názory jsem nesouhlasila, ale jestli to zrovna nebylo pravdivé, těžko říct.

T: Navštívila jste někdy www stránky či jste telefonicky kontaktovala Ministerstvo práce a sociálních věcí a ČSSZ?

R: Ne, možná někdy Českou správu sociálního zabezpečení tady v místě bydliště, když jsem měla nějaký problém třeba s formulářem.

T: Myslíte si, že informace, které poskytují média či další instituce k problematice MD a RD, jsou dostatečné, a že včas a srozumitelně informují o změnách, ke kterým v této oblasti došlo?

R: No myslím si, že pokud budu chtít si něco zjistit, tak určitě to zjistím.

T: Setkala jste se někdy s tím, že byste se někdy koukala na televizní zprávy nebo jste četla noviny a tam by jste našla články zabývající se problematikou MD/RD?

R: To určitě ano.

T: Vzpomenete si na nějakou poslední informaci, kterou jste slyšela, o nějaké změně?

R: Tak já jsem se zabývala hodně v době, kdy se měnila rodičovská dovolená, tak v té době jsem si to hodně zjišťovala, ale jinak teď v poslední době si nic nevybavuji.

T: Zaregistrovala jste změnu zákona o nemocenském pojištění k 1.1. 2009?

R: O to jsem slyšela v rámci zaměstnavatele-zaměstnance, ale ne ohledně rodičovský.

T: Můžete mi říct, kdo Vám nejvíce pomohl, když jste si nevěděla rady v problematice MD a RD a pobírání vyplývajících dávek?

R: Určitě moje zaměstnavatelkyně, protože je to účetní, ta nejvíc.

T: Kontaktovala jste ČSSZ nebo?

R: Tak v tomto případě ne.

T: Kupovala jste si nějaké příslušné publikace zabývající se MD a RD?

R: Ne.

T: Ani jste si neprohlížela někdy v knihkupectví, nebo jste neviděla?

R: No spíš nějaké formuláře, nějaký brožury.

T: Použila jste někdy pro orientaci v problematice MD a RD příslušné zákony ve Sbírce zákonů, že byste přímo studovala zákon?

R: To ne.

T: Stýkáte se s více maminkami na MD a RD?

R: Ano.

T: Řešíte někdy spolu problematiku MD a RD, případně pobírání dávek?

R: Tak určitě přijde řeč na takový věci, že řešíme, jak bude kdo dlouho na mateřský, na rodičovském příspěvku, určitě. Samozřejmě školku, koníčky pro děti, různý takový ohledně dětí no.

T: Kde jste získala formuláře pro pobírání RP?

R: Na PSSZ.

T: Věděla jste si rady s jeho vyplňováním?

R: Tak jsem to spíš vyplnila, pak jsem s tím osobně došla na tu sociální správu, aby to pani ještě zkontrolovala pro jistotu. Pani byla milá, vyšla mi vstříc.

T: Jakou dobu před porodem jste se začala zajímat o informace ohledně MD a RD a pobírání dávek?

R: Spíš na poslední chvíli.

T: Měla jste i zkušenosti z toho, když jste byla na MD a RD s prvním dítětem?

R: Ano.

T: Použila jste znalosti?

R: Ano.

T: Považujete za spravedlivé, či smysluplné, že se výše PPM vypočítává z výše příjmu matky?

R: Určitě ano, ale ne každý má tak vysoké příjmy, aby to bylo dostačující, takže si myslím, že by měla být nějaká minimální hranice. Ve smyslu toho, že snad jedno dítě potřebuje něco jiného než druhé, to nespravedlivé je.

T: Čerpala jste dávku porodné?

R: Ano.

T: Kde jste se o této dávce dozvěděla?

R: Věděla jsem o tom už od prvního dítěte, že vlastně matka má nárok na čerpání porodného.

T: Vzpomenete si, jak jste se o tom dozvěděla úplně poprvé?

R: No, možná asi od sestry, nevím, hlavně tak nějak jsem o tom taky dočetla někde v novinách, nepamatuji si už.

T: Od ledna letošního roku mohou od počátku 7. týdne po porodu nastoupit namísto matky na MD otcové, kdybyste tu možnost už tenkrát měli, myslíte si, že byste jí využili?

R: Určitě nevyužili, už z důvodu, že manžel vydělává víc peněz než já a nehledě na to jsem názoru, že s dítětem má být matka, protože sama bych asi trpěla, kdybych nemohla být s dítětem celý den.

T: Považujete to za užitečnou změnu a kdybyste mohla odhadovat, myslíte si, že bude hojně využívána?

R: Změna to užitečná asi je, protože některé maminky vydělávají víc peněz a v dnešní době jsou sice peníze důležité, ale myslím si, že vždycky zůstane na MD víc matek než otců.

T: Věděla jste že došlo k této změně?

R: Věděla, ano, asi z televize pravděpodobně, nebo internet.

T: Říká Vám něco pojem prorodinný balíček a dávka „otcovské“?

R: Ne, neslyšela jsem.

T: Rodinná politika v nynější době směřuje k vyrovnávání rolí otce a matky (otec na MD, otcovské), při péči o novorozence, považujete tento směr za správný?

R: Určitě ano, ale vždycky je to na domluvě těch rodičů, já bych si to tak nepřála osobně.

T: Čerpáte (čerpala) jste nějaké další dávky státní sociální podpory?

R: Přídavek na dítě, na jiné si nevzpomínám.

T: Pocítila jste velkou změnu ve finanční situaci po tom, co jste nastoupila na MD a následně na RD?

R: Samozřejmě vždycky, kdy člověk má peněz míň tak to pocítí určitě, proto si přivydělávám, abych tu změnu necítila tolik.

T: Strídáte se, či jste o tom uvažovali, s manželem na RD?

R: Ne. Ani jsme se nikdy nestřídali a ani o tom neuvažujeme.

T: Uvažovala jste o tom, že byste na RD vůbec nastoupila a vrátila se hned po skončení MD do práce?

R: Tak o tom jsem nikdy neuvažovala. Já jsem, mám potřebu být se svými dětmi každý den takže ne.

T: Dáváte dítě někdy do jeslí či jiného zařízení pro péči o děti v předškolním věku?

R: Nedávám.
T: Věděla byste případně, kdy je považována celodenní řádná péče za splněnou?
R: Ano, vím, že můžu dítě umístit i do mateřské školky každý den na dopoledne, ale nesmí to přesáhnout 4 hodiny denně tuším.
T: Pomáhá Vám někdo v péči o děti?
R: Ano, manžel nejvíc a občas babičky, zřídka tedy.
T: Ale převážně o děti pečujete vy?
R: Ano.
T: Navštěvujete s dítětem nějaká mateřská centra, či nějaké programy pro děti v předškolním věku, cvičení?
R: Občas chodím do mateřského centra, aby si syn zvykal na kolektiv až nastoupí do školky.
T: Někde v blízkosti domova?
R: No, máte tady v blízkosti, ale to mi moc nevyhovuje, takže radši dojíždím autem pár kilometrů.
T: Vyhledávala jste si na internetu, kde jsou ve vašem okolí mateřská centra?
R: O tomhle centru vím už od prvního dítěte, takže jsem ani nezvažovala, že bych šla jinam, protože sem tady byla spokojená.
T: A jiné činnosti s dětmi?
R: Nějaký cvičení, ale syn na to moc není, na plavání nechodí ze zdravotních důvodů, ale chodila jsem s prvním synem.
T: Myslíte si, že by mělo být více zařízení typu mateřských center a dalších zařízení pro děti v předškolním věku?
R: Tak vzhledem k tomu, že v dnešní době se rodí spousta dětí a už vím, že jsou porodnice plné, takže si myslím, že čím víc jich bude, tím to lepší určitě bude a hlavně má člověk taky možnost volby z většího výběru bych řekla.
T: Trávíte více času s dětmi doma nebo venku?
R: Určitě doma, ale i ven chodíme každý den, ale víc jsme doma.
T: Stýká se Vaše dítě s dětmi ve stejném věku?
R: Ano, určitě.
T: Můžete mi říct kde?
R: Různě s kamarádkami nebo na hřišti venku, přes léto chodíme na hřiště každý den, tak určitě tam.
T: Hrajte si hodně s dítětem nebo Vám většinu času zabírají ostatní domácí činnosti?
R: Tak na úkor dítěte nechci dělat domácí činnosti, takže je doháním po večerech, když děti spí, takže přes den se snažím s dítětem si hrát co nejvíc.
T: Uvažovala jste někdy o možnosti využití placené chůvy?
R: Neuvažovala, občas mě napadne, když člověk shání hlídání a bohužel zrovna nikdo není volný, ale dál to neřeším.
T: Znáte někoho kdo by této službě využíval?
R: Neznám, neznám, většinou fungují babičky.
T: Pokud byste uvažovala v rozmezích svých příjmů z RP a dalších příjmů, mohla byste si dovolit chůvu? Máte představu kolik taková chůva stojí?
R: Právě, že představu nemám, ale vím, že asi se platí třeba dvě stě korun na hodinu až čtyři sta, nevím, řekla bych tak zhruba, v tom případě asi bych si to dovolit nemohla, bylo by mi hlavně i líto těch peněz, říkám si, že pokud babičky se můžou zapojit, tak je to lepší i pro vztah mezi rodinou a dítětem.
T: Myslíte si, že je důležité, aby se o děti v době MD starala matka?
R: Určitě, neumím si představit, že by moje dítě vychovával někdo cizí, prostě ne.
T: Podle čeho vybíráte produkty pro své dítě (dětí), dle ceny či jiných kritérii, či podle všeho?

R: Záleží co, jídlo samozřejmě nehraje roli jen cena, koukám aby nebylo jídlo příliš s nějakými chemickými přísadami, u oblečení volím hodně bazarové, protože mi přijde zbytečné kupovat nové věci, je to příliš drahé a dítě to nosí stejně chvíli.

T: Kupujete výrobky Bio?

R: No tak možná občas, něco, nezaměřuju se na to.

T: Pokud byste si na RD nepřivydělávala a nenosil by peníze domů manžel, myslíte si, že by peníze z dávek od státu stačily na péči o dítě, případně na další potřebné vybavení do domácnosti?

R: Určitě ne. Na péči o dítě ano, ale vzhledem k tomu, že bydlíme v nájmu, tak rozhodně by se to zvládnout nedalo jen z jednoho příjmu.

T: Setkala jste se s nějakými dalšími výhodami pro ženy na MD a RD kromě finančních dotací od státu?(např. slevy v divadle apod.)

R: Nikdy ne slevy. Ale třeba parkovací místa pro maminky s kočárky, to jo.

T: Myslíte si, že by nějaké takové slevy měly být?

R: No vzhledem k tomu, že na té rodičovské jsem, určitě, určitě ano, určitě bych to využila, ať vstup do zoologický zahrady, kam jde člověk kvůli dítěti, tak si myslím, že ty výhody určitě mohly být nějaký.

T: Můžete si ze svých příjmů dovolit koupit něco navíc sobě, manželovi nebo veškeré příjmy jdou na děti a na domácnost?

R: Určitě si koupíme něco co potřebujeme, je spousta věcí, že člověk musí koupit, něco se rozbije, tak holt jako koupit se musí.

T: Já spíš myslela něco pro radost...?

R: Já asi určitě si radost udělám, takže ano.

T: Soustřeďuje se převážně Vaše denní činnost kolem dětí?

R: Ano, vzhledem k tomu, že mám dvě děti, tak ta denní činnost je jenom kolem dětí bych řekla.

T: Máte ty činnosti během dne rozdělené, že dopoledne se více staráte o děti, protože máte doma mladšího syna a odpoledne spíše o domácnost, protože si děti hrají spolu, nebo se ta činnost většinou nemění tím, že syn přijde ze školy?

R: Tak činnost se mění, protože syn musí dělat úkoly, je starší, má koníčky samozřejmě, ale výhodu mám v tom, že manžel pracuje převážně v noci, takže přes den mi může s dětmi dost pomáhat.

T: Co děláte během dne kromě toho, že se staráte o děti, navštěvujete nějaké kurzy či něco jiného, chodíte na kávu s kamarádkami?

R: Určitě se scházím s různými kamarádkami. Většinou s těmi co jsou taky na rodičovský dovolený, aby si děti vyhrály, přes den mám dítě vždycky s sebou, pokud není manžel a nepohlídá, ale takové aktivity, kdy můžu jenom já sama, tak převážně večer, teď jsem začala chodit na kurz angličtiny třeba.

T: Těšíte se nazpátek do zaměstnání?

R: Určitě ano, vždycky je to změna, takže člověk jakoby změnu má rád, přeci jenom, být doma každý den je stereotyp, ale i to mě baví, baví mě být doma určitě.

T: Myslíte si, že by podmínky MD a RD u druhého dítěte, pokud nastupujete rovnou z RD u prvního dítěte, měly být výhodnější, s přihlédnutím k vyšší náročnosti péče nejen o nově narozené dítě, ale též o odrostlejší, tedy již o dvě děti?

R: Jako, že ty příjmy, pakliže člověk má dvě děti určitě, určitě by si myslím to mohlo být, měly být vyšší dávky, cokoliv.

T: Měnila byste některá ze svých rozhodnutí co se týče období MD a RD?

R: Rozhodnutí bych neměnila, snad jen to, že mohly být děti v menším věkovém odstupu od sebe už z důvodu kvůli nim, že si víc rozumí po tom.

T: Jinak jste spokojená?

R: Já si nestěžuji.

T: Považujete označení mateřská a rodičovská „dovolená“ za odpovídající období, činností, které nastávají s příchodem nového člena do rodiny?

R: Označení dovolená si myslím není, dovolená je pro mě něco, kdy si odpočinu, v tomto případě si odpočinu večer, když děti jdou spát, takže by se to klidně mohlo jmenovat i jinak, mě by to neurazilo.

T: *Napadá Vás nějaký návrh, jak by se tedy mělo toto období označovat?*

R: Mateřská práce...(smích)... nevím.

T: *Myslíte si, že je to náročnější než dovolená?*

R: Určitě, myslím si, mám spoustu kamarádek, které nastoupily do práce a jsou spokojené, že vlastně, jdou si odpočinout do té práce, bych řekla.

T: *Myslíte si, že zákonodárci svými rozhodnutími ženy v péči o narozené dítě podporují nebo jim moc nepomáhají?*

R: Já si myslím, že občas je zákon takový, že ženy tlačí k tomu, aby šly do práce dřív než je třeba nutno, nevím, já si nemyslím, že by to až tak ty ženy podporovalo.

T: *Takže nepocítujete, že by zákon byl stavěn spíše na možnosti volby?*

R: Já vzhledem k možnosti volby rodičovského příspěvku jsem např. o nějaké peníze přišla, protože jsem chtěla zůstat s dítětem doma dýl, pro mě to výhodu nemělo třeba toto.

T: *Mohla byste v několika větách shrnout dosavadní období MD a RD?*

R: Starosti, hezké starosti, nevím, samozřejmě míň financí, určitě pro mě jsou to prostě hezké starosti.

T: *Pokud byste měla heslovitě říct jaké změny byste do zákonných a dalších podmínek na MD a RD vnesla, o jaké by šlo?*

R: No já si myslím, že určitě je to všechno hondě o financích, takže nějaký asi vyšší příjmy, vyšší dávky, já si myslím, že je to hodně o těch penězích v tomto případě.

T: *Nenapadá Vás, že byste něco citelně postrádala v těchto obdobích, co byste potřebovala, aby se změnilo?*

R: Tak rozhodně by asi jak jsme u některé předešlé otázky říkaly ty úlevy prostě ať divadlo, nějaký ty centra by taky mohly být dotované.

4.2 Příloha č. 2- Rozhovor- paní Jana

T: *Kolikátým rokem jste na RD?*

R: Teď už 4. rokem.

T: *To znamená, že jste poslední rok na RD. Čtvrtým rokem jste na RD na základě domluvy se zaměstnavatelem?*

R: Nenene, já jsem to dostala automaticky. Já jsem patřila do skupiny těch maminek, co si ještě nerozhodují na kolik let chtějí rodičovskou, ale dostala jsem podle jeho datumu narození jsem prostě spadala do skupiny, která dostala čtyřletou.

T: *Vy jste ještě tedy nemohla provést volbu jak dlouho chcete být na RD?*

R: Ne ne ne, já jsem to dostala automaticky.

T: *Aha rozumím. To jste ale patřila asi mezi poslední, co si už nemohly volit?*

R: No já jsem porodila Maxe v říjnu 2005 a prostě děti v tomhle rozmezí plus mínus v týhle době, tak ty dostaly automaticky 4 roky.

T: *A v jaké výši jste tedy pobírala a pobíráte RP?*

R: Ono šlo o to, že ze začátku jsem právě brala nějakých 3 800,-Kč, pak se změnil nějak zákon a naskočilo na těch 7 600,- Kč a teď ten 4. rok беру zase těch 3 800,- Kč. Takže nejdříve jsem brala 3800,-, pak 7600,- a pak zase 3800,-Kč. Takže teď pobírám RP ve výši 3800,-Kč

T: *Vy jste si tedy volit nemohla, nebo jste nakonec volbu prováděla?*

R: Nemohla jsem si volit.

T: *Myslíte si, že by pro Vás bylo lepší, kdybyste si volit mohla, nebo obecně, že je možnost volby výhodnější?*

R: Z finančních důvodů určitě ano, ale co se týče mě vzhledem k tomu, že jsem plánovala další MD, další dítě, takže jsem už nechtěla jakoby řešit jeho dávat do školky, protože bych byla těhotná, takže mi vyhovoval ten 4. rok, že jakoby teď jsem těhotná a porodím a pomažu dál.

T: *To znamená, že i kdybyste tu možnost volby měla, stejně byste volila délku RD 4 roky?*

R: Tehdy asi ano.

T: *Střídáte se s otcem dítěte na RD?*

R: Smích...ne, nestřídáme.

T: *Ani jste o tom neuvažovali?*

R: No vzhledem k tomu, že otec přijede každý den z práce v 1 hodinu odpoledne, a už je s námi, tak to nebylo potřeba nějak prohazovat.

T: *A kdybyste chtěla zpátky do práce?*

R: To taky ne.

T: *Přivyděláváte si na RD?*

R: Ne, nepřivydělávám.

T: *Stačí Vám tedy finance tvořené RP a tím co vydělá manžel?*

R: Ano, stačí, nemáme vůbec problém s nedostatkem peněz.

T: *A v případě, že by partner nevydělával, nebo nějak hodně málo?*

R: No takhle, kdyby nás neživil otec, tak by to bylo špatný, hodně špatný.

T: *Neuvažovala jste třeba o tom, že byste na RD dovolenou vůbec nenastoupila a hned po MD byste se vrátila do práce?*

R: To jsem neměla v plánu, ale hlavně z důvodu jako psychického, jako že od malého dítěte bych tak brzo neodešla.

T: *No ale myslíte si, že třeba ženy tzv. workoholičky tuto možnost vítají?*

R: Ano, ty určitě.

T: *Vzhledem k tomu, že jste znova těhotná, tak bude následující otázka i do budoucnosti... Od 1.1. 2009 mohou od počátku 7. týdne po porodu nastoupit namísto matky na MD otcové, myslíte si, že byste toho využili?*

R: Myslím si, že otec by určitě chtěl, ale nevyužijeme toho.

T: *Ale říkáte, že by otec chtěl?*

R: No jako z toho důvodu vztahu k tomu dítěti, že by chtěl, ne z důvodu mi to ulehčit, abych jako chodila do práce, abych měla nějakou změnu, ale spíš jako kvůli němu osobně, jako že by s ním třeba trávil čas víc.

T: *Myslíte si ale, že je to dobrá změna zákona?*

R: To určitě.

T: *A myslíte si, že bude hojně využívána, nebo znáte někoho kdo o této možnosti uvažuje?*

R: Mám kamarádku, která je třeba lékařka a vydělává mnohem víc než její manžel a ti to mají v plánu.

T: *Říká Vám něco pojem dávka „otcovské“?*

R: Dávka „otcovské“ mi nic neříká.

T: *A co „prorodinný balíček“?*

R: Nene, také nic.

T: *Dávka otcovské je nová dávka NP, čerpána ve výši 70% z DVZ, v případě, že otec přeruší práci a nejpozději do konce 6. týdne po porodu nastoupí na týden domů, kde pečuje společně s matkou na MD o novorozené dítě.*

T: *Rodinná politika v nynější době směřuje k vyrovnávání rolí otce a matky (otec na MD, dávka otcovské) při péči o dítě, považujete tento směr za správný?*

R: Já myslím, že jo, protože ve spoustě rodin prostě to funguje tak, někde ten otec je tam postavený jako živitel tý rodiny a vlastně vůbec nemá tu potřebu s tím dítětem být jo, že to mimino vnímá jenom jako něco co vyroste a pak se tomu teprve bude věnovat, ale spousta těch otců to má hozeno úplně stejně jako ta matka, od začátku by chtěli s tím

dítětem být, a kolikrát toho litují, že třeba přijdou domů až v osm večer a nevidí to dítě, takže pokud by mohli využít takové věci, takže hodně rodiče to určitě uvítá.

T: Dneska existuje možnost, že by na RD byli oba rodiče, ale pouze jeden z nich by pobíral RP, myslíte si, že je to finančně reálné?

R: Tak vzhledem k tomu, že se u toho dá přivydělávat jako, že normálně můžeš pracovat, tak pokud si to zařídí tímto způsobem tak jo, pokud by to bylo jen tím RP zvládat finančně, tak to ne, finančně by to nezvládli.

T: Co během dne děláte? V kolik hodin vstáváte?

R: No tak dítě vstává později než já, a je hodně samostatný, takže jako já o něm skoro nevím, takže to není jako, že vstanu a že bych fungovala tak pro to dítě, tak mám tu výhodu, že nemusím hned kolem něj skákat a chodí spát později no, tak chodí spát třeba kolem té desáté večer.

T: A co děláte třeba přes den?

R: Tak přes den buď jdeme na procházku nebo si hrajeme nebo nám přijede nějaká návštěva.

T: Jste více doma nebo někde venku?

R: Vzhledem k tomu, že člověk více času stráví doma, tak určitě doma, ale ta procházka tam nějaká je, nebo jako, že jdeme na vzduch, no a jezdíme prostě někde na návštěvy ke známým.

T: Jezdíte na nějaké výlety?

R: Ano také, když je hezky, tak jo. Všichni tři jezdíme, a nebo se prostě navštěvuju s matkami, který mají taky stejně staré děti a trávíme spolu nějaký čas.

T: Povídate si někdy s ostatními matkami na MD/RD o MD a RD, o zákonných podmínkách apod.?

R: No tak samozřejmě, že se vždycky řeší to jako, že RP bereme prostě jako výsměch státu jo.

T: Myslíte se, že je RP nízký?

R: Ano, myslím, že jo, ale na druhou stranu, ono je to těžké srovnávat v tom, že si člověk myslí, že by měl povinně něco pobírat jo, to je takový sporný, v tom, že si připadáš, že musíš něco pobírat, ale na druhou stranu se taky můžeš zařídit nějak jinak, ale zase kdyby byla možnost, možnost jakákoliv, že přijdu do jakékoliv školky, tam mi vezmou dítě a já mohu jít pracovat, tak pak nemám problém.

T: Znáte podmínky za jakých splňujete celodenní péči, tak aby Vám nebyl odebrán RP?

R: Ano, vím, že děti mohou být do určitého věku jen na určitou dobu ve školce.

T: Kde jste získávala a získáváte informace o MD a RD a příslušných dávkách?

R: No tyhle věci, to přišla vlastně, když se Maxík narodil, tak ještě do porodnice přišla paní. Informace jsou jinak hlavně od kamarádek, takový to co se dozvím, no a ta paní co přišla do porodnice, myslím, že byla ze sociálního odboru, ale je pravda, že mi ty informace podávala asi tak dva dny po porodu.

T: Před porodem jste se tedy o tyto informace nějak nezajímala?

R: Ne, nezajímala.

T: Kontaktovala jste někdy MPSV či ČSSZ, telefonicky či jiným způsobem?

R: Možná.

T: Vyhledávala jste někdy informace na internetu, jako např. na servrech o miminkách atd.?

R: Já se přiznám, že jsem dopředu o takové věci moc nezajímala, potom pouze ve smyslu co jsem věděla, že je moje povinnost udělat.

T: No a ty povinnost jste věděla odkud?

R: Od té paní, co přišla do porodnice, přišla s formulářem, kde všechno jako bylo.

T: Myslíte si, že jak média, tak i příslušné úřady včas a srozumitelně informují o změnách, ke kterým má dojít v oblasti MD a RD? Setkala jste se někdy v médiích s informacemi k MD a RD?

R: No určitě ano, ale já zastávám názor, že spoustu věcí si člověk musí zjistit opravdu sám jo.

T: *Takže víte kde vyhledávat potřebné informace?*

R: Ano vím, jdu na internet.

T: *Vzpomenete si na nějaké konkrétní internetové stránky, kde vyhledáváte potřebné informace?*

R: No vím, že jsou servery fungující jako diskuzní fóra maminek či další informace, ale já si spíš vyhledávám informace přes vyhledávač, jako, že to co si potřebuji zjistit si zjistím přesně a pak si zavolám na určitý úřad, který to vyřizuje.

T: *Takže kontaktujete úřady např. ČSSZ?*

R: Ano kontaktuji, ale ne předtím než si to vyhledám.

T: *Jsou na úřadě přívětiví?*

R: Ano jsou, nemůžu říct, že ne.

T: *Věděla jste kde získat formulář „Žádost o PPM“?*

R: No teď si úplně nevzpomínám, ale myslím, že mi to dávali u lékaře, gynekologa a já to pak nesla zaměstnavateli.

T: *A co se týče formuláře „Žádost o RP“?*

R: Já mám pocit, že to bylo na té sociálce přímo, snad.

T: *A kde jste získal informaci, že máte jít právě tam?*

R: No to bylo všechno přes tu pani, která mi vlastně řekla kam mám jít po porodu. Takže jsem věděla kam dojít a kde získám potřebné věci.

T: *Pobírala jste dávku „Porodné“?*

R: Ano, pobírala.

T: *Vzpomenete si v jaké výši?*

R: Teď jste mě zaskočila, ale myslím, že to bylo kolem 14 000,-Kč.

T: *Odkud jste věděla o této dávce?*

R: O tom jsem věděla dopředu, určitě od nějakých kamarádek, které rodily přede mnou a opět ta pani, co přišla, mi samozřejmě řekla, že o to můžu žádat, takže jsem si to všechno vyběhala.

T: *Pobíráte nějaké další dávky státní sociální podpory?*

R: Ne, nepobíráme.

T: *A co třeba příspěvek na bydlení?*

R: Ne nežádali jsem si, protože to není nějaká vysoká částka, je k tomu potřeba milion papírů a já nemám ráda ty byrokracie, když se nejedná zas o tak vysokou částku, takže těch pár stovek neřeším.

T: *Ještě zpětně, když jste byla MD, také jste si nepřivydělávala?*

R: Ne, také ne.

T: *A ani jste o tom nikdy neuvažovala?*

R: Nooo...uvažovala jsem o tom, ale chtěla jsem něco jako práci z domova, ale přiznám se, že jsem se po tom až tak nepídila, a když pídila, tak to bylo nezajímavé, takže jsem si zatím nepřivydělávala.

T: *No a věděla jste za jakých podmínek si můžete přivydělávat na MD?*

R: Přiznávám se, že jsem to měla takové zkreslené. Konkrétní podmínky jsem neznala.

T: *Koupila jste si, nebo jste se v knihkupectví koukala, na nějaké publikace zabývající se problematikou MD a RD?*

R: Lhala bych kdybych řekla, že jo, takže ne.

T: *Měla jste někdy v ruce či jste hledala něco přímo v zákoně o MD a RD, ve Sbírce zákonů?*

R: Ne, hledala jsem jiné zákony, ale na tohle jsem nekoukala.

T: *Slyšela jste, nebo víte o novém zákoně o nemocenském pojištění?*

R: Ne to jsem nevěděla.

T: *Říkala jste, že se stýkáte s jinými maminkami, které jsou na MD/RD? Jsou převážně mladší, starší?*

R: No jsou víceméně stejně staré jako já.
T: Setkáváte se spíše s kladnými či zápornými ohlasy na MD a RD?
R: No se zápornými ohlasy, hlavně kvůli finanční stránce.
T: Přijdete si více sečtělá oproti ostatním maminkám v problematice MD a RD?
R: Já jsem v těchto věcech spíše pasivní, takže se více věcí dozvím spíš já od ostatních maminek než, že bych jim řekla nějakou novou informaci já.
T: Uvažovali jste někdy o využití profesionální chůvy, nebo setkala jste se s tímto pojmem?
R: No přímo s pojmem profesionální chůva ne, že by se tím přímo živil.
T: Takže ani nevíte kolik taková chůva přibližně stojí?
R: Ne, to by mě také zajímalo.
T: Uvažovali jste tedy případně o využití nějaké „holky na hlídání“, tím myslím někoho cizího?
R: No do někoho cizího bych nešla, musel by to být někdo, na koho jsou už ty reference přes někoho dalšího. Nějakou cizí paní na inzerát bych asi nevolila.
T: Takže jste se přímo s pojmem „profesionální chůva“ nesečkala?
R: No jako takhle přímo, že by to byl terminus technikus, tak to ne.
T: To znamená, že ani nikoho neznáte, kdo by této služby využíval.
R: Ne to neznám.
T: Znáte někoho kdo by využíval např. „holky, paní na hlídání“?
R: Na hlídání určitě ano, znám a znám i případy, kdy to jsou úplně cizí lidi přes inzerát co jim hlídají děti. Já bych určitě, ale nikoho cizího takhle, nechtěla, já bych to musela mít přes něčí doporučení.
T: A kde byste případně hledala např. tu profesionální či jinou chůvu?
R: Na internetu.
T: Na co byste koukala při výběru chůvy (cena, reference)?
R: Na reference, ty přednostně a finančně bych asi vycházela z průměru, takže bych nevybírala ani nejnižší ani cenu nejvyšší a prostě bych se zajímala o to jestli má nějaký zdravotní kurz a tyhle ty věci jo, aby to tam prostě bylo.
T: Když potřebujete něco vyřídit, berete vždy dítě s sebou?
R: Ne, ne, ne. Zařídím si hlídání někoho z rodiny.
T: Kdo další kromě Vás a otce pečuje o dítě?
R: No babičky, dědečci.
T: Převážně, ale pečujete o dítě vy?
R: Ano já.
T: V případě, že byste neměla možnost hlídání někoho z rodiny a potřebovala byste něco vyřídit, vzala byste raději dítě s sebou, nebo byste raději hledala jinou možnost hlídání?
R: No v případě, že bych byla třeba i bez partnera, tak bych na tom asi nebyla ani finančně dobře a ve finále by to dopadlo, že bych dítě musela tahat s sebou no a nebo bych využila na hlídání nějaké kamarádky.
T: Chodíte někam ven (kino, kavárny atd.) s partnerem nebo Vy sama, i když se staráte o dítě?
R: Ano, chodíme.
T: A kdo hlídá v té době dítě?
R: Buď babičky, když jdeme oba, nebo partner, když jdu někam sama. S partnerem se v hlídání střídáme, že si každý splní ten svůj program. Já mám v tomhle tolerantního partnera, takže můžu vyrazit i sama.
T: Takže doma neseďte, vyrazili byste třeba na týden na hory?
R: Jo, to jo.
T: Jakým způsobem se přepravujete? Jezdíte autem?
R: Jsem řidička, ale využívám spíše partnera.
T: Máte na autě označení, že se v něm nachází malé dítě?
R: Ne, to nemáme.

T: Převypravujete se i jinak než automobilem?

R: Jezdíme MHD.

T: Myslíte si, že jsou dopravní prostředky adekvátně vybavené pro přepravu malých dětí? Hlavně z hlediska bezpečnosti?

R: No myslím si, že z hlediska bezpečnosti nejsou, ale nedovedu si představit, že by tam bylo tolik sedaček pro děti kolik dětí do toho autobusu třeba nastoupí. Ale spíš je hlavně nedostatek místa pro matky s kočárky. Teda v těch autobusech pro invalidy, tak tam toho je víc, ale když je to ten klasický se schody, tak je to úplně šílené.

T: Máte v blízkosti nějaká mateřská centra a navštěvujete nějaké?

R: No v blízkosti určitě je, např. v Jesenici, nebo v Hrnčívích, že jo, a sem tam je navštívíme, ale nejsem pravidelná návštěvnice. Spíš dávám malého do koutku, aby si hrál samotný, do dětského koutku jako např. jsou v nákupních centrech, člověk využije toho, že si tam hraje, ale v těch mateřských centrech musí být zapojena většinou i ta matka a já nejsem zas tak infantilní, abych si tam s ním hrála.

T: Vy tedy využíváte spíše ty dětské koutky. Myslíte si, že bych jich mohlo být ještě víc než je doposavad?

R: Určitě ano, ale myslím si, že je toho dost, i po restauracích, jako, že jsem se setkala, že ráda využiji toho, jako, že když se jdu třeba najíst, nebo s někým na víno, tak můžu využít toho, že když je tam se mnou dítě, tak za prvé, že je to třeba rozděleno na nekuřáckou zónu a za druhé, že je tam ta dětská část, kde si to dítě může vyhrát.

T: Myslíte si tedy, že jsou restaurace adekvátně vybavené pro přítomnost malých dětí?

R: Ty určené k tomu, které už to zavedly, tak pokud se tam vracejí matky, tak ty jo. Některé ano, některé ne, ale nemůžu to chtít po všech restauracích, ale ty lepší už to mají.

T: Stýká se Vaše dítě s dětmi ve stejném věku?

R: Ano stýká.

T: Myslíte si, že je pro dítě již v nízkém věku důležité, aby se stýkalo s ostatními dětmi?

R: Ano, to určitě.

T: Hrají si spolu, povídají si třeba?

R: Hrají si spolu a taky povídají. Má spoustu kamarádů.

T: Hrajete si doma se synem, máte pro to vyhraněný čas, nebo si s ním hrajete, zatímco uklízíte domácnost?

R: No spíš to odděluji, nejdříve si udělám něco v domácnosti a pak si jdu s ním hrát. Ale nemám na to pravidelné časy. Věnuji mu to dopoledne, odpoledne je pak už doma tatínek, ten se mu hodně věnuje, tatínek si s ním hodně hraje, víc asi než já. Věnuje se mu asi tak od 2 do 7 do večera.

T: Kdy to pro Vás bylo méně náročné, když jste byla MD nebo když jste teď na RD?

R: Finančně, myslíte?

T: Myslím obecně.

R: Tak určitě to bylo nejhorší po porodu, jakoby to období, ten první půlrok je samozřejmě velká změna, teď už je to v klidu.

T: Dle jakých kritérií, nebo podle čeho, vybíráte výrobky pro syna (oblečení, jídlo)? Kupujete výrobky Bio?

R: Tak výrobky Bio nekupuji, ale snažím se mu dávat jídla netučná, aby tam nebylo příliš Éček. Cenu vůbec neřeším. Hlavně koukám na kvalitu.

T: Co je pro Vás finančně nejnáročnější v péči o syna?

R: Tak třeba oblečení není v dnešní době problém. Nechodím teda do těch secondhandů, kupuji ho v normálních obchodech jako HM, Zara. V dnešní době je ve všem tak velký výběr, že finančně nemám problém s ničím, teda u hraček je někdy problém, že je někdy nehorázně drahé, tak jak ten výrobek vypadá neodpovídá ceně, ale to je tak jediný, co bych řekla, že je pro mě nejnáročnější, když se mám rozhodovat u hračky, jestli ji koupím, z toho důvodu, že je přehnaně drahá, ale vím, že se to synovi líbí. Jídlo asi také

není problém. Ale když byl menší, tak hodně finančně náročné bylo kupování plen a sunaru.

T: Byli u Vás finance důležitým kritériem při rozhodování se, zda mít další dítě či ne?

R: No já čekám další dítě, a finance v tomhle případě neřeším.

T: Myslíte si, že obecně jsou finance důležitým kritériem při rozhodování se, zda mít další dítě či ne?

R: Mám kamarádky, které třeba vědí, že skončí u jednoho nebo na dlouhou dobu do budoucna neplánují další dítě z důvodu toho, že vědí, že pak ho chtějí dát do školky a něco si vydělat. Takže ty finance tam u nic hrají velkou roli.

T: Můžete si z vašich příjmů koupit něco navíc sobě pro radost či partnerovi?

R: Pokud bych vycházela pouze z RP tak vůbec, díky tomu, že máme příjem od partnera, tak ano.

T: Takže si myslíte, že pokud byste pobírala pouze RP, tak by všechny peníze šly na dítě?

R: Já si myslím, že kdybych opravdu vycházela pouze ze svého příspěvku, tak bych byla těžce v mínusu. Myslím si, že RP by měl být vyšší. A obecně finanční podpora rodin s dětmi větší.

T: Setkala jste se s nějakými dalšími výhodami pro matky na MD a RD (např. slevy atd.)?

R: Takhle ne, maximálně přednost někdy u doktora, jinak mě nic nenapadá.

T: Myslíte si, že by to mělo být, že to schází?

R: Myslím si, že v některých případech ano, ale ono je to hodně těžký donutit lidi, aby se tomu přizpůsobili nebo spíš hlavně nabízeli.

T: Stýská se Vám po zaměstnání?

R: No tak vím, že to jednou bude, momentálně ne, ale jako říkám, já bych se pak zase vrátila k tomu původnímu zaměstnání, které jsem dělala ještě před tím posledním, u těch realit.

T: A teď Vám to přijde už stereotypní nebo jste ráda doma?

R: No momentálně jsem ráda doma. Užívám si volna.

T: Považujete označení MD a RD za odpovídající období, činností, které nastávají s příchodem a starání se o nového člena v domácnosti?

R: No dovolenou bych to nenazývala, ale zase na druhou stranu svým způsobem to jako není, že by ta matka byla v nějakém stádiu, že by se dělo něco šíleného, že by to nemohla na druhou stranu nazývat dovolenou. Jako určitě bych tomu třeba dala jiný název než dovolená, ale pozitivní název to mít může. Určitě bych nenazvala mateřská nevím co hrozného... mateřská práce bych to nenazvala. Negativně bych to nenazvala.

T: Pocítila jste velkou změnu ve financích po tom, co jste nastoupila na MD a následně RD?

R: To ano. Nebo takhle, když jsem ze začátku měla tu PPM, tak to jsem byla na vysoké částce celkem jako, takže se přiznám, že jsem z toho dokázala i ušetřit, ale pak když to skočilo na těch 3 800,- Kč, tak to bylo jako hrozný, pak když to zase vyskočilo na těch 7 600,- Kč, tak to bylo příjemnější jak se to zvedlo, teď jak to zase spadlo, tak je to zase takový o ničem.

T: V jaké výši jste pobírala PPM?

R: No to Vám neřeknu přesně, ale asi tak kolem 11 500,- Kč. Což si myslím, že už je takový slušný no, a teď se to ještě zvedne podle těch platů.

T: Myslíte si, že zákonodárci svými rozhodnutími ženy v péči o dítě podporují, nebo ani moc ne?

R: No asi by to vyšlo nastejno, kdyby se do toho moc nezapojovali, ta podpora by měla být celkově větší.

T: Mohla byste v několika větách shrnout, jak doposavad prožíváte chvíle na RD (případně MD)?

R: Moje MD probíhala vcelku pozitivně, i když nebudu mluvit o tom, když jsem přišla domů z porodnice a přinesla jsem si malý mimino a zvykala si na něj, tak v tom období to bylo všelijaký, nahoru, dolů, ale když si člověk navodí nějaký režim, tak potom je to v pohodě. A jinak třeba věk dítěte 2, 3 roky jsem si už víceméně užívala, protože to dítě už je komunikativní, prostě už není tak závislé na té matce jako třeba do 1 roku, a vzhledem k tomu, že jsem kojila, tak tam musí být taky ten kontakt pořád. A vlastně na MD jsem dělala zase pro mě nové věci, pro mě MD byla změna, protože ještě v tom předposledním zaměstnání, kdy jsem opravdu pracovala 7 dní v týdnu, takže jsem si tu MD svým způsobem opravdu užívala a užívám a spíš teď zase nabírám síly, až se do toho zase pak jednou vrátím, takže tak. Ale jako prostě člověk může dělat zase jiné věci, který jinak nemůže.

T: Do zaměstnání se tedy v budoucnu těšíte?

R: Víím, že to přijde a těším se na to, ale v současné chvíli na to nejsem naladěná, ale do budoucna se těším.

T: Pokud byste měla heslovitě říct jaké změny byste do zákonných případně jiných podmínek žen na MD a RD vnesla, o jaké by šlo?

R: Já si myslím, že tady je problém s těmi školkami, že neexistuje ta možnost dát děti automaticky do školky, aby tam byla ta místa pro ně. I kdybych se rozhodla jít pracovat, tak kvůli tomu, že nejsou místa ve školkách nemám šanci. Synovi jsou už tři roky, už by opravdu mohl začít chodit do školky, kde by měl nějaký režim, kdy musí dělat to, co musí, že to jako taky ty děti vede zase k nějakému dalšímu vývoji, a bohužel tady spousta školek zrušila a to mi teda hodně chybí. Kdyby tady ta možnost byla, tak bych syna třeba dvakrát týdně do té školky dala, ne že v kuse, ale dvakrát týdně, aby to prostě fungovalo.

T: A co tedy soukromá školka?

R: No to už je zase o financích. Ty jsou zase hodně drahé. Jako kdyby to bylo nutné, tak bych to asi nakonec také musela využít, ale zatím to určitě nemám v plánu.

A samozřejmě, jak už jsem říkala, změnila bych ty finance, já myslím, že od toho se všechno odvíjí, a když je matka např. opravdu sama a když má víc peněz, tak je pro ni určitě ten život taky trochu jiný.

T: Ještě jsem se Vás zapomněla zeptat, PPM se vypočítává z hrubě měsíční mzdy, myslíte si, že je tento systém spravedlivý nebo by podle Vás měla být výše této dávky pro všechny stejná?

Nezdá se Vám, že je to diskriminační, že to vypadá jakoby dítě odnášelo již od malička, že jeho maminka není ředitelka, ale obyčejná uklízečka?

R: Tak jak to říkáte, tak to zní logicky, jako že jo, že to je jako diskriminační, ale na druhou stranu zase si myslím, já nevím no, jako třeba chápu, když je třeba nějaká manažerka společnosti, kdyby brala určitý plat a pak by spadla na tu nehorázně nízkou částku, kterou pak bere jakákoliv obyčejná prodavačka, tak by to bylo blbé, ale zase na druhou stranu za to nemůže to dítě, ty výdaje na to dítě jsou stejné, a aby to bylo o tom, že by jedna kupovala dražší pleny a druhá levnější, tak potom to vyzní diskriminačně.

Jako já to chápu, že je ten systém stavěn takhle, nemám s tím problém jako, že to tak funguje, nebo jako, že se zrovna pohybují mezi kamarádkami, které zrovna vydělávají vysoké peníze, tak prostě víím, že všechny jsou jakoby s tím spokojené, že třeba teď jsou těhotné a vědí, že je to takhle čeká, a že žádná s tím nemá problém. Ale když pak zase slyším někoho, kdo je třeba prodavačka a teď jako ví, že tady vznikne tohle to, tak to asi psychicky dobře nedělá.

T: Změnily se Vám nějak pracovní podmínky před nástupem na MD z důvodu těhotenství?

R: No já jsem byla od začátku na rizikovém těhotenství, takže já jsem už někdy od 10. týdne těhotenství jako onemocněla, musela jsem být na rizikovém těhotenství, takže já jsem nastupovala na MD z nemocenské.

T: A ještě bych se Vás chtěla dodatečně zeptat, jestli přes péči o dítě zvládáte pečovat i o manžela, např. jestli mu stačte uvařit apod.?

R: Ano zvládám, i když já se musím přiznat, že moc nevařím, partner teplá jídla nevyžaduje, vždycky si něco vezme sám, nebo maximálně mu udělám něco instantního.

T: Myslíte si, že by stát měl ve výši dávek přihlížet k počtu dětí v rodině při narození nového člena?

R: To určitě a také si myslím, že by se mělo přihlížet, pokud vím tak to tak není, k tomu, že jako když se narodí dvojčata nebo trojčata, tak by se k tomu mělo přihlížet. Přijde mi nelogické, že když se narodí najednou více dětí, tak např. RP náleží jen jednomu z nich. Na každé dítě je nějaký náklad, takže je nelogické, že se dostává dávka jakoby jen na jedno.

4.3 Příloha č. 3- Rozhovor-paní Iva

T: Jak dlouho jste na mateřské dovolené?

R: No, pět měsíců celkem.

T: Kdy jste nastupovala na mateřskou dovolenou?

R: V půlce září.

T: Takže jste nenastupovala na mateřskou dovolenou v zákoně daném rozmezí mezi 6.-8. týdnem před porodem, ale z nemocenské?

R: Ano, šla jsem z nemocenské, ale bylo to 8 týdnů před porodem. Vešla jsem se tady do tohle toho.

T: Takže jste byla na nemocenské od září...?

R: Ne, já jsem byla v podstatě na rizikovém těhotenství od půlky března. Pobírala jsem nemocenskou do půlky září, pak 8 týdnů před porodem jsem šla na mateřskou.

T: Byla jste v zaměstnání, kdy jste musela pracovat i v noci?

R: Ano, pracovala jsem i v noci.

T: Nastoupila jste rovnou na rizikové těhotenství nebo jste ještě chvíli pracovala?

R: Já jsem šla v podstatě rovnou na rizikové těhotenství.

T: Takže Vás nepřeváděli na jiný druh práce z důvodu těhotenství?

R: Ne.

T: A případně znala jste zákonné podmínky na práva zaměstnance.....?

R: Já jsem věděla, že nemusím pracovat v noci jako těhotná, ale nijak jsem to nenárokovala. Ale já jsem nastupovala stejně rovnou na nemocenskou z důvodu rizikového těhotenství.

T: Pobíráte dávku PPM? Máte na ni nárok?

R: Ano.

T: PPM se vypočítává z hrubé měsíční mzdy. Myslíte si, že je tento systém spravedlivý nebo by podle Vás měla být výše PPM pro všechny stejná?

R: Myslím si, že ano. Je to spravedlivé.

T: Maminka by tedy podle Vás měla dopředu myslet na to, že bude mít miminko, a dle toho se zařídit?

R: Ano.

T: Věděla jste, kde získat formulář Žádosti o PPM?

R: Já jsem se veškeré informace dověděla ve mzdové účtárně v práci.

T: Dostávala jste ten formulář na gynekologii?

R: Vůbec si teď nevybavuji, kde jsem tento formulář získala. Zaskočila jste mě – vůbec si nevybavuji, že bych něco takového měla v ruce. Možná to všechno vyplňovala mzdová účetní, protože mi vlastně vše napsala na papír, spočítala, kdy mám přesně začínat, pobírat mateřskou, kdy mi mateřská dovolená končí a kdy si přijdu vybrat dovolenou (na zotavenou).

T: Tzn. že Vy budete nárokovat návazně na mateřskou dovolenou (na zotavenou)?
R: Ano, budu. V podstatě mi proplatí dovolenou, která mi zbývá z předchozího období.
T: O této možnosti jste věděla dopředu?
R: Věděla jsem to od svých kamarádek.
T: Také to někdy využívaly?
R: Určitě. Ono je to totiž dost peněz, když to proplatí.....A hlavně kdybych toho nevyužila, tak by mi to propadlo. Tohle všechno jsem tedy věděla od holek a taky mě na to upozorňovali v té mzdové účtárně.
T: Takže Vám mzdová účetní docela pomohla?
R: Ano
T: Od ledna letošního roku mohou od počátku sedmého týdne po porodu nastoupit namísto matky na MD otcové, slyšela jste o této novele zákona?
R: Já jsem to asi četla někde, že ta možnost bude, ale nevím, že je to od ledna.
T: Takže jste spolu s manželem neuvažovali o využití této možnosti?
R: Ne, vůbec ne.
T: Dovedete si představit nějakou situaci, kdy byste o tom začali uvažovat?
R: No jedině kdybych vydělávala víc než manžel, asi. V tom případě asi jo.
T: Nástup na MD manžela je nově podmínkou pro to, aby mohl manžel provést volbu pro čerpání rodičovského příspěvku. Ani kvůli tomuto jste neuvažovali o tom, že by manžel nastoupil namísto Vás na MD?
R: Vůbec ne. Neuvažovali.
T: Považujete za užitečnou změnu, že může otec nastoupit místo matky na MD? Myslíte, že této možnosti bude hojně využíváno?
R: Určitě to užitečné je, ale nemyslím si, že to bude hojně využíváno. U nás mám pocit, že matky berou menší peníze než otcové a také jsme v tomhle tradicionalisti. Popravdě si to neumím představit, že bych šla do práce a manžel zůstal doma a staral se o malého. Samozřejmě kdyby to bylo potřeba kvůli penězům, tak bychom toho využili. Ale neumím si představit, že bych teď od malého odešla.
T: Vy si tedy nepřivyděláváte na MD?
R: Zatím ne.
T: Uvažujete o tom do budoucna?
R: Ale vzhledem k mé práci, že dělám v nemocnici, tak tam je potom možnost nastoupit na poloviční úvazek.
T: To plánujete na období rodičovské dovolené?
R: Ano, až na rodičovské dovolené. Teď, když jsem na MD, o tom neuvažuji. Teď bych od malého neodešla.
T: Věděla byste, za jakých zákonných podmínek je to možné, abyste teď pracovala?
R: To nevím. Vůbec jsem o nějakých podmínkách neslyšela.
T: Jste stále zaměstnána u sejného zaměstnavatele jako před nástupem na MD?
R: Ano.
T: Byla jste znalá podmínek nástupu na MD a pobírání dávky PPM?
R: Nebyla jsem v podstatě znalá konkrétních podmínek, jako např. jak Vy říkáte těch 270 dní povinné účasti na pojištění. Se vším jsem šla za mzdovou účetní, která mi vše řekla a vypočítala. Spíš jsem se také hondě ptala kamarádek, ale až takhle do hloubky jsem to nezkoumala a ani jsem o tom netušila.
T: Bylo něco, co jste si musela zjišťovat sama, co Vám mzdová účetní ani kamarádky neřekly?
R: V podstatě nebylo nic a já spíš jediný, že teď budu žádat o ten rodičovský příspěvek, tak se chci podívat na internet na nějaké informace, ale to už se týká toho rodičovského příspěvku.
T: Kde dále získáváte informace o mateřské a rodičovské dovolené? Na internetu?
R: No, kamarádky, internet...

T: A co třeba v médiích či novinách, zaznamenala jste nějaké informace o mateřské či rodičovské dovolené?

R: V novinách ano.

T: A v televizi?

R: Spíš jen ve zprávách krátká zprávička.

T: Pozastavujete se nad těmito informacemi?

R: Snad ano.

T: Sledovala jste to i před porodem?

R: Ne, nesledovala.

T: Slyšela jste o změně zákona o nemocenském pojištění k 1.1. 2009?

R: Registrovala jsem, že se baví, že by tato změna měla nastat, ale úplně mi uniklo, že by k tomu mělo dojít už někdy teď.

T: Navštívila jste někdy internetové stránky MPSV či ČSSZ nebo kontaktovala jste někdy tyto instituce telefonicky?

R: Asi ne, nebylo potřeba. Já jsem pak šla rovnou si zažádat o porodné.

T: Jak jste se dozvěděla o dávce porodné?

R: V jaké výši jsem nevěděla vůbec, ale že mám na to nárok, mi řekli v porodnici.

T: V porodnici Vám též řekli, kde si o tu dávku zažádat?

R: Já jsem dostala přímo papír a v něm byly základní informace včetně toho, jak přihlásit dítě k pojišťovně, rodný list dítěte atd. atd. Základní informace jsem tedy získala v porodnici. Nejsem si jistá, ale myslím, že tento papír přinesla paní z matřiky. Ale to si nejsem úplně jistá.

T: V jaké výši jste pobírala porodné?

R: Porodné jsem pobírala ve výši 13.000,- Kč.

T: Myslíte si, že příslušné úřady (MPSV, ČSSZ či média) z dostatečným předstihem a jasně informují o změnách, ke kterým v oblasti mateřské a rodičovské dovolené došlo a má dojít?

R: Přiznám se, že pro mě je to dosti chaotické, ty informace. Něco schválí, pak to zruší. Takže je to dost těžký.

T: Nenavštívila jste třeba stránky ČSSZ, kde se vyskytují informace k této problematice?

R: Já myslím, že jsem tam jednou určitě koukala, než jsem šla na jejich úřad.

T: Co všechno jste byla vyřizovat na tomto úřadě?

R: Byla jsem tam zatím vyřídit jen to porodné, vyplnila jsem formulář, poslali mi to na účet a paní mi dala rovnou formulář žádosti o rodičovský příspěvek, který budu vyplňovat teď.

T: Poradila Vám, jak to máte vyplňovat?

R: Ne, to mi neporadila.

T: Byla vstřícná?

R: Ano, byla docela vstřícná.

T: Věděla byste, na koho se obrátit v případě, že byste si nevěděla rady s vyplňováním tohoto formuláře?

R: Pravděpodobně bych se poradila s naší mzdovou účetní, nevolala bych na ČSSZ.

T: Studovala jste někdy přímo problematiku mateřské a rodičovské dovolené ve Sbírce zákonů?

R: Ne, to ne.

T: Nekoukala jste, nekoupila jste si někdy nějakou publikaci zabývající se mateřskou a rodičovskou problematikou?

R: Ne, nekoukala jsem, nekoupila.

T: Navštívila jste někdy internetové servery zabývající se mateřskou a rodičovskou dovolenou, těhotenstvím apod. určené přímo pro maminky?

R: Ano.

T: Vzpomenete si na nějaký konkrétní případ stránek, které jste navštívila?

R: www.rodina.cz, www.babyonline.cz

Je pravda, že jsem probrouzdala hodně takových stránek týkajících se rodiny, rodičovství, péče o děti apod. a tam je vlastně všechno. A tam jsem také koukala na informace o mateřské a rodičovské dovolené. Už i v době, než jsem porodila.

T: Stýkáte se s více maminkami na mateřské či rodičovské dovolené (MD/RD)?

R: Ano

T: A jsou ve stejném věku jako Vy?

R: Plus mínus ano.

T: Bavíte se spolu o MD/RD?

R: Ano, bavíme.

T: Bavíte se např. i o zákonných podmínkách MD/RD, na co máte nárok, jak vyplňovat formuláře....?

R: To se ani nebavíme. Já spíš, co jsem se teď dozvěděla od kamarádky, že vlastně žádost o rodičovský příspěvek, tak tam musí být i potvrzení od zaměstnavatele a může být max. 7 dní staré, což jsem nevěděla. Nebo také že si musím u zaměstnavatele zažádat o rodičovský příspěvek formálně, což jsem taky nevěděla. Jakože musím žádat na papíře o rodičovský příspěvek ředitele. To vše jsem se od ní teď dozvěděla nově. Já ani vlastně nevěděla, kdo mi ten rodičovský příspěvek bude vyplácet. Vlastně všechno tohle mi teď řekla kamarádka, se kterou jsem pracovala a ta je teď také na RD. Říkala, že jí volali z práce a že si oficiálně pana ředitele nezažádala o příspěvek. Že jde jen o formalitu, napsat žádost o rodičovský příspěvek. Takže stále platí formulář žádost o rodičovský příspěvek pro ČSSZ, ale zároveň musím oficiálně zažádat o rodičovský příspěvek našeho pana ředitele. V podstatě jsem to ale nepochopila, protože vím, že normálně nemá zaměstnavatel nic společného s vyplácením RP.

T: Přijdete si více sečtělá v problematice MD/RD, když se bavíte s ostatními maminkami? Jako že toho máte více nastudováno? Nebo se spíše Vy dozvídáte něco od ostatních?

R: Já to popravdě moc nestuduju, já se na to chystám až teď, co se týká toho RP. Mateřskou jsem nijak neřešila a nestudovala. Vše potřebné mi zařídila mzdová účetní. Problematiku RP se tedy teď chystám studovat na internetu.

T: Setkáváte se mezi maminkami spíše s kladnými či spíše se zápornými ohlasy na problematiku MD/RD, jako např. výši dávek...?

R: Já jsem se setkala, jak si teď člověk může zvolit 3, 4 roky ten příspěvek a že si může přivydělat neomezeně, tak bych řekla, že jsou kladné ty reakce.

T: Neztěžují si někdy maminky na výši dávek, že jsou nízké?

R: Jako záleží na tom, jak si to člověk určí. Když si dá člověk RD na 2 roky, tak je to, myslím, 12 tisíc, to už jde. Když se to pak sečte, vychází nejvýhodněji ta na 3 roky. Je pravda, že kdybych já byla samoživitelka, tak si nedokážu představit, pobírat 7800..mám pocit, že to je.

T: Ale vyloženě se neseťkáte se zápornými ohlasy?

R: Ne, vyloženě si neztěžují.

T: Říká Vám něco pojem „Prorodinný balíček“ a dávka „Otcovské“?

R: To mi nic neříká.

T: Jde o dávku, kdy otec může hned po příchodu dítěte domů z porodnice zůstat týden doma a dostat jednorázový určitý obnos.

R: Jo, o tom jsem zaslechla, ale nevěděla jsem, že se tomu tak říká.

T: Myslíte si, že jde o užitečnou novinku?

R: Ano, určitě.

T: Myslíte, že to budou otcové využívat?

R: Myslím si, že ano.

T: V čem vidíte výhody?

R: No výhoda...tak ten první týden, 14 dní, když člověk přijde z té porodnice, tak je to hektické skloubit nějak tu péči o miminko a sama o sebe hlavně. Mě dostávalo, jak je

člověk celý rozbolavěly ještě z toho porodu. V té porodnici je člověk 4 dny a starat se sama o sebe zabere dost a do toho ještě to miminko, takže si myslím, když je ten tatínek, tak pomůže určitě. A samozřejmě i to, že je v kontaktu s tím miminkem od velmi raného věku. Možnost být u porodu otce se mi též velmi líbí, protože ten kontakt je opravdu od té první vteřiny, což je hrozně pozitivní, si myslím. Takže i tato dávka „otcovské“ se mi hodně líbí, hlavně když otec i za tento týden pobírá peníze.

T: Rodinná politika v nynější době směřuje k vyrovnání rolí otce a matky (otec na MD, otcovské) při péči o novorozence. Považujete tuto tendenci za správnou?

R: Myslím si, že je to dobře...že tatínkové mají také takové možnosti jako matka. Ale myslím si, že u nás to nebude tak hojně využíváno, pořád u nás ta máma, ženská, je z tradice chápána jako ta, co zůstává doma s dítětem. Je obrovské plus, že máme ty možnosti být tak dlouho na MD, protože já vím, že manžel byl např. v Austrálii, tři roky tam žil, a také v Americe, kde mám známe, a tam po šestinedělí ty maminky nastupují do práce. Samozřejmě mohou být déle na MD, ale už zadarmo a musí je živit manžel. Mně se to líbí, že to takhle je, že může být tak dlouho s dítětem. Já jsem se strašně těšila na těhotenství a na mateřskou a užívám si to se vším všudy.

T: Stýská se Vám po zaměstnání?

R: Zatím vůbec. Já jsem vlastně skoro rok doma, dělala jsem 13 let na JIP mezi dětmi a už jsem byla trochu „vyhořelá“, a tak jsem říkala, že potřebuji změnu, takže mně se zatím vůbec nestýská. Víím, že potom, co se takhle bavím s kamarádkami, tak třeba v těch dvou letech, kdy si člověk rád oddychne v uvozovkách, už by se rád vrátil trochu mezi lidi do práce. To jsem říkala, že bych třeba ve dvou letech, že bych šla na ½ úvazek do práce, klidně bych šla, kdybych měla hlídání – ale teď si to teda představit neumím. Teď mi to vyhovuje a chci být s miminkem.

T: Takže jste vůbec neuvažovala o tom, že byste na rodičovskou dovolenou nenastoupila?

R: Ne, o tom jsem vůbec neuvažovala.

T: Zajímala jste se o nějaké další dávky sociální podpory, jako např. sociální přírůvek, přírůvek na dítě atd., které byste mohli případně čerpat?

R: No, vůbec.

T: Myslíte si, že by měla být státní finanční podpora rodin v době, kdy je maminka s dítětem na MD/RD, větší?

R: To je těžké, no. Mně se líbí ta možnost, že můžeme na té MD být za nějaké peníze takhle dlouho nebo pobírat ten rodičovský příspěvek taky takhle dlouho. Tak samozřejmě by bylo fajn, kdyby člověk pobíral více peněz, na druhou stranu mohu být ráda, že něco dostávám.

T: Nemyslíte si, že by maminka by byla schopná vyžít pouze s penězi z příslušných dávek?

R: Kdyby manžel nenosil domů peníze, tak si to představit neumím. To bych musela jít do práce. Víím, že matky-samoživitelky pak mají další dávky, ale myslím si, že je to bez příjmů od manžela těžké. Obecně si myslím, že příjem manžela je velice důležitý.

T: Pocítili jste v rodině nějak výrazně finanční změnu po tom, co jste nastoupila na mateřskou dovolenou?

R: Ne. Zatím ne. Já pobírám 14 tisíc zatím ještě. Manžel mi ještě začal dávat něco navíc, takže já jsem to nepocítila nijak.

T: A co celkově v příjmu rodiny?

R: Ne, také ne.

T: Vy jste říkala, že už jste o rodičovské dovolené uvažovala....?

R: Ano, to už jsem uvažovala.

T: Už jste přemýšlela, jak dlouho byste na ní chtěla zůstat?

R: No na ty 3 roky.

T: Proč ne 4? Už je to dlouhé?

R: Ano, už je to dlouhé. A zase ve 2 letech mi přijde, že dítě ještě potřebuje péči a že je ještě moc malé. Takže bych s ním chtěla být doma až do tří let s tím, že je tady ta možnost si přivydělat a do té práce jít. Ale musela bych si sehnat hlídání.

T: Víte, za jakých podmínek je dle zákona splněna podmínka celodenní péče, tzn. jak dlouho může být např. dítě ve školce nebo v jeslích? Znáte tyto podmínky?

R: Slyšela jsem o tom něco, hlavně zase od kamarádek, ale přesně nevím. Bavíme se o tom. Vím, že je to omezené.

T: Myslíte si, že byl výhodnější, lepší, starý způsob čerpání RP, kdy byla jeho výše pevně dána (7582,- Kč po 4 roky), nebo nový způsob, kdy má rodič možnost volby výše a délky pobírání RP?

R: Přijde mi lepší ten nový způsob, že si člověk může vybrat délku rodičovské dovolené a od toho odvíjející se částku, kterou bude pobírat.

T: Už jste říkala, že formulář žádosti o RP jste dostala na ČSSZ, když jste si byla žádat o porodné.

R: Ano.

T: A neuvažovali jste s manželem, že byste se střídali na RD?

R: Ne.

T: A proč ne?

R: Já nevím, mám asi zažitý ten starý model a taky kvůli penězům, manžel vydělává víc. Já bych tolik jako on domů nepřinesla.

T: Myslíte si, že je reálné, aby na RD byli oba rodiče a pobírali pouze RP?

R: To asi ne, z toho se přeci nedá vyžít.

T: Setkali jste se již s tím, že by se ve vašem okolí střídali rodiče na RD nebo na MD?

R: Z mých známých nikdo. Vůbec nikoho si takhle nevybavuji.

T: Staráte se o dítě sama nebo Vám také někdo pomáhá (otec, babičky, kamarádky..)?

R: S manželem se v péči střídáme, manžel se stará o dítě hlavně o víkendy. Když jsem byla např. nemocná, tak stával k dítěti i v noci. Nebo už jsem si byla i večer sednout a manžel hlídal. Jsme takoví akční, jezdíme např. na lyže k babičce. Byli jsme např. teď o víkendy a babička hlídala celý den, tím, že nekojím. Lyžujeme, babička hlídá.

T: Berete miminko s sebou na hory?

R: Jede s námi, není doma. Není doma, že bychom mu odjeli. Za 14 dní odjíždíme shodou okolností do Alp – syn jede s námi...i babička, která bude přes den hlídat, vozit, my si zalyžujeme.

T: Uvažovali jste, že byste třeba vyrazili k moři?

R: Zatím jsme o tom neuvažovali, ale normálně k moři jezdíme. A třeba i letadlem.

T: Když potřebujete něco vyřídit, berete dítě vždy s sebou?

R: Teď jsem byla např. něco vyřizovat na ČSSZ, dítě zůstalo doma s tatínkem. Jela jsem sama autem.

T: Máte na autě označení, že vozíte dítě?

R: Ano, mám.

T: Když to porovnáte s obdobím, když jste jezdila bez tohoto označení, myslíte, že jsou řidiči ohleduplnější?

R: Ne, nemám ten pocit.

T: A např. lidé v obchodě jsou opatrnější, když vidí, že máte u sebe miminko?

R: Já myslím, že je to tak půl na půl. Někdy mě to dostane, jak jsou lidé bezohledný... Já se ale nechovám „pozor, jedu s kočárkem, musíte uhnout!“, tak se opravdu nechovám.

T: Přeppravujete se i dalšími dopravními prostředky?

R: Ano, metrem, tramvají... Když jedu metrem, tak se vyloženě snažím, aby tam byl výťah – u tramvají nízkopodlažní vozy. Snažím se vyhnout normálním tramvajím, protože se mi již stalo, že mi s kočárkem nepomohli dovnitř...

T: Myslíte si, že jsou adekvátně vybavené prostředky pro přepravu dětí?

R: Už je toho zaplat'pánbůh víc, i nové stanice jsou již automaticky vybavené výtahy, takže to je paráda. Ale těch nízkopodlažních tramvají by mohlo jezdit víc. Rozhodně i nízkopodlažní autobusy jsou lepší. S těmi normálními je to velice problematické.

T: A co uvnitř dopravních prostředků? Myslíte si, že jsou dostatečně vybavené pro přepravu dětí? Je tam dostatek prostoru pro kočárky?

R: Např. se mi stalo, že kvůli přeplněnosti kočárky jsem musela čekat na další autobus.

T: Myslíte si, že je to problém?

R: Ano, je – já raději jedu autem. Já bych obecně uvítala, kdyby jezdilo více těch nízkopodlažních autobusů a tramvají, tam už ten prostor jako je. A případně když vím, že mi jede další za chvíli, tak není problém počkat.

T: Abych se vrátila ještě k péči o dítě, kdo se Vám tedy všechno stará o dítě?

R: Převážně já, manžel ale i babičky.

T: Chodíte např. s manžel někdy sami ven, že Vám dítě někdo hlídá a vy vyrazíte do kina, do divadla...?

R: Ne, to jsme ještě nebyli.

T: Ale tu možnost byste měli?

R: Ano, měli.

T: Hlídáte si s kamarádkami navzájem děti?

R: Zatím ne, on je zatím docela malý a já se přiznám, že to hlídání až tak nevyhledávám. Jsou mu 4 měsíce a babičky by hlídaly i víc samy, ale já o to zatím až tak moc nestojím. Myslím si, že až bude starší, tak toho využiji třeba víc. Teď mi to nevádí. Brala jsem to tak, že mám miminko a že tam to omezení bude, ale nějak mi to nevádí.

T: Slyšela jste někdy pojem profesionální chůva?

R: Ano.

T: A neuvažovala jste někdy, že byste této služby využila? A kdybyste musela využít této služby, dle jakých kritérií byste chůvu vybírala a kde byste hledala?

R: Já jsem sama chodila hlídat.

T: Abychom si to upřesnili: Slyšela jste vyloženě ten výraz „profesionální chůva“?

R: To jsou ty chůvy přes agentury, ne?

T: Koukala byste se případně spíše na referenci či na cenu? Nebo byste se to snažila zkombinovat? Na co byste koukala spíš?

R: No kdybych musela tu chůvu, kdybych neměla žádnou kamarádku, tak bych chtěla někoho blízkého. Neumím si představit, že by ho hlídal někdo cizí. Spíš bych řekla, teď jsem třeba byla u zubaře, a byla tu kamarádka na hodinu ho pohlídat. To je vlastně z práce kolegyně (zdravotní sestra). Spíš bych volila chůvu na doporučení některé z kamarádek. To by mělo přednost i před referencemi.

T: V případě, že byste měla neodkladnou schůzku, jak byste to řešila? Vzala byste první chůvu, co byste našla?

R: Každopádně bych ho radši vzala s sebou. Než někoho takhle narychlo, to si neumím představit.

T: Říkala jste, že se tatínek také stará o miminko... Hraje si s ním třeba i?

R: Když přijde večer z práce, tak se s ním pomazlí, někdy ho i vykoupe. A o víkendu funguje normálně.

T: Hraje si tatínek o víkendech s dítětem?

R: Ano, hraje.

T: Chodíte ven nebo jste převážně doma?

R: Chodíme ven. Každý den, když není ošklivé počasí.

T: Převážně jste ale doma a občas chodíte na vycházky tedy?

R: Ano, převážně jsme doma.

T: Jsou v blízkém okolí nějaká mateřská centra/rodinná centra? Navštěvujete nějaká?

R: Koukala jsem na internetu, že tady něco je poblíž.

T: A uvažovala jste, že byste je navštěvovala?

R: Já ještě sama nevím, protože zatím je hrozně malinký, takže ještě nevím. Já jsem spíš taková, že se moc nedružím s ostatními maminkami. Já moc ty kolektivy...já nevím, já mám spoustu kamarádek, které děti mají, takže já dost objíždím takhle po návštěvách nebo ony přijedou sem ke mně a co jsme tak uvažovali, že budeme chodit plavat. Chodit na kurzy plavání pro miminka od půl roku. Už jsme přihlášení. Ale zatím mateřské centrum ne, možná až pak bude větší, aby si vyhrál s ostatními dětmi, tak asi jo.

T: Takže někde v blízkosti je tu mateřské centrum?

R: Koukala jsem, že je jedno v Bohnicích, ale že by bylo přímo tady, že bych šla pěšky, tak to tu není.

T: Uvítala byste, kdybyste měla někde v blízkosti mateřské centrum?

R: To asi jo.

T: Takže si myslíte, že by takových center mohlo být ještě víc?

R: To určitě. Já co bych hlavně uvítala, když se takhle jde někam s dětmi, tak aby tam byly takové ty hrací koutky, jako je např. Človíček na Budějovický, kde je vlastně herna – tam už jsou děti trochu větší. Člověk si může nakoupit, sednout na kafé a ohřát jídlo pro miminka a pohrát s dětmi, tak to bych určitě uvítala víc. Myslím si, že toho je v Praze strašně málo.

T: Setkala jste se někdy s restaurací, kde by byl takový hrací koutek pro děti?

R: Kromě nějakého Mc'Donaldu ne.

T: Myslíte si, že jsou restaurace adekvátně vybavené pro přítomnost miminek?

R: Vůbec ne. Myslím si, že by to tam mělo nějak být pro to vybavené.

T: Myslíte si, že by to mělo být zahrnuto při schvalování provozu restaurací?

R: Ano, to není vůbec špatný nápad.

T: Navštěvovala jste nějaké programy /cvičení atd./ pro těhotné ženy?

R: Vzhledem k tomu, že jsem byla na rizikovém těhotenství, tak jsem nebyla, ale kdybych byla v pořádku, tak bych možná chodila.

T: Nekoukala jste na internetu na nějaké programy pro maminky s miminky?

R: Zatím ne, zatím, ale myslím si, že třeba později někam chodit budeme.

T: Slyšela jste, že by některá z Vašich kamarádek využívala možnosti profesionální chůvy?

R: Vyloženě profesionální chůvu ne, my tím, že jsme všechny zdravotní (dětský) sestřičky, tak si jako vypomáháme navzájem. Nebo jsme si tak dokonce i přivydělávaly, že jsme chodily hlídat děti, takže bych spíš využila zase nějakou kamarádku. A takhle to funguje i u všech kolem mě. Nikdo vyloženě profesionální chůvu nevyužívá.

T: A třeba tedy nějakou slečnu na hlídání využívaly?

R: Nevím, nevím. U kamarádek jsem to neslyšela. Oni mají teď všechny malé děti, takže možná později. Třeba až po tom roce nebo ve dvou letech to spíš lidi využívají. Mám kamarádku, která o tom uvažuje, ta má dvouletou holčičku, a chtěla by nastoupit do práce, takže uvažovala o nějaké profi-chůvě. Ale ještě to u ní nefunguje.

T: Myslíte si, že by placená centra měla být zřizována a dotována státem, tzn. že by byla zdarma?

R: Aby to celé dotoval stát, to by bylo hezký, ale nedokážu si to představit. Ale mám pocit, že tam nejsou zase takový vysoký částky, který mi nepřijdou zase úplně tak hrozný.

T: Dovedete si představit, kolik stojí taková profesionální chůva?

R: Myslím si tak 120,- Kč na hodinu.

T: Kde byste hledala případně profesionální chůvu? Šla byste na internet?

R: Na internetu, přes nějaké agentury.

T: Znáte nějakou takovou agenturu? Nebo byste šla přes vyhledávač?

R: Zadala bych to do vyhledávače.

T: Stýká se miminko s dětmi ve stejném věku?

R: V podstatě ano.

T: *A myslíte, že je důležité, aby se již takhle malé miminko stýkalo s dětmi? Má z toho něco nebo to vůbec nevnímá?*

R: Já jsem o tom dříve ani nijak nepřemýšlela, myslela jsem si, že je to do toho ½ roku v podstatě jedno, ale byla jsem překvapená, jak ty děti na sebe reagují už takhle malinký, takže se mi to docela líbí. On opravdu reaguje na 8-mi měsíční 9-ti měsíční holčičku nebo chlapečka a hlavně děti na sebe reagují úžasně. Smějí se na sebe. Myslím si, že ten kontakt je dobrý už od malička.

T: *A s ostatními dětmi se tedy stýká v době, když se sejdete s kamarádkami, které mají malé děti?*

R: Ano.

T: *Jak vypadá Váš běžný den? V kolik vstáváte, v kolik chodíte spát?*

R: Miminko se probouzí poslední dobou kolem šesté hodiny půl sedmé, ale povídá si v postýlce, nevyžaduje pozornost, kouká se na hračky...tak do půl osmé si tam tak nějak hraje, pak stává manžel, který si ho vezme do obýváku, tam si ho položí, ten si hraje na dece s hračkami, manžel se mezitím nasnídá, přebalí ho. V půl 9 odchází do práce, takže tu hodinkou jsou tedy spolu, pak mi ho přinese nazpět do ložnice, kde někdy musíme hned vstát spolu, ale někdy se nají a ještě si hodinku odpočine. Takže někdy vylezáme až tak v devět, v půl 10 v pohodě. Zatím to tak je. Pak jdeme buďto na procházku, klidně i dopoledne, když je hezké počasí. Když není zima, tak také koukám, jestli není inverze nebo ho dám na balkon, něco si tady udělám.

T: *Co děláte mezitím, když miminko spinká? Uklízíte?*

R: Ano.

T: *Co dalšího děláte? Vaříte?*

R: No moc nevařím, protože mě to nebaví, něco málo jo. Ale spíš si uklidím byt.

T: *Takže to zvládáte v pohodě?*

R: Ano, malej je hodnej. Já to zvládám i když je vzhůru, protože on vydrží poměrně sám, že si hraje takhle s hračkami. Sedí v sedátku, kouká na mě, takže to zatím zvládám.

T: *Pomáhá Vám někdo s úklidem? Třeba manžel?*

R: Manžel o víkendu ano, vytře třeba. A potom, co se vrátíme z procházky, máme oběd, odpoledne jdeme vždycky ven – tak na hodinku na dvě nebo jedem na návštěvu se za někým podívat. Nebo někdo přijede k nám. Kolem páté hodiny býváme již většinou doma. Někdy i dýl, když je vidět. Kolem sedmé hodiny koupám a v osm už je v postýlce a my jdeme spát později, kolem jedenácté až půlnoci.

T: *Staráte se hodně o manžela nebo se staráte hlavně o miminko a manžel se stará sám o sebe?*

R: U nás se teď nic moc nezměnilo, manžel byl vždycky samostatný, takže nikdy nevyžadoval teplé večere a abych ho obskakovala. Takže ten se obstará sám, tak jako dřív. Ale s tím, že když přijde z práce a malej jde spát, tak já mu jídlo samozřejmě udělám. Víím, že byl celý den v práci, tak se o něj postarám. Takže běžné domácí činnosti zvládám bez problémů.

T: *Kdybyste byla na něj sama, tak si myslíte, že byste to zvládala?*

R: Já myslím, že ano, protože syn je hodný. Vydrží, minimálně pláče, nevyžaduje mě u sebe. Když je to dítě ale zlobivější, tak je to asi komplikované.

T: *Stará se manžel o domácnost i mimo víkend? Třeba když přijde z práce?*

R: To ne, chodí pozdě – kolem šesté až sedmé hodiny. To ani nechci, aby tady něco dělal.

T: *Jste hodně unavená z celého dne?*

R: No, jsem docela unavená, přestože je dítě hodné. Večer kolem deváté až desáté bych si šla lehnout, což ale nemohu, protože chci být někdy s manželem. Ale ty dny si užívám, i když je to namáhavé.

T: *Podle jakých kritérií vybíráte výrobky (oblečení, potrava pro dítě) – cena, kvalita?*

R: Co se týká jídla, my jsme na umělém mléku, takže určitě nevybírám dle ceny, to vůbec ne. Koukám na tu kvalitu, samozřejmě co doporučují moje dětská doktorka nebo známí nebo také vím, co jsme používali v nemocnici, takže co se týká jídla, kupuji to nejlepší. Oni doporučují Nutrilon, který je nejbližší mateřskému mléku a doporučila paní doktorka, abych podávala i to hypoalergenní, což je dražší, ale vůbec sem nerozmýšlela, že bych ho nekoupila, protože tohle je důležité, takže tam nekoukám vůbec na cenu, ale aby to bylo to nejlepší

T: A co oblečení? Kupujete jen v obchodech nebo chodíte i do secondhandu?

R: Co se týká oblečení, já mám strašně moc známých, co mají malé děti a vlastně i můj bratr má malého chlapečka, takže spoustu oblečení jsme dostali buďto na půjčení nebo nám to dali. Spoustu oblečení jsme dostali, když se narodil, pak i na to, až bude větší. Něco jsem taky nakoupila, ale to spíš pro svou radost. A to jsem koukala hlavně na to, aby se mi to taky líbilo, protože já jsem objednávala vlastně i přes internet, přes mimibazar, ale z Nextu, vyloženě z UK, aby mi to dovezli, takový outfit. Já jsem na to trošku ujetá, na oblečení. Ale spoustu věcí jsme dostali nebo podědili. Něco jsem měla ze „sekáče“, ale to byly asi jenom dvojce kalhoty.

T: Ale nejste vyloženě proti nákupu v „secondhandu“?

R: Ne, pro ty děti je to fajn.

T: Co si myslíte, že je finančně nejnáročnější při péči o miminko?

R: Teď je to asi to mléko a pleny.

T: Můžete si dovolit z vašich příjmů něco sobě/manželovi, něco pro radost?

R: Ano. Můžeme vyrazit na nákupy.

T: I v případě, že by manžel nenosil domů příjmy v takové výši, jako nosí teď? Nebo si myslíte, že by všechny peníze padly na péči o dítě?

R: Dá to práci, protože jídlo je celkem drahé, i pro nás. Člověk projí docela dost za ten měsíc, ale musí se uskromnit hodně, ale myslím si, že se to dá.

T: Zvládáte kupovat i věci do domácnosti?

R: Ano, můžeme si to dovolit.

T: Jezdíte i někde na výlety?

R: Ano, jezdíme. Naposledy jsme byli u té babičky, to jezdíme na celý víkend.

A myslím si, že až bude lepší počasí, tak budeme jezdit i na další výlety.

T: Jezdíte sama či s manželem?

R: V týdně jezdím i sama a o víkendu i s manželem.

T: Kupujete výrobky bio?

R: Chutnají mi jogurty bio, kupuji je, protože mi chutnají. A mléko třeba, ale vyloženě maso či zeleninu, to ne. Ani že bych šla vyloženě do obchodu s výrobky bio, to taky ne.

T: Myslíte si, že by stát měl ve výši dávek přihlížet k počtu členů domácnosti při narození dítěte?

R: Myslím že ano, že by to bylo fajn. Myslím, že právě z toho důvodu má dnes hodně párů jen jedno dítě.

T: Myslíte si, že jsou finance hlavním kritériem proto, aby si lidé pořizovali další dítě?

R: Myslím si, že jo.

T: A Vy byste se někdy rozhodovala dle financí nebo je to pro Vás bezpředmětná otázka?

R: Asi bezpředmětná, já jsem vždy chtěla aspoň 2 děti určitě a neumím si představit, že bych se rozhodovala dle financí.

T: A obecně si myslíte, že je to hlavním kritériem?

R: Myslím, že se finance hodně řeší v dnešní době. Každý chce dát dítěti spoustu věcí, aby např. sportovalo, lyže, hokej, všechno... nebo nějaké zájmové kroužky – všechno se platí, takže o těch financích lidi hodně uvažují.

T: Slyšela jste někdy od svých kamarádek, že i když by chtěly, tak kvůli financím si nemohou pořídít další dítě?

R: Takhle úplně jsem se s tím nesetkala. Ale myslím si, že to lidi hodně řeší, já osobně jsem chtěla děti tři. Teď si to tedy neumím představit, mám jedno, za to jsem ráda samozřejmě, ale dvě budeme mít určitě. To třetí uvidíme, ale tam by se už možná hrálo na ty peníze.

T: Setkala jste se někdy s dalšími výhodami pro ženy na MD/RD kromě finančních dotací od státu (slevy, atd.)? Myslíte, že by měly takové výhody fungovat?

R: Určitě, slevy určitě jo. Např. DM Drogerie má slevové knížky pro maminky na výrobky pro miminka, ty jsem i využila. Řekla bych, že se to docela i vyplatí. Stačilo se registrovat na internetu. Všimla jsem si, že toho maminky i hojně využívají. Víím, že jsou i takové pokladny, např. v Tesco, ale nevím, jak to funguje – myslím si, že kdo si tam stoupne, tak tam stojí, že to nikdo neřeší. A i u paní Dr., když jsem byla s malým, když byl ještě malinký, já potřebovala něco a nebyli jsme objednaní, tak mě vzala sestřička přednostně, protože tam byly nemocné děti.

T: Viděla jste například parkovací místa určená pro rodiče s kočárky?

R: To je další věc, kterou jsem strašně uvítala, na Chodově. Myslím si, že je to výborný a že by to mělo být ve více lokalitách. Na to mě upozornil manžel, když jsme tam jeli, a je to úplně paráda vyndat dítě z auta –my jezdíme s korbičkou a než se to našteluje, tak člověk potřebuje kolem sebe hodně místa, to byl výborný nápad – to jsem velice uvítala.

T: Myslíte si, že by měly být i další výhody (slevy) pro maminky s miminky vzhledem k tomu, že pobírají pouze PPM?

R: Já jsem o tom nikdy nepřemýšlela, ale určitě ano. Není to vůbec špatný nápad.

T: Těšíte se nazpět do práce?

R: Asi ano, ale mateřskou dovolenou si užívám a vyloženě se do práce zvláště neženu a teď odpočívám.

T: Co je pro Vás nejnáročnější na MD?

R: Hmmm.... Nic mě teď nenapadá. Já mám extrémně hodné dítě. Takže si myslím, že jsem ho měla v takovém adekvátním čase. Ale obecně si myslím, že na MD je nejnáročnější ta péče o dítě, když se budí a pláče, to asi hodně vyčerpává. Mně se nebudí, mám klid, my se najíme dvakrát za noc a on spí dál a je spokojenej. Máme klidné dny.

T: Co jste přestala dělat s nástupem na rizikové těhotenství? Jsou věci, které teď neděláte na MD?

R: Když jsem byla na rizikovém těhotenství, tak třeba já chodím ráda na kolečkové brusle, squash, tak to jsem přestala – sport jako vůbec. Teď se k tomu vracím díky těm lyžím. Je zima, mám možnost toho hlídání a co jsem přestala, no víc jsem dříve pečovala sama o sebe – to šlo samozřejmě trošku stranou, ale ne zase tak moc. Zajdu si i na kosmetiku. Tam ho beru s sebou. Nebo stříhá mě kamarádka, taky jedu k ní, taky ho beru s sebou. Akorát je to náročnější skloubit to s jídlem a tak všechno dohromady.

T: Je něco, co jste úplně zrušili?

R: Zrušili jsme úplně třeba kino, nebo zajít si na večeri v klidu, si sednout. Sice to přichází v úvahu, to hlídání bychom měli, ale já nemám tu potřebu.

T: Považujete označení MD/RD za odpovídající období, činností, které nastávají s příchodem nového člena rodiny?

R: To označení tomu neodpovídá. Dovolená to není. Přestože mám hodné dítě, tak dovolená to není. Člověk určitě neleží s nohama nahoře a nerelaxuje.

T: Myslíte si, že zákonodárci svými rozhodnutími ženy v péči o dítě na MD/RD podporují nebo naopak jim nepomáhají?

R: Já si myslím, že se docela snaží. Říkám, ta možnost výběru na 2,3,4 roky mi přijde dobrá a že si člověk může přivydělat....mám pocit, že poslední dobou jsou ty změny pozitivní.

T: Mohla byste v několika větách shrnout, jak doposud prožíváte chvíle na MD/RD?

R: Začátek byl trochu stresující a člověk byl hodně unaven, než se to „zajelo“ s tím

miminkem, byly problémy s kojením. Ač profesionálka, zdravotní sestra, tak samozřejmě péči o miminko jsem měla zmáknutou, ale potom, když je člověk ta maminka, tak je to úplně něco jiného. Takže ten začátek, co všichni říkají, ty první dva měsíce, je to takový hektický – než si člověk zvykne a zvládne to všechno jakž takž a potom to miminko roste a začne reagovat, tak je to takové veselejší a když je pohodář, jako je naše miminko, tak já si to teď maximálně užívám. Mám vlastní auto, mohu se kdykoliv sbalit, kamkoliv zajet. Manžel mi vyjde ve všem vstříc, když bych potřebovala, aby ho pohlídal, když jdu sednout večer, tak není problém. Takže já si užívám, mám i veškerou podporu ze strany manžela.

T: Pokud byste měla heslovitě říct, jaké změny byste do zákonných podmínek MD případně vnesla? O jaké by šlo?

R: Jak říkám, já si to maximálně užívám. Uvítala bych jen víc možností – o tom, co jsme mluvily – možnost jít si sednout do restaurace s malým dítětem, posedět si v kavárně na kafe, aby tam byla možnost zajet si tam s kočárkem, to je taky často problém. Aby se na člověka netvářili, že to tam tím kočárkem blokuje. Uvítala bych, abych si mohla kamkoliv zajet s tím kočárkem. Peněz není nikdy dost, ty by mohli klidně zvednout, ale díky tomu, že mám manžela, tak mi určitě nestrádáme. Myslím si, že to zvládáme v pohodě.

4.4 Příloha č. 4- Rozhovor- paní Dana

T: Kolikátým rokem jste na RD s tím nejmladší dítětem?

R: Na RD jsem prvním rokem.

T: Jak dlouho byste chtěla ještě být na RD?

R: No teď mi ta rodičovská dovolená vlastně bude pokračovat a pak s tím dalším miminkem se to bude zase odvíjet od té nové volby.

T: Ano, takže vy čekáte další mimino.

T: Máte dvě děti, měla jste mezi RD u prvního dítěte a nástupem na MD u druhého dítěte, nějakou pauzu?

R: Neměla jsem pauzu.

T: Věděla jste si rady jak řešit tuto situaci tzn. ukončit pobírání RP a zažádat o PPM?

R: Ano, to jsem věděla.

T: Kde jste tyto informace získala?

R: Z novin a internetu.

T: To znamená, že jste si to přímo vyhledávala na internetu?

R: Ano.

T: Našla jste to jednoduše?

R: No já si myslím, že vcelku asi jo.

T: Hledala jste to přes vyhledávač nebo jste navštívila konkrétně nějaké internetové stránky?

R: Dívala jsem se na stránky jednak toho našeho úřadu a podle toho jsem pak našla další odkazy.

T: Myslíte Místní úřad?

R: Podle bydliště místní úřad, myslím tím Okresní správu sociálního zabezpečení. No a pak ty další odkazy, podle toho jsem to vyhledávala.

T: Pobíráte RP?

R: Ano pobírám.

T: V jaké výši?

R: Nějakých těch 7 600,-Kč, tak asi.

T: To znamená, že po celou dobu budete pobírat částku 7 600,-Kč?

R: Ano, po celou dobu.

T: Prováděla jste volbu čerpání RP nebo pro Vás byla pevně daná?

R: Prováděla jsem volbu, mohl jsem si zvolit buď 3 roky nebo 4 roky a zvolila jsem si ty 3 roky pobírání RP. Tedy až do další MD budu pobírat RP ve výši nějakých těch 7 600,-Kč.

T: Podle čeho jste si vybírala jak dlouho budete na RP, jestli 3 nebo 4 roky?

R: Podle toho, že jsem si spočítala jakoby časové výhody, nebo podle těch údajů kolik bych pobírala 3 roky a 4 roky těch peněz, a pro mě bylo výhodnější být na RD ty 3 roky, ono to vycházelo, i když se to rozpočítalo, výhodněji. Rozhodovala jsem tedy dle financí.

T: Věděla jste, jak máte volbu pro čerpání RP provést, kde vzít formulář a jak ho vyplnit?

R: Jo, to jsem věděla.

T: Také z internetu?

R: Hmm...z internetu jsem to věděla a z novin, na úřadě jsem se pak jako že s nima poradila a když tak ještě přidali nějaké informace.

T: Byli k Vám na úřadě vstřícní?

R: Ano, byli.

T: Navštívila jste někdy úřad MPSV, ČSSZ?

R: No přímo jsem tam nešla, ale mám telefon na paní, která mě má na starosti, ale většinou se to týkalo jiných věcí než těch rodičovských příspěvků nebo spíš stalo, že ona kontaktovala mě a ptala se mě. Ta paní je z OSSZ.

T: A MPSV jste tedy nikdy nekontaktovala?

R: Tam jsem asi nikdy netelefonovala. Jenom s tou paní s OSSZ.

T: Strídáte se s otcem dítěte na RD?

R: No na RD jsem jenom já a on je OSVČ, takže se ani nestřídáme v pobírání RP.

T: Ani jste o tom nikdy neuvažovali?

R: Ne, neuvažovali.

T: Nebo neuvažovali jste dokonce, že byste byli oba na RD?

R: Ne, o tom jsme neuvažovali, to bychom se asi neuživili.

T: Myslíte si, že je reálné, aby byli oba rodiče na RD a pobíral pouze jeden z nich RP?

R: Na ten standard, na který my jsme zvyklí, kolik peněz spotřebujeme, tak pro nás by to jakoby nebylo reálné.

No obecně si myslím, že záleží na tom, že jsou také rozdíly v tom, jaké výdaje ta rodina má, a já si myslím, že třeba my máme ty výdaje, si myslím, docela vysoké, že dejme tomu ať už nájem, já nevím, ostatní věci, že se to od toho odvíjí a kór když má člověk i pak jako dvě děti, tak pak narůstají ty náklady.

T: Setkala jste se někdy s tím, že by byli oba rodiče na RD?

R: Oba že by byli, tak to nikoho takového neznám.

T: Uvažovala jste o tom, že byste na RD vůbec nastoupila a vrátila se rovnou po MD do zaměstnání?

R: Ne, o tom jsem neuvažovala.

T: Přivyděláváte si na RD?

R: Ne, nepřivydělávám, a ani jsem o tom neuvažovala.

T: Proč ne, není to potřeba, nebo se Vám ani tak moc nechce?

R: Je to dané tím, že třeba jednak, že třeba první dítě jsem jako hodně dlouho kojila, což jako přes den vyžaduje, abych byla permanentně s tím dítětem, že jo do toho půl roku, že jo, co se teď doporučuje.

T: No ale jako kojící matka byste měla právo na přestávky ke kojení?

R: No když jsem jako zubař, tak bych musela mít to dítě s sebou, že jo, jsem v infekčním prostředí, takže to souvisí i s tím typem té práce, možná že kdybych dělala nějakou, že jo, třeba sekretářku, nebo nějakou jinou práci, tak by to třeba nějak skloubit

šlo, ale tohle to si myslím, že jako by nešlo, a také si myslím, že ten finanční příspěvek, kolik bych vydělala, by se nám jakoby nerentoval.

T: V době, kdy jste byla těhotná, chodila jste ještě do práce?

R: Ano, do 5., 6. měsíce.

T: Využila jste nějakých práv vyplývajících pro zaměstnankyni v době těhotenství, co se týče pracovních podmínek?

R: Ne, ne.

T: Čerpala jste nebo čerpáte nějaké další dávky státní sociální podpory?

R: Ne, nesplňujeme podmínky, abychom mohli pobírat přídavky na děti.

T: A co třeba příspěvek na bydlení, automobil apod.?

R: Ne, také ne, já si myslím, že vlastně podle těch tabulek, jsem si to jako i vyhledávala a vypočítávala, že s tím příjmem jakoby máme vlastně, co vydělá partner, taky nemáme nárok.

T: Pobírala jste PPM?

R: Ano.

T: Vzpomenete si v jaké výši?

R: Noo...to si asi úplně nevzpomenu, to se Vám ještě po tom, co dopovídáme, podívám na složenku.

T: Myslíte si, že je spravedlivé, že se PPM vypočítává z hrubé měsíční mzdy matky? Nezdá se Vám, že je to trochu diskriminační, že dle tohoto systému to vypadá jakoby dítě maminky s nízkým příjmem potřebovalo něco méně než dítě např. nějaké ředitelky?

R: No, vidíte nad tím jsem takhle jako nepřemýšlela, ale jako asi svým způsobem máte pravdu, že když to vezme člověk takhle i to miminko vlastně, když třeba ta maminka předtím vydělávala víc, tak je pravděpodobnější, že má třeba i trochu víc ušetřeno, věřím, že maminky, které vydělávají málo a ještě mají pak nízkou tu mateřskou, tak to mají prostě mnohem těžší.

T: Myslíte si, že to může být i důvod proto, aby si někdo dítě nepořizoval?

R: No myslím si, že asi jakoby na to může mít vliv, ty finance určitě na to, ať už jestli mají vůbec děti nebo na počet dětí, to asi může na to mít vliv.

T: Takže si myslíte, že finance jsou jedním z hlavních kritérií při rozhodování, zda si pořídit dítě či ne?

R: Ano.

T: Byly pro Vás finance někdy důležitým kritériem při rozhodování se, zda si pořídit další dítě či ne?

R: No...já bych to vzala z té druhé stránky, já tím, že jsem nebo, že my jsme ty děti neměli ani jedno plánovaný, ale spíš jsem se jako zpětně mohli rozhodovat, jako jestli to utáhneme nebo ne, no a vlastně to zpětný rozhodování jako, že jo, nám jakoby vyšlo ve prospěch jako, že to zvládnem.

T: Obecně si myslíte, že jsou finance hlavním kritériem při rozhodování se lidí, zda si pořídit (další) dítě?

R: Znáám lidi, u kterých to vliv má, nemůžu to říct teda obecně, ale určitě ty finance mají vliv, vím, že třeba některý známý, že váhali nad tím, jestli mít třeba druhý nebo třetí dítě, jestli to zvládnou, no pak samozřejmě, jestli se rozhodnou jako citem nebo tou schopností jestli užíví, neužíví, to už je otázka.

T: Věděla jste kde získat formulář „Žádost o peněžitou pomoc v mateřství? Nebo ho za Vás někdo vyplňoval?

R: Myslím si, že jsem si to stáhla z internetu, všechno z internetu, pak jsem ho vyplnila.

T: Jste si tím jistá?

R: No já myslím, že to tam je.

T: No já osobně jsem ho tam nenašla, většinou by to měly těhotné ženy dostat na gynekologii? Jde o formulář skládající se ze dvou částí, jednu vyplňuje gynekolog, druhou zaměstnanec...

R: Jojojo, já jsem si to spletla s žádostí o rodičovský příspěvek, máte pravdu tu mateřskou jsem dostávala u doktorky, ten formulář na to.

T: *Vyplňovala jste to sama, nebo Vám to dala již vyplněné?*

R: Vyplňovala jsem si to sama.

T: *Věděla jste kam s tím pak jít?*

R: Ano, zaměstnavateli jsem to doručovala.

T: *Vzpomenete si, jak jste věděla, že máte udělat právě to, řekla Vám to třeba sestřička na gynekologii?*

R: No to už je tak zpátky, že to nemůžu říct ani tak, ani tak.

Je možné, že mi to sestřička říkala, ale nemůžu 100% odpovědět?

T: *Pocítila(i) jste velkou finanční změnu po tom, co jste nastoupila na MD a následně na RD, a ve srovnání, bylo to na MD lepší s financemi než na RD?*

R: No s tím prvním dítětem ano, protože to jsem měla vlastně téměř dvojnásobek, no s tím prvním dítětem jsem měla poměrně vysokou mateřskou a poloviční rodičovský příspěvek a s druhým dítětem to bylo zhruba jakoby stejnavý.

T: *Počítala se Vám ta výše PPM ze stejného základu u obou dětí?*

R: Ten základ mi podruhé vypočítávali trochu jinak, byl v tom rozdíl, určitě to pokaždé vypočítávali jinak.

T: *Takže žádný finanční skok znát nebyl?*

R: Právě, že u prvního dítěte rozdíl mezi PPM a rodičovským příspěvkem byl poměrně vysoký.

T: *Dobře, a pokud srovnáte období před nástupem na MD a na MD, byl to velký skok, velká změna?*

R: Změna to nebyla, já si myslím, že vlastně tu mateřskou jsem měla dost podobně vysokou jako ten plat, protože jsem měla minimální plat, že jo nástupní jako, že jo, absolvent, tak potom ta mateřská pro mě nebyl takovej jako skok.

T: *Ale pak mezi PPM a rodičovským příspěvkem už byl velký skok, protože rodičovský příspěvek jste čerpala hodně nízký?*

R: Jo, jo.

T: *A teď to máte jak?*

R: Teďko. Já si myslím, že ten rodičovský příspěvek u prvního dítěte jsem měla kolem 4 000,- Kč, takže teďko když mám 7 500,- Kč, tak třeba zas je to lepší no.

T: *Kdybyste tedy měla celé to období shrnout, šlo o velký skok ve vaší finanční situaci?*

R: Teď jako rodičovský příspěvek vlastně byl zvýšen jakoby v můj prospěch k lepšímu, no a výhoda je jako, že třeba, když já pociťuji sama nedostatek peněz, tak můžu vlastně kdykoliv říct partnerovi, že jo.

T: *Bylo tedy ve Vašich financích cítit, že jste na MD a pak RD?*

R: Na tý rodičovský to bylo pocítit při tý první, když jsem měla kolem těch 4 000,- Kč, tak to bylo znát.

T: *Od ledna letošního roku mohou od počátku 7. týdne po porodu nastoupit namísto matky na MD otcové...uvažujete, že byste této možnosti využili?*

R: Ne.

T: *Slyšela jste o této nové možnosti?*

R: Musím se přiznat, že já jsem se ani o tyhle změny ohledně otců nezajímala, protože u nás jako to není reálný, aby šel otec na mateřskou, takže tenhle ten problém neřeším. Takže ani jsme o tom neuvažovali.

T: *Myslíte si, že jde o užitečnou změnu, že bude této možnosti hojně využíváno?*

R: Já si myslím, tak věřím, že třeba prostě u párů, kde dejme tomu ta matka vydělávala před tím víc než ten otec, tak to může mít, že jo, pozitivní vliv, určitě každá jakoby ta flexibilita nebo změna, kdy si můžou ty lidi víc vybrat, si myslím, že je dobrá. Takže je to hodně užitečná změna pro maminky, co chtějí jít do práce.

T: *Otázka zní kolik procentuelně takových maminek je, co chtějí jít takhle do práce...?*

R: Znáám třeba. Znáámá, která si to takhle plánuje, tak souvisí to s typem té práce, že má vlastně podnik na sebe a nedovede si představit, že by to tam jako bez ní fungovalo, jo.

T: *Takže to spíše asi využívají OSVČ?*

R: Hmm...ano OSVČ.

T: *Přivydělávala jste si na MD?*

R: Nepřivydělávala.

T: *Ani jste o tom neuvažovala?*

R: Ne.

T: *Případně věděla byste za jakých podmínek je možné přivydělávat si na MD?*

R: Nevím to, ale asi v případě, že bych o tom uvažovala, tak bych si to asi nějak zjistila.

T: *Jste stále zaměstnaná u stejného zaměstnavatele jako před nástupem na MD?*

R: No, zatím jsme pracovní poměr neukončili. Stále jsem zaměstnaná u stejného zaměstnavatele.

T: *Byla jste znalá podmínek nástupu na MD a pobírání PPM?*

R: No zjišťovala jsem si to.

T: *Jak dlouho před porodem?*

R: Myslím, že to jsem byla ještě v práci, takže třeba tak kolem 5. měsíce, když jsem věděla jako, že budu ze zdravotních důvodů na neschopnosti.

T: *Vy jste tedy na MD nastupovala z nemocenské?*

R: Byla jsem na nemocenský, a pak jsem nastupovala na mateřskou.

T: *Kde jste si zjišťovala informace o MD a pobírání PPM?*

R: Zjišťovala jsem si to u finanční poradkyně zaměstnavatele, s ní jsem třeba mluvila.

T: *Navštívila jste někdy internetové stránky MPSV nebo ČSSZ?*

R: Já si myslím, že jsem si něco vyhledávala, ale teď nemůžu říct, na kterých stránkách jsem 100% byla. To už si teda nepamatuju.

T: *Myslíte si, že informace poskytované příslušnými úřady jsou dostatečné a srozumitelné?*

R: No myslím si, že jakoby všechny informace, co jsem asi jakoby nevěděla a to co jsem získala z internetu, tak byly dobré.

T: *Navštívila jste nějaké servery pro maminky, můžete uvést příklad? Vyhledáváte nějaké informace teď?*

R: Teď ohledně rodičovského příspěvku nevyhledávám informace, ale já si myslím, že na stránkách MPSV, že jsem byla a asi to spíš souviselo ne s mateřskou, ale s rodičovským příspěvkem a vyplňováním těch formulářů, tak tam jsem si to pročítala, a pak jsem si tam i třeba hledala ještě ty příspěvky na děti, ale abych jako mohla úplně jako úplně říct 100%, jak tam ty informace jsou, jako já nevím, srozumitelný, tak...je pravda, že ono je to vyplňování těch formulářů samo o sobě takový docela složitý, tak je pravda, že ty informace jsou nějak podobně složitě.

T: *Pomáhal Vám někdo při orientování se v této oblasti?*

R: Možná, že jsme pak na úřadě třeba něco doplňovali, nebo tak, že jsem se ptala, možná, že jsem se také na něco občas zeptala táty.

T: *Vzpomenete si na nějaké stránky pro maminky, které jste navštívila?*

R: Něco jako rodiče se to jmenovalo, ale teď nevím, no...nevím, nevzpomenou si. Ale také jsem se koukala na informace na stránkách pro maminky.

T: *Koupila jste si, nebo jste v knihkupectví koukala, na nějaké publikace týkající se MD a RD?*

R: Ne knihkupectví ne, ani nevím, že něco takového existuje.

T: *Víte o tom, že k 1.1. 2009 došlo ke změně zákona o nemocenském pojištění?*

R: No to jsem věděla akorát od tebe, ale jinak jsem to předtím nevěděla.

T: *Setkala jste se někdy v televizi či v novinách s tím, že se tam objevil článek, debata, informace o něčem z problematiky MD a RD?*

R: V novinách ano, ale to teda jsem teďko poslední dobou, jsem se tam tuhle informaci nedočetla, nečtu je tak pravidelně, abych jako vždy zastihla případnou informaci.

T: A v televizních novinách např.?

R: No tam ne.

T: Věděla jste např. o tom, že mohou otcové od počátku 7. týdne po porodu nastoupit na MD namísto matky?

R: Ne tohle jsem nevěděla.

T: Použila jste někdy pro orientaci v problematice MD/ RD příslušné zákony ve Sbírce zákonů?

R: Ne.

T: Stýkáte se s více maminka na MD a RD?

R: Ano.

T: Jsou ve stejném věku?

R: Ano.

T: Bavíte se spolu o problematice MD a RD?

R: Ano.

T: Myslíte si, že jste více sečtělá v problematice MD a RD než ostatní maminky? Nebo se navzájem doplňujete?

R: No tak jako možná, že nějaké doplňování informací ano, že si prostě něco povíme, no, rozhodně si nepřipadám, že bych byla nějaká sečtější než ostatní.

T: Bavíte se i o zákonných podmínkách MD a RD, nebo pouze třeba o tom, kdy půjdou děti do školky apod.?

R: Bavily jsme se třeba o tom vyplňování těch formulářů, třeba se švagrovejma, jakou tu rodičovskou dovolenou si budou vybírat a i jsme se třeba bavily o tom, kdo jako pobírá ty příspěvky na děti nebo ne, že jako na to také nemají více méně právo...

T: Setkáváte se spíše s kladnými či zápornými ohlasy na podmínky, které mají maminky na MD a RD? Např. na výši dávek?

R: No tak jako to si netroufám říct, jestli jsou spokojené či ne. Ono to záleží, podle mě, z celkový tý rodinný situace. No jako vždycky člověk může říct, že by mohl pobírat víc, ale na druhou stranu můžem být rádi, že něco dostáváme.

T: Setkala jste se vyloženě s tím, že by si maminky stěžovaly, že jsou dávky nízké?

R: No tak asi to možná taky sem tam nějaký to slovo padlo, ale zase to беру tak, že když si vzpomenu, nebo takhle máma třeba říkala, že vlastně tyhle ty přídavky pobíraly jenom do dvou let jako na nás no, tak my máme volbu do tří, čtyř let, tak mi to připadá docela pozitivní no.

No a ta výše, je to těžký, jak kdo.

T: Čerpala jste dávku porodné?

R: Jo, ano.

T: Věděla jste o této dávce již před porodem?

R: Věděla jsem, protože se to zase v mém období měnilo, ta výše se měnila.

T: Vzpomenete si v jaké výši jste tedy čerpala porodné?

R: Já se pak podívám na složenku, z hlavy to nevím.

T: A v porovnání s dávkou porodné u prvního dítěte?

R: No u prvního dítěte byla ta dávka nižší, a těsně po tom se to, podle mě, nějak měnilo no. A ta druhá, podle mě, byla vyšší, a teď si zas myslím, že ji nějak snižovali, přesně tu výši nevím.

T: Kde jste se dozvěděla o dávce porodné, případně o tom, že dochází v této dávce k nějaké změně?

R: Asi tohleto bylo z těch zpráv, protože o tom se, podle mě, hodně mluvilo no.

T: Myslíte si, že by tato dávka mohla být vyšší?

R: Vzhledem k tomu, že jsem jakoby četla, že třeba v jiných evropských zemích, že třeba to není jako zavedený, jako buď v takovýhle výši nebo že jo vůbec porodný neexistuje, tak jsem si říkala, že to je dobrý, že to u nás je. No já jsem spíš zastávce takových těch pravidelných vyšších dávek než jednorázového porodného, protože nám

že jo, třeba ve škole říkali, že je pak problém, kdy to řeknu, s romskou populací, že tam ty matky přijdou, porodí, nechají tam dítě, dostanou dávku a odejdou.

T: Rodinná politika v nynější době směřuje k vyrovnávání rolí otce a matky (otec na MD, otcovské) při péči o dítě, považujete tento směr za správný?

R: Já si myslím, že jo, že jako nemám k tomu žádné výhrady. Já si myslím, že když to tý rodině pomůže, že prostě si ty role můžou vyměnit a ten otec je ochoten, tak jako proč ne. Určitě mi připadá ta možnost volby dobrá.

T: Říká Vám něco pojem prorodinný balíček a dávka otcovské?

R: Ne jako takhle jsem to neslyšela, že vysloveně prorodinný balíček a dávka otcovské.

T: Otcovské je dávka, která je součástí prorodinného balíčku. Jde o podporu slučitelnosti profesního a rodinného života. Dávka otcovské je nová dávka NP, kdy má otec možnost přerušit práci a starat se po dobu jednoho týdne společně s matkou o novorozeně a pobírat dávku otcovské ve výši 70% DVZ, nastoupit na tento týden může nejpozději do konce 6. týdne po porodu.

T: Myslíte si, že je to dobrá novinka?

R: Jo, určitě, určitě je to dobrý nápad.

T: Myslíte si, že to bude hojně využíváno?

R: No to si netroufám odhadovat.

T: Využili byste toho případně?

R: No to nevím, jak by partner mohl přerušit tu práci, když je OSVČ. Možná je to jednodušší u zaměstnaných lidí.

Určitě je to ale dobrý, protože si myslím, že třeba kolikrát ty maminky, já nevím jako, když nejsou úplně zdravotně v pohodě, tak mít někoho doma, to je určitě dobrý a pokaždé, že jo, babičky nemá každá k dispozici. Hlavně také ten otec je již v raném věku v kontaktu s tím dítětem. Určitě to hodnotím kladně.

T: Myslíte si, že by státní finanční podpora rodin v době, kdy je maminka na MD/RD měla být větší?

R: No jako, na to se mi těžko odpovídá, když bych chtěla odpovědět nestranně. Samozřejmě v rámci maminek a rodinném zájmu je, aby byla co nejvyšší, ale jestli si to ten stát může celkově dovolit vyplácet, tak vysoký dávky, to je věc druhá no.

T: Vy jste s tou podporou spokojená?

R: No kdybych byla samoživitelka, bez partnera, tak bych si určitě strašně moc stěžovala, že nemám žádné peníze, že nemám ani korunu, ale tím že žiju s partnerem, tak, a ten nás více méně živí, tak si nestěžuju.

T: Staráte se o dítě sama, převážně sama, nebo se střídáte s partnerem?

R: No tak asi 80% času jsou ty děti se mnou a zbytek, prostě ve volném čase, tatínek se snaží, hodně.

T: V jakém čase se stará tatínek?

R: Tak to jsou takový jako, že třeba vyzvedává ze školky, že jo první dcera už je ve školce, vozí jí do školky, nebo doprovází ze školky, mezitím co já jsem s druhou doma, třeba jednou týdně s ní šel třeba na hodinu lyžovat, když bych to nějak sečetla, teď než jsem byla těhotná, tak je hlídal vždycky ve čtvrtek večer třeba od šesti než do té doby než je uspal, třeba do osmi, když jsem chodila na volejbal, myslím, že máme docela aktivního tatínka.

T: Převážně se, ale o děti staráte vy?

R: No.

T: A co třeba babičky?

R: Babičky, ale míň si myslím, protože obě babičky pracují, tak jednou za čas.

T: Jste převážnou část dne doma, nebo chodíte často ven?

R: Tak já nevím, snažím se třeba dopoledne, že jdeme jako třeba na hodinku, ale tak to není jako 100% každý den, třeba ob den a odpoledne jsme většinou venku dvě, tři hodiny, ale převážnou část času jsme doma.

T: Navštěvují děti nějaké kroužky, či docházíte s dětmi na nějaká cvičení?

R: Ano, mladší dcera chodí s tatínkem na plavání teďko, jde o kroužek pro batolata, a pak chodíme do „Permoníčku“ do herny, to je mateřské centrum tady v Jílovém.

T: Takže máte v blízkosti domova mateřské centrum?

R: Ano.

T: Využíváte ho hodně?

R: Využívám ho tak jednou týdně, dvakrát třeba tam jako zajdem. Jednou jsem tam měli třeba i děti jako na hlídání, tady je jako otevřená služba v úterý, že tam člověk může dát třeba na hodinu, na dvě, děti pohlídat.

T: Je to placené?

R: Ano, je to placené.

T: Myslíte si, že by mohlo mateřských center být ještě více než doposavad?

R: Tak jako já nevím, tím, že já ho mám dostupný, tak neřeším, kolik jich je po Praze, a jestli jich je po Praze dostatek nebo nedostatek, nebo v okolních, prostě v celý republice.

T: Myslíte si, že by mateřská centra měla být zřizována a dotována státem?

R: No tak nějaký příspěvek by samozřejmě mohl jít od státu, ale je to takový těžký. Myslím si, že to vstupný je vcelku jako dostupný pro všechny, akorát samozřejmě ten provoz, ať už že jo pronájem nebo těhle těch prostorů, to se nějak zaplatit musí, tak já vím, že tady vždycky žádaj o nějaký sponzorský dary, tady prostě místní úřad, že podporuje, ale jako jak moc finanční podpora to je, to nevím.

T: Slyšela jste o profesionálních chůvách?

R: Vůbec o těch agenturách celkově ano, ale jako vysloveně termín asi profesionální chůva jsem třeba jako někde zaslechla, ale spíš, co jsem se třeba dívala na internetu je, co jsou paní na hlídání, ať už v rámci nějakých těch agentur nebo mimo.

T: Uvažovala jste někdy o tom, že byste využila této služby?

R: No, přemýšlela jsme o tom, třeba by se mi to hodilo, když jsem třeba chtěla chodit plavat s jednou dcerou, mezitím bych potřebovala pohlídat druhou dceru, tak vlastně partner vždycky nemůže, tak v takových třeba případech, nebo když bysme třeba chtěli jít někam večer, si jít chvíli sednou, jenom jako my dva s partnerem, tak určitě, neodsuzuju to.

T: Využila jste už někdy této služby?

R: Přímou od firmy ne, ale měli jsme asi tři měsíce jakoby paní, která, když jsem chodila na to plavání, tak mi vždycky hlídala jednu nebo druhou, no, paní na hlídání.

T: Dle jakých kritérií jste vybírala, nebo byste případně vybírala, chůvu? Koukala byste spíše na reference či cenu?

R: Asi všechno.

T: Co byste preferovala, cenu, reference?

R: Tak záleží, jak by na mě zapůsobil prostě ten článek a to hodnocení no. Nejdřív by mě zajímalo jakoby, jak bude sympatická, jaký bude mít reference, pak bych samozřejmě tu cenu řešila až druhořadě, ale pak to může být třeba ve skutečnosti obráceně, vyzkoušet obě dvě a zjistím, která mi jako lepší sedí. Záleží na takových těch osobnostních sympatiích.

T: Kde byste případně hledala takovou chůvu?

R: No asi přes internet. Já myslím, že jedině přes internet.

T: Víte přibližně kolik taková lepší chůva stojí?

R: Já co jsem se dívala na ty agentury a je to třeba tak půl roku, nebo třičtvrtě, já nevím, tak vím, že to stálo 120,- Kč a výš na hodinu, v případě hlídání dvou dětí, tak to se zase připočítával další příplatek, že jo.

T: Myslíte si, že by stát měl přispívat na tuto službu?

R: No já si myslím, že otázka peněz to určitě je, že i když jsme měli my paní na hlídání, tak samozřejmě jsem počítala jako kolik jí dáme, kolik jí nedáme, kolik nás to stálo, takže si myslím otázka peněz to je, a když je na tom někdo třeba hůř než třeba jsme my, tak věřím, že si třeba tu chůvu nemůže dovolit vůbec, tak jako, ale já si nedovedu

představit, jako, že by tohle stát podporoval, samozřejmě, že kdyby podporoval, tak nebudu proti.

T: Setkala jste se s tím, že by někdo z Vašich známých využíval chůvy?

R: Spíš jenom jako, že třeba známá, známí, že jako třeba říkali, že to využili a jakej z toho třeba měli pocit.

T: Hlídadí Vám děti nějaké kamarádky?

R: Kamarádky ne, jako stane se mi třeba, že někdo přijede na návštěvu a že jde s námi třeba na procházku, ale jako, že by si vzal někdo děti a chtěl být jako aktivní, to ne no.

T: V případě, že potřebujete něco vyřídit, berete děti vždy s sebou?

R: Vždycky ne, tak někdy jako, že jo, když to jde, tak je buď hlídaj třeba partner, nebo švagrová nebo babičky, a když to nejde, tak tuhle jsem si třeba taky byla vyzvedávat občanku, tak jsem měla děti s sebou, když je nemůže nikdo hlídat, tak je s sebou mám no.

T: Jakým způsobem se přepravujete?

R: Autem.

T: A jinými dopravními prostředky?

R: Když jedu sama, tak jedu autobusem, ale s dětma, jako musím říct, jsem jela zatím jedině autem.

T: Máte na automobilu nějaké označení, že vezete malé děti?

R: Nemám.

T: Jsou obecně lidé k Vám ohleduplnější, opatrnější, když vidí, že máte u sebe malé děti, když jste měla miminko?

R: No tak třeba oficiální ohleduplnost mi přišla třeba dobrá u jedny doktorky, která měla napsáno v ordinaci, že děti do tří let bere přednostně třeba na vyšetření, to mně připadá dobrý, protože je pravda, že ty malé děti se špatně zabaví a v ordinaci spíš tam můžou ještě něco od dalších pacientů něco chytout, že jo, ale jako, trošku asi jo, jsou ohleduplnější, záleží jak kde. Když jdu tady v Jílovém do obchodu, tak si myslím, že jsou všichni vcelku vstřícní a horší je to třeba, když bych šla třeba do centra Chodov, tak tam, když je spousta lidí, tak tam nikdo moc ohledy asi moc nebere, že jo.

T: I když jste s dětmi autobusem nikdy nejela, myslíte si, že jsou dopravní prostředky adekvátně vybavené pro přepravu dětí, miminek?

R: No tak určitě ne, v autě je určitě bezpečnější, když je v autosedačce než když ho maminka drží v ruce a tady kolikrát z Jílového jezdí ty autobusy přeplněný, tak i jako s tím místem mají jako problém, aby to dítě aspoň posadily nebo tak.

T: A co nastupování, myslíte si, že by mělo být více nízkopodlažních autobusů, nebo že není problém s nastupováním do normálních?

R: Tak problém to je, určitě je to obtížnější, že jo nastupovat s kočárkem, ale zase si nedovedu představit jako plošně zrušit všechny autobusy, ale postupně by to asi nebyl špatný nápad.

T: Hrajete si s dětmi?

R: No určitě, tak jako já bych řekla, že všechen volný čas kromě, že jo, když uklízím nebo vařím, tak že se věnuju dětem, že jo ať už si s nima hraju nebo čtu...

T: Prolínají se ty činnosti, hrajete si s dětmi a mezitím např. vaříte?

R: Tak určitě se to jako prolíná, protože, že jo, kdybyste viděla mladší dceru, jak je malá, tak tý prostě člověk ještě nevysvětlí, že musí hodinu počkat než uvařím, takže prostě vařím, druhou rukou jí tady buď tadyhle, já nevím, co hrajem si s míčkem, kopu do míče nebo jí podávám zase jiný hračky nebo jí tadyhle namaluju, já nevím co, sněhuláka a ona ho vybarvuje. Tak určitě ty činnosti se prolínají a myslím si, že i kdyby byla jako starší, tak že prostě se to vždycky trochu musí prolínat.

T: Stýká se mladší dcera s dětmi ve stejném věku?

R: V tom mateřském centru a nebo u švagrový.

T: Myslíte si, že je důležité, aby se dítě již od raného věku stýkalo s dětmi ve stejném věku?

R: Já si myslím, že je to důležitý, že to je dobře. No já si myslím, že třeba, já mám teďko jako strach, že tím, jak ji mám hodně pořád vlastně doma nebo hlídám já tu menší, tak, že je na mě hodně fixovaná, z toho třeba strach mám. Takže proto chci, aby se stýkala s jinýma dětma, nebo když to jde, tak třeba dneska jako je u švagrový, ta má stejně starou holčičku a zítra budou zase u mě obě dvě.

T: Jak vypadá váš běžný den, v kolik vstáváte, co kdy děláte?

R: Tak vstáváme, já nevím, třeba v půl sedmý, odvíjí se to od toho, kdy holky vstanou, ony vstávají totiž dřív než já, málokdy se stane jako, že bychom zaspaly. Většinou prostě podle toho jak se vzbudí, tak vstanem, je to teda mezi šestou sedmou zhruba, no tak nečastěji v půl sedmý v sedm, a nasnídají se, snídani jim musím připravovat já, ony jsou ještě moc malé, snažej se mi třeba někdy pomáhat, nebo to mají spíš jako zábavu, že jdou třeba mazat chleba máslem nebo tak, ale musím u nich stát a držet je za ručičku. No nasnídaj se, třeba v sobotu, neděli, nebo někdy po ránu, pustíme pohádku, pak si prostě buď jde, když je to v tejdnu, jako od pondělí do pátku, tak starší dcera, jde do školky, mladší dceru, že jo, mám doma.

T: Zbývá Vám čas na úklid?

R: No snažím se uklízet, ale mně přijde, že toho času je vůbec málo, že jo.

T: Uklízí třeba Váš partner?

R: Smích...neee, teď jsem si ho představila...Ale já uklízím, určitě, ať už támhle po snídani nandávám do myčky, já nevím, když si s něčím pohrajou, tak se to taky, že jo třeba snažím dát do krabice, já nevím tak já de facto, že jo luxuju, vytírám ob den, takže, někdy to musím stihnout, akorát Vám přesně neřeknu, kdy to dělám, prostě podle toho jak se to hodí.

T: Uklízíte třeba v noci?

R: To jsem dělávala dřív, když jsem měla jenom jedno dítě, tak jsem dělala hodně věcí v noci, že jsem třeba od osmi vařila, vytírala a tak, teď už míň, protože jak už jsem večer unavená, tak už na to nemám sílu.

T: Co děláte třeba odpoledne?

R: Odpoledne, když se jako holky vyspí po obědě, tak jdeme ven na procházku, na nákup, na návštěvu ke švagrový, podle počasí no.

T: V kolik chodíte spát?

R: Teď jsem jakoby zavedli režim, že zhruba po Večerníčku se jdou vykoupat, navečeří se a jdou spinkat. Já chodím spát tak kolem jedenáctý.

T: Chodíte někam sama, nebo chodíte někam sami s partnerem, do kina apod. Zbývá Vám na to čas?

R: Když jsme měli ty tři měsíce paní na hlídání, tak kromě toho, že hlídala děti, když jsem šla s jednou plavat nebo s druhou plavat, tak nám jednou v tejdnu, hlídala v sobotu večer, že jsme měli pro sebe sobotu, já nevím hlídala, já nevím, od sedmi třeba do jedenácti, ale teď ji jako nemáme a spíš, když se vyskytne jo nějaká akce, že nás někdo někam pozve, tak třeba poprosíme babičku, jestli nám pohlídá, ale je to nepravidelný.

T: Takže jste převážně doma než že byste takhle někam chodili?

R: No, když to tak jako řeknu, tak je to hlavně o tom, že nám nemá kdo hlídat, proto jsem i uvažovali o nějaký ty agentuře, o nějaký ty chůvě.

T: Hraje si s dcerami partner?

R: Spíš si je vezme jako ven na procházku, ale doma si s nima moc nehraje.

T: Jak zvládáte domácí činnosti, bez problému?

R: Tak já bych řekla, že to je asi na doraz jako protože, teď už to zase začíná být lepší jak ta malá začíná být větší a už jako trošičku, že jo, řekla bych, že od té doby, co to druhý dítě začalo jakoby chodit, a tak jak už je taková zase jako, dovede si sama trochu pohrát, nebo aspoň chvílku, ale jinak si myslím, že to bylo předtím docela na doraz no.

T: Kdybyste měla porovnat, které období bylo náročnější, období MD nebo RD?

R: No já myslím, že to nejnáročnější je to od takovýho toho 9. měsíce, což je teda rodičovská no, že jo zhruba, to dítě když začne lízt, tak je to, dokavad' je to ležák,

dokavad' je to miminko prostě z porodnice, tak kromě toho času, co zabere kojení, přebalování, a nějaký bolebríška, tak si myslím, že to je prostě v pohodě. Myslím si, že jsem zvlášť teda třeba se starší dcerou, když jsem měla jenom jedno dítě, to jsem podle mě dělala spoustu zbytečností ohledně domácnosti a nějaký...ted' si myslím, že všechno, takový ten domácí úklid, dělám daleko jakoby rychleji a už tomu nepřikládám takovou asi váhu no, předtím jsem hodně času strávila úklidem.

T: Vyrazili jste třeba na týden na hory nebo k moři?

R: Byli jsme u moře, byli jsme u moře.

T: S oběma dcerami?

R: Byli jsme jednou se starší dcerou, když jí bylo 9 měsíců a pak, když byla starší dcera i mladší dcera, to bylo na jaře.

T: Nebyl s tím nějaký problém, např. s bezpečností?

R: Jeli jsem teda jenom do Chorvatska autem, neletěli jsme.

T: Všechno bylo bez problému?

R: Jo.

T: Nebáli jste se s malým miminkem?

R: To jako já jsem se bála, ale jako trošičku to souvisí s tím, že jako partner je takovej akční a že prostě jsme vyrazili. Strach jsem měla, ale to má asi každý.

T: Jak byste řešila situaci, kdybyste musela na nějakou schůzku, kterou byste nemohla zrušit a neměla byste nikoho na hlídání?

R: Já teda jako já jsem se do týhle situace vysloveně nikdy nedostala, vždycky jako že byla třeba nějaká taková akce, tak naštěstí jedna nebo druhá babička pohlídaly.

T: Pokud by ale nebylo nazbyt, vzala byste hned první paní na hlídání, na kterou byste narazila?

R: To se mi ještě jako, že jo nestalo, tak nevím jak bych to řešila, těžko se mi na to odpovídá, protože, aby to byla situace, aby to bylo jó taková nouze, abych prostě bez rozmyslu nějaký cizí paní jakoby dala děti na hlídání, to si moc nedovedu představit. To bych v takovýhle nouzi asi vzala spíš ty děti s sebou.

T: Dle jakých kritérií vybíráte výrobky pro děti (cena, kvalita)?

R: Podle toho jaký mám informace jako, že třeba se o tom dočtu, složení, kvalita, i cena, všechno dohromady.

T: Kupujete výrobky Bio?

R: Tak jako občas, ale nejdu přímo do obchodu s Bio výrobky, když spíš něco vidím v hypermarketu. Jako třeba vím, že třeba některý ty dětský přesnídávky, že jsou Bio, ale klidně koupím i která není Bio, tak to nějak neprožívám.

T: Co je (nebo bylo, když byly dcery ještě miminka) pro Vás finančně nejnáročnější při péči o děti?

R: Tak já tím, že jsem jako do šesti měsíců kojila a tak to je de facto zadarmo, pak od šesti měsíců, když jsou ty příkrmy, tak zase záleží, jestli ta maminka doma vaří nebo jestli kupuje ty skleničky, já jsem to dělala tak půl napůl, no samozřejmě, když člověk doma uvaří, tak je to levnější většinou teda, pokavad' teda nenakupuje vysloveně ty Bio výrobky.

T: A co je ted' třeba finančně nejnáročnější?

R: Já si myslím, že třeba do té doby než se to dítě třeba zbaví plen, tak třeba ty plínky jako taky, že jo, já nevím, tak celkově jídlo, plínky, oblečení, a nějaký takový jako zájmy třeba ted' jako i lyže, lyžačky, helma, když začnou víc lyžovat.

T: A co je z toho tak nejdražší?

R: No asi ta pravidelná strava, jako v týhle době, když prostě nejsou kojený nebo to, tak je to ta pravidelná strava, že jo, to asi jako, já nevím, to bych si musela rozpočítat, to si myslím, že třeba i u nás, že jo samozřejmě toho člověk asi nejvíc projí a taky nějaký to cestování.

T: Pokud by partner nenosil domů peníze, myslíte si, že by Vám stačily peníze získané z RP, že byste byla schopna to utáhnout?

R: Bez pomoci ostatních asi těžko no. No záleží na tom, co všechno, že jo třeba, jedna věc je, že může žít, že jo v pronajatém bytě, může žít v pokojíčku třeba, že jo třeba v domě u rodičů, kde třeba nájem platit nemusí, tak záleží jako když by to měla vlastně obstarávat jenom ta sama ženská, tak záleží jestli má jedno dítě, dvě děti.

T: A kdybychom tedy vzaly v potaz to obstarání svých potřeb a potřeb dítěte, myslíte si, že by matce stačily finance získané na základě dávek?

R: No to si myslím, že velmi těžko. Asi existují samozřejmě případy, který to asi, že jo, mají a nic jiného jim nezbyvá, ale já si to tak nedovedu moc představit.

T: Myslíte si, že by stát měl ve výši dávek přihlížet k počtu členů domácnosti při pobírání dávek na nejmladší dítě?

R: To si myslím, že by mohlo být zohledněný, to si myslím, že vlastně by to bylo jako třeba spravedlivější, vlastně i když má člověk doma dvě děti nebo pět dětí, tak asi bude rozdíl, že jo kolik utratí ať už za jídlo nebo za cokoli, tak asi by bylo jakoby spravedlivý, když by ten rodičovský příspěvek se odvíjel i od počtu dětí.

T: Můžete si dovolit na základě svých příjmů koupit něco sobě, partnerovi, dětem pro radost?

R: Jako myslím, že jako obecně se snažíme šetřit, ale něco jako navíc holkám jako pro radost, ať už nevím, omalovánky, pastelky nebo něco takovýho do domácnosti, víceméně i sobě si něco koupím.

T: Setkala jste se s nějakými dalšími výhodami pro ženy na MD a RD kromě finančních dotací od státu?(např. slevy atd.)

R: No já vím, že třeba v Ikee existuje nějaká kartička jako pro rodiny, ale ty teda nějak nevyužívám, nevím jaký jsou slevy a výhody, no ještě ta přednost u doktorky.

T: Myslíte si, že by takových výhod mohlo být víc?

R: Myslím, že by mohlo být takových výhod víc. No jako já sem se setkala třeba s jednou ordinací, kde jako bylo takhle napsaný.

R: Setkala jsem se ještě s parkovacími místy pro rodiče s kočárky, ale jen v centru Chodov, nikde jinde jsem se s tím nesetkala.

T: Měly by se podle Vás tedy ještě více rozvíjet tyto výhody?

R: No já si myslím, že vzhledem k tomu, že by se ženy na MD a RD měly zvýhodňovat. Že třeba děti mají levnější permanentku na lyže, ale ne o moc.

Ještě výhoda, se kterou jsem se setkala, bylo třeba u zdravotní pojišťovny, že třeba moje zdravotní pojišťovna, nevím jestli jednou za rok nebo přesně s jakým intervalem to souvisí, přidává, nevím jestli 500,- Kč, na to dítě, že člověk může čerpat buď třeba plavání miminek, nebo tu pětistovku využít na nějaký očkování. Dokonce VZP proplácí něco nám, já vím, že třeba švagrový proplatily urnu na lyže.

T: Stýská se Vám po zaměstnání nebo si chvíle doma s dětmi plně užíváte a jste ráda, že jste doma?

R: No tak určitě už jsem se začínala těšit, že půjdu do práce, ale tím jak jsem znova otěhotněla, tak si to ani jak nemůžu moc připouštět no. Já myslím, že jsem si to jakoby užívala hlavně ze začátku, a prostě jak mám ty děti hned po sobě, tak jak to bylo celkově náročnější časově, tak že už člověk nemůže mluvit o takovém užívání. Prostě s jedním dítětem si myslím, že to je jako legrace, sranda, s těma dvěma dětma, že už je to trochu víc práce než ty legrace. Do zaměstnání se jako těším, ale není to jako, že bych tam ze dne na den pospíchala, prostě říkám jako, kdo jinej by mi hlídal děti a kdo jinej by se o ně staral.

T: Považujete označení mateřská a rodičovská DOVOLENÁ za odpovídající činností, období, které nastávají s příchodem nového člena rodiny?

R: No tak určitě to není dovolená, taky už jsem o tom slyšela názory, že jo, že prostě já nevím, třeba v Anglii se to jmenuje mother working jako mateřská páce, takže nevím jakej k tomu vymyslet třeba český adekvátní název, je pravda, že označení dovolená je zavádějící. Možná by se mělo nad tou změnou uvažovat.

T: Myslíte si, že zákonodárci svými rozhodnutími ženy při péči o malé děti podporují nebo jim příliš nepomáhají?

R: Na to se těžko odpovídá, některý samozřejmě kroky jsou jako ať už, já nevím, zlevněný nebo snížený to DPH třeba na ty papírové plínky mají být jakoby zvýhodňující, na druhou stranu určitě by se dalo dělat spoustu dalších věcí pro maminky, já si myslím, že často jako v té televizi nebo si dělají, já nevím, ti politici třeba spíš jako třeba reklamu z toho nebo, aby získali voliče nebo jako takovou prorodinnou politiku, ale ty výsledky nevím, jestli jsou tak aktivní jak to hlásají.

Já bych si musela asi ještě něco přečíst, abych mohla nezaújatě odpovědět.

T: Mohla byste v několika větách shrnout, jak doposavad prožíváte chvíle na MD a RD?

R: Já si myslím, že se to tak mění, tak jako s časem, od začátku od obrovské radosti, užívání si, přes samozřejmě i tu práci, je to i stres i s těma dětma, že jo, záleží jaké je to období, jaké je to den. Takový ty první dojmy, tak to má člověk obrovskou radost, pak se různě postupně, jak se to dostává do takového toho stereotypu, můžou některý věci člověka unavovat víc některý méně.

Tak jako já jsem vždycky chtěla děti, tak si nestěžuju.

T: Nelitujete nějakých rozhodnutí?

R: Tak asi občas si člověk říká, že některý věci třeba mohly být jinak, že jsme třeba mohli jako mít do druhý, to třetí dítě jakoby později, než je mít takhle za sebou, že je to třeba jako fakt namáhavý, no ale zpětně už to nějak vrátit nejde, tak se s tím musíme nějak vyrovnat.

T: Co Vám přinesla MD a RD do života?

R: No určitě člověk jako trochu zase objeví své nové stránky, ať už sám na sobě, tak na těch dětech, je, že jo, hezký koukat, jak rostou, když jsou veselý, když je všechno v pořádku. Horší je to, když jsou nemocný.

T: Pokud byste měla heslovitě říct jaké změny byste do zákonných a jiných podmínek na MD a RD vnesla, o jaké by šlo?

R: No tak ty nízkopodlažní autobusy, i když já je moc nevyužívám. No já můžu si přát, aby byly vyšší rodičovský příspěvky, víc, já nevím, třeba dětských hřišť, víc volných míst v mateřských školách, že jo protože mateřský školky se jednu dobu, že jo, rušily a přetvářely se ať už na zdravotnický zařízení nebo cokoliv, teď už jich je vlastně jakoby málo, dostat třeba tříletý dítě do školy je téměř nemyslitelný.

Starší dcera do školky chodí, ale jen díky tomu, že babička je učitelka v té mateřské školce, ta mladší, tady jesle nejsou, a že možná časem jako, když by tady byly k dispozici, tak třeba od těch dvou let, si myslím, že třeba na to dopoledne, já nevím, třeba dvakrát v týdnu nebo tak, že bych se tomu asi nebránila, tím, že když čekáme to třetí no, ale tak myslím si, že spíš jakoby celkově tím vysokým počtem teďko těch narozených dětí to bude do budoucna s tím souviset, ať už tedy ty školy, školky, střední školy, vysoké školy, všude bude málo místa, i třeba se stane, když jdu do obchodu, že určitá velikost botiček bývá pravidelně vyprodaná, protože všichni mají dětičky a boty si musejí nakupovat ve správný čas.

4.5 Příloha č. 5- Rozhovor- paní Hana

T: Jak dlouho jste na MD?

R: Od 1. listopadu to znamená, listopad, prosinec, leden...3 a půl měsíce.

T: Nastupovala jste na MD mezi 6.-8. týdnem před porodem?

R: Nastupovala jsem 6 týdnů před porodem, ale od půlky září jsem byla na vlastní žádost na nemocenské, protože mi začalo být špatně.

T: Vy máte mezi dětmi velký věkový rozdíl, byla jste už na MD před x-lety, mohla byste porovnat, jak se od doby, co jste byla naposledy na MD, změnila hlavně zákonné podmínky pro maminky, které jsou na MD v dnešní době? Myslíte si, že jsou podmínky žen na MD dnes mnohem lepší, výhodnější, mají to dnes ženy jednodušší, méně náročné? V čem vidíte hlavní změny?

R: Tak já jsem jenom chvíli na mateřský a je teda pravda jako u nás se hodně změnila finanční situace, kvůli tomu, že manžel dřív dělal líp placenou práci, jo, takže já i s dvěma dětma a tím, že jsem byla mladší, je to i prostě o tom věku a já jsem neměla vůbec jako žádný nervy být s těma dětma doma, že bysme jako byli na tom špatně, a tak a teďko, jsem prostě rozhodnutá, že až to půjde, až bude jako ona lepší, až se trošku dáme dohromady, tak určitě prostě začnu něco dělat, jako budu muset dělat, protože bychom to neutáhli z finančního hlediska.

T: Na MD si tedy nepřivyděláváte?

R: Teďko ne, přímo na MD si přivydělávat nebudu, teprve až začne ta rodičovská dovolená.

T: Pobíráte PPM?

R: Ano.

T: PPM se vypočítává z hrubé měsíční mzdy, myslíte si, že je tento systém spravedlivý nebo by podle Vás měla být výše této dávky pro všechny stejná? Nemyslíte si, že to je diskriminační?

R: Já jsem o tom přemýšlela, já bych řekla, že jo, je to spravedlivý, ale na druhou stranu si myslím, že ty ženy, které prostě braly víc peněz a tím pádem mají i teďko vlastně vyšší tu PPM, tak oni vlastně byly zvyklý, třeba mají jiný splátky jo, vlastně z té práce, takže potom se to asi vyrovná, takhle to vidím, ale je pravda, že to na první pohled prostě působí diskriminačně.

T: Věděla jste kde získat formulář „Žádost o PPM“?

R: Já žádný formulář nemám, já myslím, že to chodí automaticky.

T: No měla byste to dostat u gynekologa...? Formulář se skládá ze dvou částí, a gynekolog do něj vypisuje očekávaný den porodu a z toho vyplývající den nástupu na MD, který je směrodatný pro zaměstnavatele.

R: Jo aha, no to mi teda vypisovali, když jsem nastupovala na mateřskou, asi, tak to mi vyplňovala sestřička, já ani nevím, že to ten formulář byl. Tak to mi automaticky dali vlastně u gynekologa nebo u doktora a já jsem s tím jela prostě do práce, ani nevím, že to má takovýhle účel.

T: Od ledna letošního roku mohou od počátku 7. týdne po porodu nastoupit namísto matky na MD otcové, víte o této novele zákona?

R: Ano.

T: Uvažovali jste tom, že byste této možnosti využili?

R: Ne, vůbec.

T: Věděla jste, že v takovém případě tedy otec nemůže provést volbu RP, bez toho aby skutečně nastoupil na MD, ne pouze fiktivně?

R: Ne, to jsme nevěděli.

T: Myslíte si, že pokud byste s touto skutečností byla obeznámena, že byste o této možnosti přemýšlela?

R: Tak kdybych o tom, věděla, tak bych o tom možná přemýšlela, je to teda hrozný...smích.

T: Jste stále zaměstná u stejného zaměstnavatele jako před nástupem na MD?

R: Jsem, ale nemám tam teďko vlastně místo, já kdybych tam znova teďko chtěla nastoupit, tak mě dají na nějaký jiný místo, takhle to prostě bylo domluvený.

T: Byla jste znalá podmínek nástupu na MD a pobírání PPM, např. účast na pojištění 270 dní?

R: To vím.

T: Kde jste získala tyto informace?

R: Já tohle to mám ještě z doby, když jsem byla se staršími syny na mateřské, a tohle to je stejný.

T: Jsou použitelné ještě nějaké informace, které byly platné, když jste byla na MD a RD se staršími syny?

R: Ano, některé ano, tohle to třeba ano.

T: Bylo náročné dostudovávat změny v zákoně?

R: Já jsem to nedostudovávala. Já spíš co se takhle dozvím, buď z televize, z rádia a nebo od kamarádek.

T: Navštívila jste někdy internetové stránky MPSV a ČSSZ?

R: Ano, navštívila.

T: Myslíte si, že jsou poskytované informace, na těchto stránkách, smysluplné, dostatečné?

R: Jo, rozuměla jsem jim, co jsem potřebovala, tak jsem si tam našla.

T: Navštívila jste nějaké servery pro maminky?

R: Jo taky.

T: Vzpomenete si na nějaký příklad?

R: Třeba www.babyonline.cz ten nejvíc, a pak myslím www.rodinka.cz.

T: Kupovala jste si nějaké publikace zabývající se MD a RD?

R: Jo knihu Miminko, ale k MD a RD ne, to neznám.

T: Víte o tom, že se k 1.1. 2009 změnil zákon o nemocenském pojištění?

R: Jo, slyšela jsem o tom, ale vím, že je to hrozně složitý, já mám známou totiž mzdovačku a říkala jako, že to bylo hrozně složitý k pochopení.

T: Kde jste se tedy dozvěděla o změně tohoto zákona?

R: Jenom od ní.

T: V televizi jste to vůbec nezaregistrovala?

R: To jsem nezaregistrovala. Já ani nejsem moc, že bych studovala jako jiný zákony, jen opravdu co jako potřebuju zrovna v té době, tak na to se třeba koukám.

T: Použila jste někdy pro orientaci v problematice MD příslušný zákon ve Sbírce zákonů?

R: Ne, to vůbec ne. Já ani jako musím říct, že ani nečtu noviny a na zprávy koukám tak jako lehce, já opravdu tak moc asi nejsem taková.

T: Navštívila jste někdy úřad MPSV či jste telefonicky kontaktovala tento úřad?

R: Ne.

T: A ČSSZ?

R: To jo, tam jsem vlastně i byla, tam jsem chodila pro dávky v době, kdy jsme na to měli nárok.

T: Pobíráte v nynější době nějaké další dávky státní sociální podpory?

R: Ne, teďko nic. Ani jsme to teda nezkoušeli, možná, zkusíme to teďko vlastně, když jsem doma, tak zkusíme jestli na to vůbec budeme mít nárok, protože se to vypočítává z minulého roku a to přeci jenom jsme ještě měli oba platy, takže tady je to takový nevyřešený.

Myslela jsem přídavky na děti, sociální příplatek jsme nikdy nevyužívali a přídavky na děti jenom vlastně, ale teďko už ne, už dlouho ne.

T: Byli na Vás na ČSSZ milí a vstřícní?

R: Jo jako, celkem jo.

T: Poradili Vám?

R: Jo.

T: Stýkáte s dalšími maminkami, které jsou na MD/RD?

R: Jo celkem jo, protože mám v mém věku kamarádky, s kterými už dlouho kamarádím, který mají taky děti, miminka.

T: Stýká se miminko s dalšími dětmi v podobném věku?

R: No teďko zatím ještě ne, já jsem se teďko bála chřipek, do teď a tak, a teď jsem prodělala zas něco já, teď už jsem teda zdravá, takže teďko zatím ne, ale prostě jako tady návštěvy chodí s miminama a my jsme teda ještě nebyly nikde.

T: Myslíte si, že je pro dítě, již v takhle raném věku, důležitý styk s ostatními dětmi?

R: Ne, já myslím, že ne, to je spíš jenom kvůli nám...smích.

T: Bavíte se s ostatníma maminkami o problematice MD a RD?

R: Já bych řekla, že ani moc ne, oni se ty mámy o to moc nezajímají mi připadá, to málokdo.

T: Vás se někdo na něco neptal?

R: Ne. Spíš jenom já se takhle ptám někdy, takhle mně se totiž stalo, můj manžel má kolegu a ten má manželku a ta se o tohle jako zajímá hodně, takže ta mi dávala všechny tyhlety informace, jako že máme vlastně od nového roku taky nárok na tu vyšší mateřskou, ta mi tohleto všechno řekla, jinak já jsem prostě opravdu jako tím nepoznamenaná, dokonce mi řekla, ať si zajdu pro žádost o porodný jo, což já vůbec nevěděla.

T: Takže jste čerpala dávku „porodné“?

R: O porodné já si musím teprve zažádat na úřadě, jsem se dozvěděla, já jsem si myslela, že to přijde automaticky.

T: Vy jste si teda ještě nezažádala?

R: Ne.

T: Vy jste se teda až od kamarádky dozvěděla o této dávce?

R: No, já jsem samozřejmě věděla, jenomže u kluků, když jsem měla kluky, před těma sedmnácti lety, tak to chodilo automaticky.

T: Vzpomenete si v jak výši jste tenkrát čerpala dávku porodné?

R: Myslím, že 3500,-Kč.

T: To je velký rozdíl oproti 13 000,- Kč, které se čerpá teď.

R: No to je, to určitě, jako ono je teďko všechno o hodně dražší no.

T: Myslíte si, že je výše této dávky uspokojivá, nebo, že může být člověk vůbec rád, že něco dostane?

R: Já si myslím, že je to dobrý, těch 13 000,- Kč je dobrý.

T: No hlavně teď v době té krize že?

R: No to jo, aby nám to vůbec dali.

T: No to si o to musíte zažádat.

R: No, do roka.

Ale i v porodnicích je napsáno o dávce porodné. Ale to je taková, si myslím, hodně rozšířená informace, o který se fakt ví, protože to, přeci jenom nejsou zanedbatelný peníze jo, spíš si po tom prostě musí zjistit jakým způsobem se to dostane, protože já čekala, že mi to automaticky přijde a nic.

T: Říká Vám něco pojem prarodinný balíček a dávka „otcovské“?

R: O dávce otcovský, jako teďko nevím, jestli je to úplně ono, takový to, když manžel zůstane doma, týden, tak to jsem slyšela. Co je ten prarodinný balíček, to nevím.

T: Považujete dávku „otcovské“ za dobrou novinku?

R: Líbí se mi to, ale my bychom to, nevím, úplně si nejsem jistá, jestli by to manžel, tak úplně chtěl, ale jako kdyby měl normálně plnou vlastně výši prostě platu, tak bychom to asi využili. Muselo by se to asi propočítat. Tak jo jako ta možnost je dobrá, já si myslím, že si to ty rodiny propočítaj, protože tomu manželovi se samozřejmě sníží ten plat a ty výdaje na to mimino, ty počáteční, byly prostě velký už před porodem.

T: Co je pro Vás finančně nejnáročnější při péči o miminko?

R: Pro mě oblečení, a pro toho, kdo teda nekojí, tak určitě si myslím to jídlo, pleny bych ani neřekla, si ani nemyslím, já bych řekla opravdu, pro ty kdo nekojí, jídlo.

T: Podle čeho vybíráte výrobky pro miminko (cena, kvalita)?

R: Snažím se dle obojího a já jsem kupovala hodně a mám hodně věcí jako pučených, z bazárku a tak, protože je to dobrý, je to hezký, ty věci jsou fakt jako neošoušený, oni to mají prostě čtyřikrát na sobě, a už je to taky sepraný, tak už se to nesrazí.

T: Kupujete výrobky Bio?

R: Občas. Ale vyloženě nevybírám výrobky Bio, třeba maso vůbec nekupuju Bio, zeleninu teda taky ne, ale to možná z důvodu, že jako není hezká jo. Někdy, já si třeba koupím, nebo samozřejmě, když to chtěj děti, tak že dost jako pro všechny takový ty celozrnný různý věci Bio, když je najdu a nejsou jako úplně cenově hrozný, tak je koupím, ale přímo do obchodu s výrobky Bio nechodím, jen v odděleních Bio, co jsou v hypermarketech.

T: Rodinná politika v nynější době směřuje k vyrovnávání rolí otce a matky (otec na MD, otcovské) při péči o děti, myslíte si, že je to je správný směr?

R: U mě je to případ, že já prostě to dítě mám, protože s ním chci být jako doma a chci se o něj starat já a úplně jako nemám ráda, když mi ho manžel bere a tak jo, nebo když potom přijde domu tak jo, ale prostě nenechala bych ho já zas prostě doma, nechtěla bych aby byl doma, ale myslím si, že jsou ženský, který jako jsou hodně pracovitý, chtěj se rychle vrátit do práce, jsou prostě jako spíš pro tu práci, pár jich sama takových znám a pro ty si myslím, že je to fajn.

T: Neuvažujete o tom, že byste na RD vůbec nastoupila, že byste se po MD vrátila do zaměstnání?

R: Ne, 3 roky budu doma.

T: Už to máte rozhodnutý?

R: Jo mám, tohleto to jo.

T: Na základě čeho jste se rozhodovala?

R: Čtyři roky mi připadaj hodně a hlavně ten poslední nebo poslední dva roky brát 3 500,- Kč, prostě, to by jako vůbec nešlo. Ale kdybych brala 7 500,- Kč 4 roky, tak bych teda byla. Tři roky mi přijde dost dlouhá doba, záleží teda potom na tom, jak ji umístím taky do školky, že jo.

T: Pociťujete velkou změnu ve finanční situaci po nástupu na MD?

R: Určitě, a pociťujou to hlavně moje starší děti, nelibě.

T: Můžete si ze svých momentálních příjmů koupit něco navíc sobě, manželovi, synům?

R: No tahle určitě, jako ještě v současný době kdy beru těch 7 500,-Kč, tak určitě. Já totiž jsem dělala ještě něco pro firmu, ještě nějakou práci jo, takže jako třeba za to vlastně jsme teďko koupili tu podlahu jo. Z vedlejších příjmů jsme si mohli koupit něco navíc.

T: No a pokud byste měla počítat jen s příjmem manžela a s příjmem z PPM?

R: Teďko, co jsem brala PPM o těch vlastně 6 000,- Kč víc, tak to je znát, takže si můžeme dovolit koupit něco navíc, teďko určitě, nebo jako spíš klukům nebo tak. Teďko bych řekla, že jo fakt, ale třeba opravdu ten listopad, prosinec, to jsem to prostě cítila, že to je znát.

T: Myslíte si, že by měla být státní finanční podpora rodin v době, kdy je maminka s dítětem na MD větší?

R: To jo no, aspoň to, co je teď jako.

T: Myslíte si, že by stát měl ve výši dávek přihlížet k počtu členů domácnosti při narození dítěte, vzhledem k tomu, že se pobírají pouze na toto dítě?

R: To je pravda no. To mě teda nenapadlo, měli by to zohledňovat, ale na druhou stranu je pravda, že to prostě bylo naše rozhodnutí, my jsem ji jako vlastně mít nemuseli, ale může to mít pak za následek, že si to dítě někdo nepořídí.

T: Myslíte si, že jsou finance důležitým kritériem při rozhodování se, jestli si dítě pořídít či ne?

R: Pro nás právě ne, myslím, že u některých lidí to je.

T: Víte kdy musíte provést volbu RP?

R: Ježíš marja, já jsem to někde četla, 21. týden, to mě totiž poslali papír, myslím od manžela z práce nebo mně na firmě dali prostě papír, kdy teda si zvolit buď ty 3 nebo 4 roky. Nejsm si úplně jistá, jestli to nebyla taková náhoda, že jsem sestra, jestli prostě to každému dávají.

T: *To je dobře, že jste to tam dostala, ten kdo to pak neví to může prošvihnout...*

R: To je pravda, já si myslím, oni když to prošvihnou, tak automaticky jsou zařazeni na 4 roky.

T: *Volba čerpání RP je v podstatě novinkou, dříve se nevolilo, výše a délka byla pevně daná, který způsob byl podle Vás výhodnější, lepší?*

R: Asi jak pro koho. Kdo chce být dýl doma, tak to určitě bylo lepší dřív a pro ty, který chtěj být teďko dva roky doma myslím, tak ty mají, že jo víc peněz, takže pro ně je to zase výhodnější teď.

T: *O miminko se staráte převážně sama?*

R: Ano.

T: *Pomáhá Vám někdo?*

R: Jo určitě, když přijdou ze školy, z práce.

T: *Např. babičky?*

R: No oni by rádi, ale ony už jsou prostě v dost vysokém věku, mojí mámě je 71 a už jako nemám úplně takovou důvěru, ale ona se jako hrozně těší, ona říká: „, Kdy už konečně mi jí dáš s lahví aspoň“, já jsem říkala maminko...

T: *Ale synové Vám pomáhají?*

R: No, když přijdou domů ze školy.

T: *A manžel také?*

R: Jo. Hrozně moc. Když přijde z práce pomáhá. Ale jinak se starám ráda sama.

T: *Když potřebujete něco vyřídit, berete dceru vždy s sebou?*

R: Když je manžel doma, tak jí nechávám doma, hlavně teďko opravdu v těch obdobích chřipek jsem ji nechávala doma, když jsem šla nakoupit prostě, chodila jsem jenom, když byl manžel doma. A nechala jsem si tady teďko syna ze školy v pondělí, toho staršího, protože mi opravdu nebylo dobře a potřebovala jsem teda pomoci tady.

A teďko už ji беру.

T: *Jezdíte autem?*

R: Jo.

T: *Máte auto nějak označené, že v něm převážíte malé dítě?*

R: Mám.

T: *V porovnání s dobou, kdy jste řídila bez tohoto označení, jsou nyní řidiči kolem Vás ohleduplnější, opatrnější?*

R: Ne, ono jako, ono těch aut z tímhle označením, prostě je každý druhý, už to neberou moc vážně, že si toho třeba jako nevšimnou.

T: *Jsou obecně lidé kolem Vás ohleduplnější, opatrnější, když vidí, že u sebe máte malé miminko?*

R: Nooo...jo, já myslím, že jo.

T: *Přepravujete se jinými dopravními prostředky kromě automobilu?*

R: Ano, taky, autobusem, metrem...

T: *Jsou podle Vás dopravní prostředky adekvátně vybavené pro přepravu malých dětí, miminek?*

R: Teďko ty nový autobusy a nebo nový tramvaje, ale protože furt jezdí dost těch starých, tak ty jsou dost hrozný, je to v nich problematické.

T: *Pomáhají Vám lidi, když potřebujete pomoci s kočárkem?*

R: Pomáhají no a já jsem jako taková, že si řeknu.

T: *V jaké věkové kategorii se pohybují ti co Vám pomůžou, spíš starší, mladší?*

R: Já bych řekla spíš asi mladší.

T: *Slyšela jste někdy pojem profesionální chůva? Využila byste případně této služby?*

R: Ne, neslyšela přímo o profesionálních chůvách s živnostenským listem, nebo takhle. Jako já vím, že určitě ta možnost pro maminky je, ale neuvažovala jsem o využití.

T: Mohla byste si chůvu dovolit s tím, že by třeba stála od 120-180 Kč?

R: Ne, to určitě ne.

T: Myslíte si, že by měl stát přispívat na tuto možnost?

R: Já myslím, že ne, že prostě opravdu jenom ty rodiny, který si to jako můžou dovolit, tak asi kvůli tomu, že chtěj jít do práce nebo prostě takhle, tak pak si to asi dovolit můžou a já bych ji prostě nepotřebovala ani, chci být doma.

T: Dle čeho byste jí případně vybírala?

R: No tak kdyby byly ty reference, tak podle toho.

T: A co podle ceny, nebo byste to chtěla všechno skloubit dohromady?

R: Sladila, ale reference by byly přednější.

T: Kde byste případně takovou chůvu hledala?

R: No já bych se určitě koukla na internet.

T: Některá z Vašich kamarádek nevyužívá této služby?

R: Ne, ani o tom nemluvily.

T: Navštěvujete nějaká mateřská centra?

R: Ne.

T: Je v blízkosti Vašeho domu nějaké takové centrum?

R: No tady v Baráčnické rychtě, že je určitě, že se pořádá pro mimina. A jinak určitě vím, že moje kamarádky různě chodí s dětma do tady takovýchle center nebo školiček, jak se tomu říká heren nebo tak, to vím.

T: Zatím nevyužíváte a do budoucna o tom neuvažujete?

R: Zatím ještě ne, a nevím jestli toho budu využívat do budoucna, to fakt jako nevím.

T: Myslíte si, že by takových zařízení mohlo být víc?

R: Když já jako vůbec nemám přehled, že mám tohleto tady blízko, tak já ani nevím kolik jich obecně je.

T: Myslíte si, že by případně měla taková zařízení být spíše zřizována státem a ne spíše soukromá?

R: No to asi jo, to si myslím, že jo.

T: Chodíte s miminkem třeba na nějaká cvičení?

R: Ne, zatím ještě nic, ani pro miminka s maminkami. Ale je pravda, že jsem vlastně teďko chodila na baby masáže, ale to byly jen tři kurzy u doktorky v ordinaci, co pořádá sestřička, protože, jak je malá hodně neklidná, tak tohleto vlastně jí pomohlo a to se mi moc, musím říct, líbilo. Musela jsem to platit sama. K paní doktorce chodíme jinam, ale tohle bylo u doktorky, kam jsem chodila jako malá já, ale já jsem se o tom dozvěděla díky své práci zdravotní sestry.

T: Jak vypadá Váš běžný den, v kolik hodin třeba vstáváte?

R: Hrozně záleží na malý, tak myslím, tak nejpozději v 8, že prostě vydrží v tý posteli, nebo se tam se mnou baví, není to podle synů, ti vstávají sami, manžel taky. Já se vyloženě věnuju miminu, oni si teďko v podstatě žijou tak trochu zvlášť.

T: Co děláte když miminko spí?

R: Většinou uklízím, vařím, jako jídlo klukům připravuju, teda jak říkáte třeba sami vstávají, ale mají tady připravenou snídani, třeba jo, já jim to připravuju večer, abych s nima nemusela vstávat.

T: V kolik hodin chodíte spát?

R: Tak v deset, jako průměr.

T: Co během dne ještě děláte?

R: Pečuju tedy převážně o miminko, chodíme ven na procházky, více méně sama.

T: Chodíte ven s přátely, s tím, že dáte malou někomu hlídat?

R: Ne, to jsem ještě neudělala, ale mám třeba tady nabídku prostě kamarádky, že tohle to udělat jako můžu, která je doma, má teda děti už jako větší, a že tohle to udělat můžu a nebo bych ji nechala klukům, už bych se jako odvážila třeba ji nechat, a že bychom

např. s manželem do kina zašli, teď ještě ne jo, ale já myslím, tak třeba, to si myslím prostě, až ji bude tak 4, 5 měsíců tak jako myslím, že to půjde.

T: Máte v plánu vyrazit někam na hory, k moři?

R: Teď příští týden vyrážíme na hory i s malou, ale protože mi teďko došlo, že mi vlastně nemáme ubytování úplně u sjezdovky jo, kde by to bylo úplně jednoduchý jo, takže budeme dojíždět asi 10 km, protože jedeme do Podjizeří a tam odtad' budeme vlastně prostě někam do Rokytnice, tak jsem zvědavá, jak to teda budu dělat no, s kojením asi budu muset někam zalézt do hospody, přebalit, nakojit, doufám, že to půjde.

T: S kojením nemáte mezi lidmi problém?

R: Ne, nemám. Mám tam právě trošku jako mám nervy z toho, jestli tam nebudou na mě nepříjemní třeba personál nebo i lidi, jestli nebudou mít kvůli tomu přebalování jo, ale s kojením nemám fakt jako problém, lidi jsou podle mě už zvyklí. Úplně často to nevidám, jako občas se mi to stalo, ale mě to prostě přijde tak přirozený, že mi to nepříjde vůbec, samozřejmě vystavovat se někde ne, ale jinak mi to nepříjde.

T: Budete se střídát, že jeden bude lyžovat druhý hlídat?

R: No budeme.

T: Nemáte tedy obavy, že byste to nezvládli?

R: To ne, no jako právě, že jsem to měla promyšlený jako, že to bude perfektní a teď trošku mám problém, jak říkám, s tímhle, ale jinak, a jestli vůbec prostě ona vydrží celý den v tom kočáru, ale my tam pojedeme dvěma auty, protože my bychom prostě všechno nedostali do jednoho auta, protože prostě беру velkej kočár a ještě sáně a tak, takže já budu moci prostě z té sjezdovky odjet, když by to vyloženě nešlo no.

T: Odvážili byste se i k moři?

R: V létě, tak jako myslím kolem těch 7, 8 měsíců jo, s takhle malým ne. Kamarádky moje jely, s takhle malinkým, jely autem obě, a zvládly to dobře, ale já tím, jak už jsem starší, tak se bojím.

T: Stýská se Vám po zaměstnání?

R: Ne, užívám si to, úplně maximálně. Rozhodně nejsem „workoholička“, ale jak říkám, to nevím taky, budu muset dělat nějakou práci, jako budu muset.

T: Budete si přivydělávat na RD?

R: Ano, budu. Myslím, že je super, že si teď člověk může neomezeně na RD vydělávat.

T: Budete si vydělávat u svého nynějšího zaměstnavatele?

R: No možná, a nebo právě, já jsem přemýšlela, že bych jako něco podnikala.

T: Víte za jakých podmínek splňujete řádnou celodenní péči o dítě?

R: Slyšela jsem o tom, vím, že podle věku můžou být v jeslích a školce určitý počet hodin. Buď jsem si něco úplně zjišťovala nebo jsem to slyšela.

T: Když něco potřebujete vědět, kde to zjišťujete?

R: Buď jdu na internet nebo když se právě bavím, jako ono to není úplně, že bych šla třeba rovnou na internet, když se třeba kamarádky o tom baví, tak to zaslechnu, když mě to zajímá, tak se na to ještě třeba ptám, takhle.

T: Dostáváte i třeba nějaké věcičky od kamarádek?

R: Jo, ano, střídáme se, točej se ty věci, mají právě větší miminka, ale teď budou mít zase i menší, tak jim to pošlu dál a ono tak i bylo s těma prvníma dětma a teď to je tak prostě zas.

T: Ve srovnání s MD u prvních dětí, je to pro Vás teď už jednodušší?

R: Je to pro mě jednodušší, ale v té péči o mimino je to pro mě složitější, protože jsem víc jako nervózní, víc na ní taková opatrná, teď to ale víc vnímám a víc si to užívám, akorát já jsem jako čekala něco asi jako lepšího tím, že ona je taková neklidná, tak mě to jako ze začátku bylo hrozně líto, že to není to, co jsem si představovala no, a s těma klukama, že oni jsou necelý dva roky od sebe, tak s nima jako bylo strašně práce, ale oni pak od nějakého věku byli ti kluci spolu, lepší je mít děti za sebou. Já bych teďko nejradši měla ještě jedno dítě rychle zase kvůli ní jako, ale kvůli sobě ne, jenom kvůli ní

jo, ale to už teda asi ne. My jsme si řekli s manželem, že budeme takoví jako, že už si ji chceme prostě užít.

T: Jak reagovali Vaši synové, že bude v rodině nový člen?

R: No ze začátku ne dobře. Ze začátku prostě a ten mladší jako byl, no teď najednou pocítil, že mu prostě nekupujeme třeba značkový věci a on na to hrozně je, což mě v týhle době přijde úplně příšerný, ale prostě to tak je, říkal: „Teď se se mnou nebude nikdo bavit, já nosím takovýhle hnusný džíny a tak.“ No prostě hroznej jo. Tak si myslím, že je to pro ně takový výchovný a ten starší, ten na to nereagoval nijak, že bude dítě a pak, když jsem si ji přinesli domů, tak mladší úplně z ní byl nadšenej nebo je furt a starší zas je takovej laxní, má ji rád určitě, pomáhá mi, to všechno, oba mi pomáhají, hrají si s ní.

T: Hrajete si Vy s ní?

R: Hraju, určitě. Já se furt snažím ji nějak upoutat.

T: Zvládáte domácí činnosti?

R: Jo, když je sama.

T: Kdybyste byla sama maminka myslíte si, že byste to taky tak zvládala?

R: Mně spíš u nich pomáhá, že třeba, když přijdou potom domů a ona má opravdu svůj den, kdy dokáže řvát, kromě nějakého pŕuhodiny sem tam jako kdy teda usne úplně vysílením, tak já toho pak mám dost a jsem ráda, když ji prostě předám a řve jim a já si prostě někam jdu uklízet do patra a to je potom fajn.

T: Jste hodně unavená?

R: Já bych ani neřekla, že jsem moc unavená, myslím si, že s kluky jsem byla víc, ale je to tím, že ona v noci dobře spí.

T: Pokud by manžel nenosil domů peníze (nebo by byl jen na podpoře) a Váš příjem by byl pouze z dávek, myslíte si, že by Vám to stačilo na obstarání všeho potřebného pro péči o dítě a další potřebné věci do domácnosti?

R: No to vůbec. Já si myslím prostě, že vzhledem k tomu, že máme ty dvě velké děti a ony ty děti opravdu, čím jsou starší, tak tím mají vyšší jako spotřebu peněz, i když ten jeden třeba chodí prostě na brigádu, a nerozmažujeme je nějak jako těma penězma, ale prostě to tak je. Jednomu platíme školu třeba jo, tak to prostě je velký výdaj, tak tím, že máme ty velké děti, tak bychom to prostě nezvládli. Myslím si, že ten systém dávek by se třeba měl i odvíjet od počtu těch dětí nebo od toho kolik pobírá manžel, protože to je určitě velký rozdíl ty děti mít a nemít, to je určitě o něčem jiným.

T: Považujete označení mateřská a rodičovská „dovolená“ za odpovídající období, činností, které nastávají s příchodem nového člena do rodiny?

R: Z mého pohledu je to dovolená. Ale je pravda, že můj muž jako, ale on to říká jako z legrace, ale je pravda, že když jsem byla doma s klukama na mateřský, tak některý takový jako měl takový řeči, že říkal: „No tohleto uděláš ty, vždyť si na tý dovolený“, a já jsem jako úplně vyskakovala z kůže, protože s těma klukama fakt bylo hrozně práce. V tu chvíli bych ten název asi změnila. Jenže v tu dobu, kdy jsem byla, tak to prostě nebylo vůbec aktuální, že jo, nebo se to tom ani nemluvalo, to jsem teda byla vždycky vytočená, ale teď už mi to neříká.

T: Rodinná politika směřuje k vyrovnávání rolí otců a matek co se týče MD/RD, považujete tento směr za správný?

R: Asi to je dobře, opravdu pro takovýty ženský, který prostě, opravdu znám, ženský, který jsou perfektní v práci, svojí práci prostě milují, jsou velice nepraktický po tom pro ten život doma, úplně prostě nemožný. Pro takové maminky je to taková povinnost jako mít to dítě, a mně jich je úplně líto, vůbec si to neužijou. Pro ně je to potom supr. Znáám jednu takovou a ta pak využívá takových těch školiček, center, protože je pro ní prostě složitý být s tím dítětem doma jo, tak ta toho využívá hrozně moc, ne že by se bavila s jinýma maminkama o takových těch problémech kakání, koupání, a takový jo, ale prostě, že ty děti může umístit a ona si čte, nevím, něco z práce. Ale já ji vůbec

neodsuzuju, prostě taková je. Je to možná i lepší proto to dítě, takhle by byla z něj nervózní a přenášela by to na něj, takhle jsou oba spokojení.

T: Mohla byste v několika větách shrnout jak doposavad prožíváte chvíle na MD?

R: No pro mě je to prostě bezvadný, protože my jsme opravdu na ni prostě čekali 5, 6 let jako, takže miminko bylo hrozně chtěný. Takže pro mě je to takový splnění mého snu.

T: Pokud byste měla heslovitě říct jaké změny byste vnesla do období na MD, o jaké by šlo?

R: Žádná rozhodnutí bych neměnila s ohledem na tu mateřskou. No možná, kdyby udělali, aby věděly maminky. Jako já třeba spoustu věcí nevím, tak kdyby pro ně udělali nějakou brožuru, kde by se to dočetly, takový ty, co to chtějí to vědět, přehlednou jasnou brožuru, třeba i zadarmo, aby věděla o těch změnách, takže aktualizovat to jo, že může být doma tatínek, prostě takovýhle různý věci. A potom ještě k čemu jsme se dostaly, že, a to mě teda vůbec nenapadlo, ale že opravdu by asi měli přihlídnout prostě k počtu dětí teda doma no, i když, jak říkám, na druhou stranu je pravda, kdybychom na tom byli prostě tak špatně, nebo prostě, nebo by to pro nás třeba bylo důležitější prostě jet někam než mít to mimino, tak bychom si jí prostě nepořídili jo. My jsem do toho šli s tím, že to bude jako, že na tom nebudem finančně takhle. Babičky nám finančně v podstatě nepomáhají, jsou už v důchodu, jsme starší rodiče a myslím si, že je takových hodně, že je málo rodičů pod třicet. První kluky jsem měla ve 20, že jo, já jsem byla úplně ten polední, si myslím, ročník, nebo jeden z posledních, co tenhle trend mít brzo rodinu bylo, a pak to skočilo, že mají ty děti až teď. Takže moje spolužačky byly opravdu, já jsem chodila na zdrávku, takže holky půlka třídy, co jsme se scházely, teda ona to nebyla úplně celá třída, co jsem se scházely, ale půlka nás, co jsme se scházely měly děti v těch dvaceti a druhá půlka a měly jsme právě dohady co je lepší jo, jestli jako brzo a nebo ty druhý, co je mají až teďko, což já mám už třetí dítě jo. Tak ty si prostě hájily to, že je lepší tohle, že si hrozně užily, že prostě se těší na to mimino a my jsme zase říkaly, jak to bylo prostě dobrý, mít je brzo.

T: Myslíte si, že se maminky řídí dle trendů v tom, kdy si pořizují děti?

R: No už mi to skoro tak přijde. Je to také výsledek toho, že jsou více možnosti studia, pracovních příležitostí.

4.6 Příloha č. 6- Rozhovor- paní Eva

T: Jak dlouho jste na MD?

R: Od začátku srpna.

T: Takže jste nebyla na nemocenské nebo na rizikovém těhotenství?

R: Ne.

T: Stihla jste tedy to rozmezí mezi 6. a 8. týdnem?

R: Já jsem šla až těsně ten 6., úplně na poslední den jak to šlo.

T: Pobíráte ještě dávku peněžitou pomoc v mateřství?

R: Mateřskou jsem již dobrala. Teď mi tam běží ještě nějaká dovolená, ale to je něco jiného.

T: Takže teď si vybíráte dovolenou na zotavenou?

R: Mně ještě zbyla spousta dovolené z loňska, tak teď si to vybírám.

T: To jste měla v plánu již od začátku nebo Vás na to někdo upozornil?

R: Měla jsem to v plánu.

T: Jak jste se o této možnosti dozvěděla?

R: Já jsem o tom mluvila s naší mzdovou účetní a ještě jsem se dívala i na internet. A ptala jsem se i na úřadě. V Nuslích na ČSSZ.

T: Peněžítá pomoc v mateřství se vypočítává z hrubé měsíční mzdy matky před tím, než šla na MD. Považujete tento systém za spravedlivý? Nevyvolává to pocit, že jedno dítě potřebuje něco jiného než druhé dítě?

R: Já si myslím, že to spravedlivé je. Kdyby tam pak u dítěte byly nějaké problémy, tak by to mělo být ošetřeno nějakými dalšími sociálními dávkami.

T: Takže si myslíte, že je tento systém spravedlivý?

R: Já myslím, že ano, na druhou stranu: Kdyby to mělo být stejné, tak by na tom tratily ty, co si vydělávaly hodně a mohlo by to jejich životní standard docela snížit.

T: Takže matka by s tím měla počítat již od začátku, co dítě plánuje?

R: No měla by si to zjistit, aby to věděla. Kvůli rodinným financím a tak.

T: Věděla jste, kde vzít formulář pro pobírání peněžité pomoci v mateřství?

R: Jo, na internetu jsem to stáhla.

T: Nebyl to spíše formulář na RP?

R: Ano, na RP.

T: A ten na peněžitou pomoc v mateřství? Ne náhodou u gynekologa?

R: Jo tohle – ano, ten jsem dostala u gynekologa.

T: Vyplňovala jste to sama nebo Vám to vyplnila sestřička?

R: Oni mi tam předvyplnili to základní, zbytek jsem si vyplnila až doma.

T: Od začátku roku platí novela, že mohou od počátku 7. týdne po porodu nastoupit na MD namísto matky otcové. Neslyšela jste o tom?

R: Že od 7. týdne, to jsem nevěděla. Věděla jsem ale, že všeobecně mohou.

T: Kde jste o tom slyšela?

R: Asi z toho internetu. Jak říkám, já jsem si to tam dost pročítala, třeba taky ty změny ve financích.

T: Sledovala jste tam nějak i tu novelu zákona o nemocenském pojištění?

R: Koukala jsem taky na to.

T: Na stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí?

R: Já myslím, že jsem to dala spíše do vyhledávače.

T: A pokud byste měli další dítě, uvažovali byste o této možnosti?

R: To určitě ne, protože já bych v žádném případě nevydělala ani na to, abychom měli na hypotéku. Takže určitě ne.

T: Myslíte, že je to užitečná změna? Bude hojně využívána?

R: Může to určitě někomu pomoci, když žena vydělává hodně. V tom případě určitě jo. Na druhou je potřeba nějaká doba, aby ta máma byla doma s dítětem, 7 týdnů je málo.

T: Přivyděláváte si na MD?

R: Ne.

T: Ani jste o tom neuvažovala?

R: Uvažovala, uvažovala, ale zatím jsem to nerealizovala.

T: Takže jste uvažovala, že byste si na RD přivydělávala?

R: Jo, takhle.

T: A jakým způsobem?

R: Mě napadlo třeba z domova, že bych něco přepisovala. Ale zatím jsem o tom jen tak přemýšlela.

T: A víte, za jakých zákonných podmínek je to možné? Koukala jste se na internetu?

R: Já jsem to nikde nevyhledávala, ale tuším, že si snad teď mohou matky přivydělávat neomezeně.

T: Jste zaměstnána stále u toho stejného zaměstnavatele jako před nástupem na MD?

R: Ano.

T: Nezměnily se Vám nějak podmínky z důvodu těhotenství? Třeba převedení na jinou práci...?

R: Ne, pořád jsem dělala tu samou práci.

T: Takže normálně zaměstnaná a nic se Vám nezměnilo?

R: V podstatě ne.

T: Byla jste znalá podmínek nástupu na MD a pobírání peněžité pomoci v mateřství, co musíte udělat, abyste mohla nastoupit na MD?

R: V podstatě ne, než jsem nastupovala, tak jsem si zjišťovala jak dlouho (to jsem zjistila, že je to těch 6 až 8) a jelikož jsem byla v pohodě, tak jsem nastoupila až v těch 6. Co se týká těch financí, to jsem si zjišťovala, jak na tom budu. Ne že bych nějak moc pátrala. Ptala jsem se mzdové účetní, jak na tom budu.

T: A věděla jste, že máte nárok na peněžitou pomoc v mateřství?

R: Jo, to jo.

T: Ptala jste se na mzdové účtárně? Tam jsou podmínky, že musíte být 270 dní účastna pojištění.

R: To jsem také našla na internetu. Takže tohle jste znala. Ano, to jsem znala.

T: Kdy jste začala zjišťovat tyto informace? A kolik času Vám to zabralo? Po večerech jenom nebo jste tomu věnovala delší čas?

R: Já jsem se teda napřed ptala naší mzdové účetní. Ta, upřímně řečeno, mi zase až tak neporadila, takže jsem si i zavolala na úřad.

T: Na ČSSZ?

R: Já nevím, spadá to pod úřad Prahy 4 nebo úřad práce. Prostě tam, kam se dává žádost o „rodičák“. Tam jsem se ptala – i to, jak je to s tou dovolenou.

T: S mateřskou dovolenou?

R: No s MD i to, jak je to s vybíráním normálně dovolených. To mi vlastně naše mzdová účetní nebyla schopna pořádně říct. Takže jsem se ptala tam (úřad) a taky na tom internetu. I na diskusích – kdo mi kde poradí a tak.

T: A myslíš, že je ta možnost dobrá, že si můžeš vybrat i takhle návazně dovolenou?

R: Určitě. Je to ještě možnost, jak získat finance, které určitě pomohou. Předtím než dostanu tu „malou rodičovskou“.

T: Takže nejvíce informací o této tématice jste dostala na úřadech?

R: Já bych řekla spíše ten internet. Úřad byl doplňková informace.

T: A ještě od někoho jiného třeba?

R: Jak říkám, ještě jsem navštívila ty diskuse, kde jsou ty mladý maminky, tam jsme to spolu řešily, radily a odtamtud mám informace, které jsem nezískala už předtím.

T: Takže jste navštívila přímo nějaké servery zabývající se těhotenstvím?

R: Jo, rodina.cz

T: Ještě nějaký jiný?

R: Ne, jenom tenhle.

T: Třeba www.babyonline.cz neznáte?

R: Zním, ale moc jsem tam ani nebyla. Když jsem hledala něco na internetu, tak jsem tam třeba nahlédla, když mi to našlo ve vyhledávači, ale že bych tam vyloženě šla za nějakým cílem, to ne – to spíš na té rodině.cz.

T: A navštěvovala jste stránky MPSV?

R: Ano.

T: I teď někdy v poslední době?

R: Jo.

T: A koukala jste tam na tu novelu zákona o nemocenském pojištění?

R: Koukala jsem na to, ale, jak říkám, ne nijak extra podrobně.

T: A všimla jste si, že tam mají tabulku o změnách zákona?

R: Tabulku nevím, ale četla jsem tam, že ty změny jsou. Trochu jsem to četla, ale už si to ani moc nepamatuji.

T: A stránky ČSSZ jste navštívila?

Já si nejsem jistá teď. Já jsem spíš byla na těch stránkách MPSV. Přes to jsem šla na sociální sektor a tam jsou ty informace, jak je to s tou MD/RD a formuláře. To jsem si vlastně všechno vyplňovala a mám to z internetu. Ty formuláře mám zatím doma, ještě jsem tam s nimi nebyla.

T: Kontaktovala jste někdy ČSSZ telefonicky?

R: Přímo ne, já jsem se přes ty www-stránky dostala až na tu stránku Prahy 4, takže jsem využívala odkazy.

T: *Myslíte si, že informace, které poskytují tato média, úřady, jsou dostatečné a s předstihem? Setkala jste se s tím, že by byl nějaký článek v novinách na toto téma?*

R: V novinách sice nějaké články byly, ale nebyla jsem z toho nijak moudrá. Byla bych raději, kdyby to tam bylo uvedené přímo na příkladech. Z těch obecných /právnických/ věcí jsem extra moc moudrá nebyla.

T: *Na stránkách MPSV jsou příklady. Víte o tom?*

R: To jsem nevěděla.

T: *Ano, jsou tam příklady ze života.*

R: Tak to jsem opravdu nevěděla.

T: *Měla jste v ruce přímo zákon, kde jsou ty paragrafy...ve smyslu RD/MD?*

R: Jo, koukala jsem na to.

T: *A jak jste tomu rozuměla?*

R: Ne, vůbec.

T: *I s komentáři?*

R: Ne, já jsem si našla na internetu ten klasický (holý). Chtěla jsem vědět, jestli tam nenajdu ještě něco víc, ale spíš jsem tam toho našla míň než víc.

T: *Koukala jste i na zákon o státní sociální podpoře?*

R: Jo, myslím, že právě na tohle jsem koukala.

T: *Jak jste říkala, tak na novelu zákona o nemocenském pojištění jste se dívala. Vzpomenete si vyloženě na nějaké příklady změn, ke kterým došlo, a vy byste si řekla „jo, to využiji, to bude pro mě super“?*

R: Jediné, co má pro mě význam, je to, že se mi zvýšila ta peněžitá pomoc.

T: *Myslíte „redukční hranice pro výpočet peněžité pomoci v mateřství“?*

R: Přesně tak.

T: *Vám se tedy navýšil ten příspěvek peněžité pomoci?*

R: Já myslím, že trochu, nepatrně. Víím, že jsem dostala papíry z práce, tam mi to paní vyplňovala, kde jsem měla nějakou tu sazbu. Předtím to bylo nějak 460,- a teď nějakých 517,- nebo kolik.....

T: *Takže tohle Vám vyplňovala paní mzdová účetní v práci?*

R: Ano.

T: *A to Vám i vypočítala, kolik budete dostávat peněžitou pomoc v mateřství?*

R: Ne, nevypočítávala.

T: *Takže jste to nevěděla dopředu? Až podle toho, co Vám přišlo...nebo jste si to sama vypočítávala?*

R: Já jsem si to našla a snažila jsem si to nějak spočítat. Říkala jsem si, že když je nemocenská nějaký 69 procent, tak že se to počítá nějak z toho a maximum bylo nějakých 14.500,- Kč, tak jsem počítala, jestli mi to vyjde nebo nevyjde. Mzdová účetní mi zase až tak neporadila. Snažila se, ale tam moc takhle budoucích maminek neměla. Takže jsem to spíš zkoušela vypočítat já a taky jsem koukala na různé kalkulačky na internetu, ale bohužel jsem nevěděla tu denní sazbu, takže jsem to nedokázala spočítat. Odhadem jsem zjistila, že mám nárok na tu skoro nejvyšší, těch 14 tisíc.

T: *Dívala jste se v knihkupectví po nějakých publikacích zabývajících se MD/RD?*

R: Ne, to vůbec. Já jsem to hledala spíš na tom internetu, kde to tam lidé většinou diskutují. Když jsem měla nějaký konkrétní problém, tak jsem se dívala napřed na stránky, co kde najdu. A potom jsem to řešila na jiný diskusi, kde ty holčiny mají děti jako já, takže prochází těmi stejnými problémy.

T: *Kdo Vám nejmíc pomohl se orientovat v problematice MD/RD?*

R: Internet. Ujasnil mi to, ale pořádně až ten kontakt s tím úřadem. Tak na 80 procent jsem si byla třeba jistá, ale úplně mi to potvrdili až na tom úřadě. Mzdová účetní se v tom tak neorientovala.

T: *Stýkáte se s více maminkami na MD, případně RD?*

R: Jo, jo – na MD i na RD.

T: *A jsou to maminky ve stejném věku nebo se tam najdou i některé o hodně starší?*

R: Plus minus můj věk.

T: *A mluvíte spolu o problematice MD/RD?*

R: Taky se bavíme, taky jsme se bavily. Řešily jsme tu MD/RD, to jsme si volaly a ujišťovaly se, jestli to tak je nebo není. To, co jsem zjistila přes ten internet nebo na úřadě, to jsem pak konzultovala s nimi.

T: *Když jste se takhle bavily, přišla jste si více sečtělá? Měla jste více informací než ostatní?*

R: My jsme spíš všechny tápaly. To jsme si ani jedna nebyla úplně jistá. Já jsem něco slyšela od nich, ony zase ode mě, ale nebyla to zase až tak stoprocentní jistota, takže jsem si to stejně až na tom úřadě potvrdila.

T: *Když se o tom takhle společně bavíte, setkáváte se spíše s kladnými nebo zápornými ohlasy maminek na zákonné a celkové podmínky pro maminky na MD/RD?*

R: Tak jako všechny maminky by chtěly mít víc peněz, co si budeme povídat.

T: *Takže nejvíc ty peníze?*

R: No záleží, jakou má kdo finanční situaci v rodině, ale určitě by každý rád měl tu vyšší.

T: *Čerpala jste dávku porodné?*

R: Ano.

T: *A kde jste se dozvěděla o této dávce?*

R: Asi ještě než jsem nastupovala, tak jsem to zřejmě četla taky na internetu. Nebo na těch stránkách ministerstva. Pak jsem si o to zažádala asi měsíc po porodu.

T: *A v porodnici jste neviděla, že by na to upozorňovali?*

R: Ne, to ne.

T: *A nepřišla za Vámi do porodnice nějaká paní, která by Vám dala nějaký informační papír? Co musíte udělat, kam dojít po porodu.*

R: Vůbec, spíš jen co se týkalo rodného listu, ale jinak v podstatě nic.

T: *Takže někdo z matriky?*

R: Matrika tam byla přímo „v baráku“. Paní tam přišla a potvrzovala si přímo to jméno a tak.....ale jinak v podstatě nic.

T: *Vzpomenete si, v jaké výši jste pobírala porodné?*

R: Asi 13 000,- Kč? Myslím, že tolik.

T: *Myslíte, že by ta dávka mohla být vyšší nebo myslíte, že je to tak akorát?*

R: Já jsem byla ráda, že jsem ji vůbec dostala. Na prvotní výdaje to ale určitě nestačí. Každopádně aspoň to pomůže. Teď kočárek atd. stojí strašné peníze. Podle mě by to mohlo být třeba i sociálně členěný. Jsou maminky, které jsou opravdu samy, takže těm to moc nepomůže. Pomůže, ale ne tolik.

T: *Říká Vám něco pojem „prorodinný balíček“ a „dávka otcovské“?*

R: Ne.

T: *Tak ta dávka otcovské znamená to, že může být tatínek ihned po příchodu maminky s dítětem z porodnice s nimi týden doma a dostane zapláceno. To je součástí toho prorodinného balíčku. Myslíte, že to bude využíváno?*

R: Určitě ano. Co já vím, tak z mého okolí ti tátové si vždy brali dovolenou, manžel byl se mnou taky 14 dní, takže určitě jsem pro, protože ta rodina se potřebuje nějak „sjet“ dohromady a přeci jen ti chlapi by měli být s těmi miminky od začátku co nejdéle. Takže určitě jsem pro.

T: *Rodinná politika v nynější době směřuje k vyrovnávání rolí otce a matky (otec na MD, otcovské) při péči o novorozeně? Myslíš, že by měla směřovat tato politika tímto směrem?*

R: Takhle, já si myslím, že ta možnost tam být má. Ale nejsem zastáncem, protože si myslím, že to dítě potřebuje spíš mámu než tátu doma. Ale někomu ta možnost může

pomoci, když třeba matka vydělává dvakrát víc než ten otec, tak ty peníze pro rodinu potom budou. Zvlášť když jsou hypotéky a x dalších splátek. U nás to tak ale není.

T: Zajímala jste se někdy o další dávky státní sociální podpory, jako jsou přídavek na dítě, příspěvek na auto, na byt...?

R: Ne, to vůbec.

T: Myslíte, že by státní finanční podpora rodin v době, kdy je matka na MD/RD, měla být vyšší?

R: Vždycky by to mohlo být lepší. Nebo např. otcové by mohli mít každý rok ten týden dovolené navíc, aby byli více s rodinou. Dovolená je sice dovolená, ale kdyby i takhle mohli být víc doma s dětmi, tak by to bylo určitě lepší.

T: Myslíte to tak, že by měli ještě více dovolené?

R: Třeba. Třeba ten týden dovolené navíc ročně by nebyl vůbec špatnej. Je ale dobré, že ta maminka může být s tím dítětem doma a ne jako v Americe (nebo někde jinde v Evropě), když už jde po velmi krátké době zase do práce. Doma je krátce, žádné kojení skoro neexistuje a takové věci, to se mi zase nelíbí. V tomhle je to u nás úžasný být do tří let (nebo podle volby) s dítětem doma. Ale vždycky by mohlo být všechno lepší. Já jsem ráda, že jsem ráda (smích).

T: Pocítili jste velkou finanční změnu v rodině po tom, co jste nastoupila na MD?

R: Ano, ale hlavně vzhledem k tomu, že my splácíme bydlení a další věci, takže teď to pociťujeme. I když si myslím, že manžel nemá špatný plat, tak to pociťujeme.

T: Už jste přemýšlela o RD?

R: Ano.

T: A už máte rozmyšleno, o jaký typ zažádáte?

R: Ten tříletý.

T: A proč zrovna ten tříletý?

R: Protože dva roky mi přijde málo být s prckem doma a čtyři roky jsou sice fajn, to by bylo pěkný, neříkám že ne, ale ty tři roky mi přijdou jako taková zlatá střední cesta. Myslím, že do těch 3 let dítě toho rodiče doma potřebuje.

T: 4 roky Vám již tedy přijdou dlouho?

R: Je to individuální. Spíše by měla být ta možnost, aby se ta matka až v těch tří letech dítěte rozhodla, jestli ještě další rok/dva nebo ne. Přijde mi to brzo, aby si to ta máma rozmyslila už teďka.

T: Uvažovala jste o tom, že byste na tu rodičovskou dovolenou vůbec nenastoupila? Že byste nastoupila rovnou z MD do zaměstnání?

R: Ne, to jsem neuvažovala, protože nevím, kam bych malého dala. Do jeslí bych ho dávat nemohla.... To vůbec, ani mě to nenapadlo.

T: Nyní mají matky možnost volby rodičovského příspěvku. Dříve tomu tak nebylo. Myslíte si, že byl lepší ten starý způsob?

R: Já si myslím, že je lepší ten nový, že má každý právo té volby. Někdo chce být doma s mimčem opravdu ty dva roky nebo chce mít po dvou letech další mimčo, takže nepřijde zase o peníze, jestli jsem si to tedy v hlavě dobře srovnala. Takže, kdyby měla maminka tříletou RD a po dvou letech měla dalšího prcka, tak přijde o rok peněz. Takže si myslím, že je dobře, že si to mohou takhle maminky vybrat.

T: Propočítávala jste si to nějak, co je pro Vás výhodnější finančně?

R: Ne, vůbec. Koukala jsem jen na tu dobu.

T: Věděla jste, kde získat formulář „Žádost o rodičovský příspěvek“?

R: Na internetu jsem si ho našla. Původně, když jsem si šla pro porodný, tak tam mi ho dala paní na úřadě, ale ony se ty formuláře nějak mění, takže jsem to našla na internetu a stáhla jsem si to z internetu.

T: Už jste ho vyplňovala?

R: Ano, něco jsem tam vyplňovala.

T: Věděla jste jak? Nebo Vám tam dělalo něco problém?

R: V podstatě jsem to tam tak nějak vyplnila.

T: Je to napsané tak, že to člověk pochopí?

R: Jsem si řekla, že při nejhorším mi tam paní něco dopíše, ale myslím, že jinak je to vyplněný úplně normálně.

T: Ještě otázka do budoucna: Nepřemýšleli jste, že byste se s manželem střídala v RD?

R: To ne.

T: Víte ale, že je ta možnost?

R: Slyšela jsem něco o tom, že se může, ale jde o to, abychom nějak finančně vyžili.

A jelikož máme splátky, tak kdybych šla do práce já, bylo by to úplně bezpředmětné.

T: Myslíte, čistě hypoteticky, že kdyby byli oba rodiče na RD a pobírali oba jen ten příspěvek, že by to bylo reálné?

R: To si nemyslím.

T: A v případě, že by si i přivydělávali?

R: Ono záleží...když chceš být na RD, musíš dávat dítěti maximální péči. K tomu si ještě přivydělávat, to mi nejde úplně dohromady.

T: Takže si myslíte, že je to prakticky nereálné, aby byli oba na té RD?

R: Já si myslím, že je to zbytečné. To by potom byla půlka národa doma. Je to zbytečný – za prvé z finančního hlediska, při té přivydělávce si nikdo nevydělá tolik, aby tu rodinu pořádně zabezpečil. Takže reálné to je, ale myslím si, že je to zbytečný.

T: Setkala jste se již s tím u svých kamarádek, známých, že by se střídali spolu na RD?

R: Ne.

T: Ani o tom nikdo nikdy neuvažoval?

R: Ne.

T: Staráte se o dítě sama nebo Vám někdo pomáhá?

R: Sama.

T: Takže babičky, kamarádky ne?

R: Ne, sama. A manžel také samozřejmě.

T: A v jaké době? Když třeba přijde domů?

R: Když přijde domů, tak si malého bere, hraje si s ním.

T: A o víkendu?

R: O víkendu taky pomáhá.

T: Pomáhá i v domácnosti?

R: Ano, snaží se, trošku. (smích)

T: Hrajete si vy s malým?

R: Jo.

T: Prostřídáváte to s domácími pracemi? Nebo máte to rozdělený, třeba že dopoledne jenom uklízíte a odpoledne si s ním zase jenom hrajete? Nebo se s ním snažíte jen spíš hrát a domácnost je až to poslední?

R: No takhle. Nejde ani tak o jeho hraní, spíš jde o ty jeho potřeby, jestli potřebuje kontakt. On si hraje i sám, ale spíš ve smyslu, jestli potřebuje mou přítomnost, tak se maximálně věnuji jemu...a když je čas, tak uvařím, když je čas, tak vytřu. Nebo když přijde spíš manžel domů, tak mu dám malého a dělám já něco doma. Takže ty domácí činnosti spíš dělám večer nebo o tom víkendu.

T: Dáváte babičkám malého na hlídání?

R: Ne, nedávám.

T: Uvažovala jste, nebo uvažujete, že by jste využila možnosti hlídání dítěte profesionální chůvou? Setkala jste se s tímto termínem?

R: Ano setkala.

Nepřemýšlela jsem o tom, že bychom toho využili, protože zatím je syn malinkatej a já kojím, takže tohleto je pro mě bezpředmětný, ale vzhledem k tomu, že jsem takhle přerušila školu a nemůžu vlastně navázat kvůli tomu, že furt, za prvé kojím, a neměla bych pro malého hlídání, tak mě to samozřejmě napadlo, ale i tak bych toho asi nevyužila.

T: Víte kolik přibližně stojí profesionální chůva?

R: No já nevím, před pár lety jsem to tušila, ale teďko nevím, myslím, že to bude nějakých i 8-10 000,- měsíčně. Určitě si myslím, že to je přes 100,- Kč na hodinu. Ale tipuju, nevím.

T: *Máte pravdu, je to kolem 120,-Kč na hodinu.*

T: *Kdybyste případně hledala nějakou chůvu na hlídání, dle jakých kritérií (cena, reference) byste ji vybírala? Nebo byste dala přednost doporučení nějakých kamarádek?*

R: Samozřejmě bych se známých asi poptala, ale zase třeba mám známou, kamarádku, která má vlastně agenturu na hlídání, na doučování, na úklid, takže bych asi kontaktovala i jí, ale samozřejmě bych šla po referencích, hodně, ale také by mi samozřejmě záleželo na dojmu z toho člověka a musel by ten člověk být maximálně sympatický abych mu vůbec svoje dítě do ruky svěřila.

T: *Reference by byly přednější než cena?*

R: Určitě, stoprocentně.

T: *Vy jste říkala, že chůvu byste tedy vyhledávala přes svou známou, která má agenturu na hlídání a případně u koho dalšího nebo kde dál?*

R: Případně, říkám, po těch známých bych se možná zeptala, jestli třeba nějaká babička by třeba nechtěla někoho hlídat nebo takhle jako zase, že jo moje rodiče pracují, takže tam to nepřichází vůbec v úvahu, nebo kdyby byla nutně nějaká prostě nutná potřeba, že bych potřebovala hlídat, tak bych spíš zavolala i nějakým rodinným příslušníkům, ale jo. V případě, že bych ani rodinné příslušníky nesehnala, a bylo by nutné najít někoho na hlídání, tak potom bych mohla takhle kontaktovat tu kamarádku nebo bych hledala jinde, ale jinak bych se samozřejmě snažila najít někoho z rodiny, ať se děje co se děje.

T: *A kde byste tedy chůvu případně hledala, na internetu, v novinách?*

R: Třeba internet, spíš internet a spíš na doporučení známých jako, že bych někde na blit někoho hledala to ne zase, to spíš doporučení nebo říkám přes tu kamarádku no.

T: *Takže byste využila i hlídání nějakou kamarádkou, známou?*

R: Určitě. Pokud bych opravdu to hlídání potřebovala, tak bych ho hledala stoprocentně nejdříve v okruhu známých, byť bych malého měla dát tady kamarádce, sousedce na hodinu, tak prostě to budu radši řešit takhle, ale kdyby prostě nebylo zbylí, tak bych klidně to klidně řešila nějakou paní na hlídání.

T: *Myslíte si, že by stát měl případně na tuto službu přispívat?*

R: Já si myslím, že to není potřeba, protože to teďko tolik ty ženský nevyužívaj, tady u nás na to nejsme vůbec zvyklí, protože tady jsou ženský na mateřský a na to, aby si došly ke kadeřnici, nepotřebují mít chůvu... (smích).

T: *Setkala jste se u svých kamarádek, že by využívali k hlídání svých dětí chůvy?*

R: Nene, ani ne, řeší to většinou babičkami nebo kamarádkami.

T: *Pokud potřebujete něco vyřídit bere syna vždy s sebou?*

R: Záleží...většinou jo, a když nemusím, když to jde zařídit jinak, tak že třeba malého tady nechám manželovi, manžel pracuje z domova někdy, takže mu ho tady třeba nechám a jedu si rychle něco zařídit, tak to taky řeším takhle

T: *Jakým způsobem se přepravujete, automobilem?*

R: Ne.

T: *A městskou hromadnou dopravou?*

R: No, no no.

T: *Autobusem nebo?*

R: Autobusem, metrem, vlakem.

T: *Myslíte si, že jsou dopravní prostředky adekvátně vybavené pro přepravu miminek, malých dětí?*

R: Ne vůbec, největší je hlavně problém, když je maminka s kočárkem.

T: *V čem?*

R: Je málo nízkopodlažních autobusů, když už jezdí, tak jezdí třeba jednou za hodinu,

a když to nebudu brát třeba tady na naši čtvrť, tak tady prostě sice jezdí jeden nízkopodlažní autobus, ale jednou za hodinu a maminek je tady tisíc, takže málo místa, špatné nastupování, měly by ty nízkopodlažní jezdit častěji celkově si myslím, že by měly od všech linek jezdit nízkopodlažní autobusy, mělo by to být podle mě vytipované místa, kde jsou rodiny s dětma, kde jsou nové výstavby a mělo by se tohleto nějak řešit.

T: A co bezpečnost, myslíte si, že je to v dopravních prostředcích bezpečné pro přepravu dětí?

R: Nemůžu porovnat chodící dítě, to nevím jo, já mám zatím dítě v kočárku, ale...to nevím tohleto.

T: A máte jiné problémy při přepravě v dopravních prostředcích?

R: Spíš do metra, jak se člověk dostane, ne všude jsou bezbariérové přístupy a tak dál.

T: A ve vlaku?

R: Vlak bych řekla, že je docela v pohodě, my tady máme ten příměstský, takže já rovnou najedu z nástupiště dovnitř, takže to je bezvadný, ale do těch normálních se schody bych vůbec nešla.

T: Když jste někde venku, přijde Vám, že jsou k Vám lidé ohleduplnější, opatrnější, když vidí, že u sebe máta miminko?

R: Někdy jo, někdy ne, záleží jak na koho kdo natrefí.

T: Setkala jste se s tím, že by Vám někdo s kočárkem nepomohl např. do schodů, do autobusu?

R: Já se snažím své cesty plánovat tak, abych šla do těch nízkopodlažních, abych byla soběstačná, protože občas ty lidi jsou nepřijemní.

T: A jsou k Vám lidé opatrnější, že se třeba tak nestrkají?

R: Já bych řekla, že to je půl napůl, že opravdu jsou lidi, ať i z toho, jak jsem byla těhotná, tak prostě někdo pouští, někdo nepouští, tak prostě je to tak.

T: Trávíte převážnou část dne s dítětem doma, nebo chodíte často ven?

R: Chodíme i ven, samozřejmě záleží teďko na počasí, je zima, ale jinak jako chodíme každý den ven, na procházky, a jsem i doma.

T: Chodíte odpoledne, dopoledne?

R: Chodím jednou denně, určitě jako, když leje samozřejmě nejdu, jinak jako jdeme na ty dvě hodky určitě ven.

T: Převážnou část den, ale trávíte doma?

R: Ano.

T: Navštěvujete nějaké programy pro malé děti?

R: Zatím ještě ne.

T: Když jste byla těhotná, navštěvovala jsem jaké programy pro těhotné ženy?

R: Ne, nechodila jsem.

T: Chystáte se na nějaké programy s malými dětmi?

R: Přemýšlela jsem o nějakých těch plaváních, ale zatím jsem se ještě nějak nerozhodla, ještě to chci zkontrolovat s doktorkou.

T: Jsou tady někde v blízkosti mateřská centra?

R: No koukala jsem, myslím, že tady poblíž určitě něco je, koukala jsem, zjišťovala jsem si už, no.

T: Takže budete nějaká navštěvovat?

R: Ano. Určitě až bude větší, že jo, jsou tady možnosti.

T: Chtěla byste tedy navštěvovat nějaké až bude syn větší?

R: Ano, chtěla.

T: Myslíte si, že je takových zařízení dostatek?

R: Já nemůžu posoudit, já jsem na to koukala teďko a vím, že tady máme vedle, ne v Uhříněvsi, ale v Dubečku, myslím, že něco je, takže takhle, ale jako říkám, třeba u nás třeba přímo tady v místě myslím, že nic úplně pro ty nejmenší děti není. Je tady sice nějaký jenom, něco malinko tady je, ale není toho asi tolik, říkám, ještě jsem po tom tolik nepátrala, ale zjišťovala jsem si, že tady poblíž určitě něco je.

T: Případně byste toho tedy využili, přemýšlíte o tom?

R: Ano.

T: Stýká se miminko s dětmi ve stejném věku?

R: Teď ještě jako moc ne, spíš, že vyjedeme s kámoškou s kočárkem ven.

T: Myslíte si, že je důležité, aby dítě bylo již v takhle raném věku v kontaktu se stejně starými dětmi?

R: Já jsem o to nějak nepřemýšlela, musím říct, tohle to, zatím spíš si říkám, že je ještě malinkatej, že spíš je potřeba, aby ten styk měl hlavně s námi, aby spíš jsme se mu věnovali my, až bude třeba trochu lézt, až bude trošku schopný si hrát si sám, až bude trošku schopný komunikace, tak asi potom určitě jo.

T: Myslíte si, že je to zatím, jedno?

R: Jemu je půl roku, tak zatím jo.

T: Viděla jste nějaké reakce na ostatní děti?

R: Spíš on jako kouká po lidech, ale jako, že by byl schopný nějak reagovat na nějaký mimčo, to ne.

T: Jak vypadá Váš běžný den? Třeba v kolik vstáváte průměrně?

R: Průměrně vstáváme po sedmé hodině, jak kdy, někdy dřív, někdy později, mezi šestou a sedmou většinou vstáváme a pak papá. Vstáváme určitě vždycky podle malého.

T: Vstáváte společně s manželem nebo manžel vstává dřív?

R: Manžel ten chodí brzo do práce, aby byl brzo doma, takže ten vstává někdy v půl šesté, v šest.

T: Co přes den děláte třeba?

R: On se nají, pak se najím já, pak si hrajeme nebo ho nechám spát a něco zkusím tady doma udělat nebo jdeme ven. Pak je oběd, nebo jdeme buď ven, nebo taky spinká, nebo si s ním hraju, tak nějak v době oběda spíš vycházíme ven.

T: V kolik hodin chodíte třeba spát?

R: Malej jak kdy. Spíš někdy do 8, někdy tak do těch 9, půl 10. On jak kdy usíná no, jak je momentálně naše situace.

T: Chodíte spát s ním, nebo?

R: Jakmile on usne, tak se snažím jít spát co nejdřív po něm, protože abych byla zase připravená na ráno.

T: Ale večer jste říkala, že ještě děláte nějaké domácí práce?

R: To spíš jako, když přijde manžel z práce třeba, já nevím, v 5, 6 hodin, tak mu ho třeba malého dám, on ho nosí nebo si s ním hraje a já třeba uvařím nebo takhle, jo.

T: Jak zvládáte běžné domácí činnosti?

R: Je to horší určitě, zvládám to méně.

T: Pomáhá Vám manžel?

R: Ano.

T: I s domácími činnostmi?

R: Ano.

T: Myslíte si, že kdybyste na to byla sama, že by jste to taky zvládala, nebo by to bylo kritické?

R: No, jako kritický to není, já si říkám, že důležitější je prostě dítě a někde, že je nějaký nepořádek, prostě to neřeším tolik, to ne.

T: Zbývá Vám tedy čas abyste např. uvařila manželovi?

R: Já si ten čas musím udělat, já si ho musím zařídit v podstatě, protože přes den s malým, on jde třeba někdy spát přes den, takže já...a když jsem doma, tak si třeba někdy jdu lehnout i s ním, pokud se mi podaří, a když ne, tak si jdu třeba něco udělat, jdu třeba uvařit oběd nebo něco, nebo umyju nádobí aspoň, nebo tak něco, ale jinak říkám jako jo, ten čas si trošku spíš musím jako najít tím, že třeba malého dám manželovi, jo, že i když ho třeba mám tady takhle na zemi, tak stejně si ho potřebuji hlídat, takže zas tolik toho neudělám.

T: Přestala jste něco dělat, nebo jste omezila s nástupem na MD?

R: No omezila jsem hodně návštěvy přátel, to jsem jako hodně, ty moc nevidám, omezila jsem i to, že někam vyjždím ven, byť do města nebo na nákupy a takhle, to taky už u mě skoro neexistuje a i z důvodu toho komfortu toho cestování, to jako musím říct, jinak jako...možná si méně čtu, protože spíš jako koukám, kde je malej a spíš...no takhle.

T: Přesto, že jste na MD, chodíte někam s manželem sami nebo sama chodíte?

R: Ne ne, ještě jsme nebyli.

T: A Vy sama?

R: Jako sama třeba, když kolem Vánoc třeba manžel hlídal malého, já jsem jela na dvě hodiny na nákup, koupit dárky, ale jinak jako ne. Já asi tím, že ještě teď kojím, tak nemám tu šanci, spíš ho, spíš uspávám takhle u sebe, takže to ještě nemůžu moc takhle někam chodit sama. Spíš jako jdeme spolu i s malým třeba na procházku nebo na jídlo, ale jinak jako to ne.

T: Měli byste tu možnost, nebo měla byste tu možnost, vyrazit někam sami?

R: Museli bychom dát malého jako k mým rodičům nebo kdyby tady byli má rodiče, tak jako asi by tady ta možnost byla, třeba o víkendu, ale ještě to jako není moc možný, tím že kojím.

T: Ani tu potřebu nemáte?

R: Ani zatím ne.

T: Jezdíte na výlety?

R: Ne, ne...moc ne, spíš jako na procházky chodíme, ale na výlety tím, že nejsme ještě mobilní moc, takže moc teďko ne, ale jako než byl malej, tak jsme samozřejmě jezdili a plánujeme to zase teda, začnem zase trošku někam. Do teplých krajin, že jo, teď je zima, tak ono je to teďka těžký, až bude hezky, tak my se tady vlakem můžem dostat kamkoliv, vlastně tamhle na hrad kousek, tady no, takže takhle.

T: Nebyli jste třeba na horách?

R: Ne, bohužel, nechystáme se...přemýšlela jsem, měli jsem jet na hory na Silvestra, ale to jsme zamítli kvůli malému no, protože bych se asi necítila ještě moc pohodlně, jak byl ještě malej.

T: Nepřemýšleli jste o tom, že byste vyrazili k moři?

R: Přemýšleli jsme, ale...jako rádi bychom, ale nevíme jak to bude.

T: Letos?

R: Ano.

T: Bojíte se, že byste to tam s malým moc nezvládli?

R: Já si to právě nedokážu moc představit. Já jsem s malým byla teďko poprvé s rodičema, u rodičů, vlastně přes noc a byla to docela katastrofa, protože byl v jiném prostředí a moc k tomu nebyl jako přítulný být někde jinde, takže si to momentálně fakt nedokážu pořádně představit. Kdybychom někam jeli, když už bychom na to měli peníze, tak nevím jak, tak si to nedokážu moc dobře představit no.

T: Podle čeho (cena, kvalita) vybíráte produkty pro syna?

R: Kvalita má určitě přednost před cenou, kvalita a nezávadnost.

T: Kde kupujete oblečení?

R: V seconhandech hlavně. V normálních obchodech taky pár. Ale převládají secondhandy, ale záleží jako co. Třeba takový ty věci úplně na tělo kupuju nový, ale takový ty jako mikiny apod. určitě v „sekáčích“.

T: Kupujete výrobky Bio?

R: Takhle pro nás. Takhle, já tady nemám moc možnost, pokud tu možnost mám, tak občas něco koupím, ale pro malého to plánuju kupovat.

T: Pokud by manžel nenosil domů peníze, myslíte si, že by Vám stačily finance získané z PPM na obstarání všeho potřebného k péči o dítě a další potřebné věci do domácnosti?

R: Asi ne. No jako vzhledem k tomu, že máme hypotéku, tak bych nezaplátila ani hypotéku, takže to si nedokážu představit.

T: Myslíte si, že by stát měl ve výši dávek přihlížet k počtu členů domácnosti při narození dítěte, kdyby bylo třeba už druhý?

R: No nevím, to je těžký, nemám tu zkušenost, ale zase záleží jak by to dítě bylo velký taky možná i jo. Pokud má někdo už 16-letý dítě a pak si pořídí miminko, tak si myslím, že je to zbytečný, ale kdyby byly za sebou, tak možná, tak možná trošku jo. Nebo by stačilo nějaký zvýhodnění, nějakých, něčeho, někde pro ty rodiny nebo třeba já si myslím, že by pomohlo daňový zvýhodnění u manžela nebo tak.

T: Kdybyste chtěli další dítě, rozhodovali byste se na základě financí, zda si ho pořídít či nepořídít?

R: Ale až až...ale určitě ne prioritně, jako až, to by nebyla moje priorita, samozřejmě bych musela cítit jestli na to, jestli to zvládneme, ale spíš by záleželo na našem pocitu, jestli to miminko chceme nebo ne, ale až potom by jsem si zjistila, jestli na to opravdu mít budeme nebo nebudeme.

T: Myslíte si, že finance jsou jedním z hlavních kritérií pro počet dětí v rodině?

R: Já si myslím, že záleží fakt na sociální vrstvě těch lidí, fakt záleží, jako třeba z mého okolí si myslím, že to takhle vůbec není, ale zase jsou sociálně slabší lidi, který nad tímhle tím musí přemýšlet.

T: Takže jste se u svých známých s žádným podobným případem nesetkala?

R: Ne, to ne, s tímhle tím ne. Já si myslím, že ty lidi se potom zase se jako zkrouhnou svoje výdaje, aby to zvládli. Takže ty, co si to nedokážou, ty jo.

T: Co si myslíte, že je pro Vás finančně nejnáročnější při péči o miminko?

R: Já si myslím, tím, že třeba kupuji plínky, tak ty plínky jsou třeba dražší, jinak si myslí, že holt oblíká se každý, holt z toho to dítě rychle vyroste, ale tak co s tím člověk nadělá, spíš ty plínky a taky ta drogerie, plínky a drogerie, tohle to.

T: Můžete si dovolit z vašich příjmů koupit něco navíc (např. pro radost)?

R: Já třeba sobě teď vůbec nic nekupuju, protože, za první spíš kupuju všechno malýmu, my teď spíš všechno podřizujeme malýmu, ale tím, že jsme vlastně v rámci zařizování bytu, takže budem muset šetřit a kupovat něco do bytu, takže v podstatě si nic navíc koupit nemůžeme.

T: Setkala jste se s nějakými dalšími výhodami pro ženy na MD a RD? (např. slevy)?

R: Já vím, že třeba VZP nebo zdravotní pojišťovny, že přispívají, ale jinak si nejsem ničeho jiného vědoma.

T: A třeba u lékárnky jako maminka s miminkem jste přednost neměla?

R: Ne.

T: A co v nákupních centrech, viděla jste parkovací místa pro rodiče s kočárkem?

R: Ne, o tom nevím. Jako třeba v nákupních centrech vím, že jsou přímo přebalovny pro mimča, to jo, ale jinak nevím. V Ikei je třeba i kojící koutek a takovýhle pro ty děti, tak tam je, vlastně i hrací koutky myslím, že bývají, nebo hlídání dětí vlastně bývá taky, když to je zase zpoplatnění, ale zas to nestačí kapacitě dětí, který teďko jsou, takže tam jsou na to většinou fronty, tak to je pak těžší.

T: A co slevy?

R: Drogerie DM má ty slevový kupóny na výrobky pro miminka, to jsem i využila a využívám.

T: Myslíte si, že by mělo být více takových slev?

R: Určitě to těm maminkám pomůže, otázka do jaký míry je to sleva, jestli se to nedá náhodou sehnat někde levnější, tam se zase jedná o marketingový tah, takže to nedokážu úplně objektivně posoudit.

T: Uvítala byste kdyby bylo dětských koutků víc?

R: Já říkám, mám ještě malý dítě, takže to, ale určitě je to pro nějakou maminku dobrý, když si potřebuje něco nutně nakoupit a to dětsko by se tam akorát nudilo, to určitě je pro něj stresující, takže ať si tam radši hraje někde v nějakých těch malinkatých balónkách, jak se tam potápí, určitě je to lepší.

T: Myslíte si, že jsou lepší dětské koutky nebo mateřská centra?

R: Já tohle to nedokážu posoudit, já jsem nebyla v žádném centru ještě a ani v tom koutku jsem neměla dítě, takže to nedokážu posoudit, zase si myslím, že do koutku odloží dítě a v centru se mu věnuješ a pracuješ tam s ním předpokládám, teda podle mýho, to co si myslím, takže pro dítě je lepší to mateřský centrum určitě.

T: Byli jste se synem v nějaké restauraci?

R: S malým jsme byli v pizzerii.

T: Myslíte si, že jsou restaurace adekvátně vybavené pro přítomnost malých miminek, např. v kočárku?

R: No záleží, moc ne, spíš tam jde o to, že ty restaurace by spíš měly být vůbec jako nekuřácký, tím, že tam je nekuřácký jenom oddělení, tak to tam stejně smrdí všude, takže to není zas tak až dobrý.

Vím, že v nějakých restauracích jsou i židličky pro děti, tak to je zase taky přínos, ale fakt záleží jak kde, spíš bych řekla, že ty pizzerie jsou benevolentnější k těm dětem než jakýkoliv jiný restaurace...jako, že tam jsou ty židličky, že tam je i víc nekuřáckých prostor, jinak bych řekla, že v těch obyčejných restauracích, že tam to moc není pro ně.

T: Myslíte si, že by to mělo být jedno z hledisek při schvalování uvedení restaurace do provozu?

R: Já si myslím, že by to měli mít rozdělený, aby tam i ty maminky měly mít možnost chodit, určitě.

T: Aby tedy byly vybavený pro případ, když tam přijde maminka s dítětem?

R: Nejde o to ani tak vybavený, ale židličku by tam mít mohli, nebo takhle, ale spíš aby tam byl prostor, aby tam ta maminka s kočárkem mohla zajet, aby tam prostě se mohla i sama najíst, taky se potřebuje někdy najíst, když někam jde, má spoustu zařízení, takže si myslím, že určitě.

T: Setkala jste se s nějakými restauracemi, kde byl koutek na hraní?

R: No ten Mc Donald maximálně, ale jinak jsem to neviděla snad, nebo vím, že tady u nás vlastně v pizzerii je stoleček pro děti a můžou si tam kreslit, ale jediné takhle. Určitě to je dobře, vždyť takhle se tam ty děti budou nudit, takhle si mají kde hrát.

T: Byl v té pizzerii třeba také nějaký přebalovací pult?

R: Ne to ne, to jsem se nesetkala nikdy, jediné v Ikei.

T: Myslíte si, že by to mělo být v restauracích?

R: No na záchodě by mohl být aspoň ten sklapovací, to by tam mít mohli, na dámských.

T: Kojíte mezi lidmi?

R: Párkrát jsem...ano, ano.

T: A s jakým přístupem jste se u lidí setkala?

R: Já musím říct, že jsem tak ty lidi neřešila, já jsem se na ně ani nekoukala, pokud v těch nákupních centrech, tam jsou i v těch přebalovnách jsou i židličky, takže jsem ho nakojila i tam.

T: Ale obecně si myslíte, že s tím lidé nemají problém?

R: Já si myslím, že už se to odbourává, že už s tím problém takový není.

T: Stýská se Vám po zaměstnání?

R: Jo, stýská, spíš po lidech, po kontaktu s lidma...spíš se mi stýská po kontaktu s lidma, byť ho mám, tak jsem byla zvyklá na víc lidí kolem sebe, takhle.

T: Takže se těšíte do zaměstnání nebo si to teď plně užíváte?

R: Jako já si užívám toho mimča, věnuji se mu jak můžu, takže to je pro mě teďko momentálně, pro mě, pro něj, co může být, každopádně jako ten kontakt s lidma mi fakt chybí.

T: Co je pro Vás prozatím na MD nejnáročnější?

R: Tak jako to, že se musím maximálně věnovat jemu, jo, že vlastně se nemohu pořádně věnovat ani sobě, často hledám čas, kdy se vykoupu a tak.

T: Považujete označení mateřská a rodičovská „dovolená“ za odpovídající činností, které souvisí s péčí o nového člena v domácnosti?

R: Jako určitě to není dovolená, ale je to brány z pohledu práce, kde ten člověk vlastně má dovolenou, takže já to беру tak, že v práci mám dovolenou, ale mám tady svojí práci, Z pohledu práce je to dovolená, ale jinak to dovolená není.

T: Myslíte si, že zákonodárci svými rozhodnutími ženy v péči o dítě podporují nebo naopak jim vůbec nepomáhají?

R: Já si myslím, že o tom rozhodnou lidi, který nevědí o co jde, že v tomhle tom by jim měli poradit maminky, který si tím prošly, který v té situaci jsou a oni by s nimi měli tohleto konzultovat a ne teď to řešit sami bez nich ...to je jako „o nás bez nás“, to si myslím, že je úplně na nic.

Oni sice tu snahu asi mají, ale říkám, kdyby tohle to konzultovali, já si myslím, že by to chtělo, aby do toho problému víc pronikli. Jako tu snahu dejme tomu mít můžou, mají asi tu snahu, už je to vidět tím, že teďko zvýšili třeba ty rodičovský příspěvky nebo tohle to, ale určitě jakoby to někdy mohlo být lepší v tom, že by se o tom víc informovali jako u lidí a tak dál.

T: Mohla byste v několika větách shrnout jak doposavad prožíváte chvíle na MD?

R: Já to беру jako úžasný, úžasný, úplně maximálně si to užívám, je to úžasný prostě.

T: Pokud byste měla heslovitě říct jaké změny byste do zákonných podmínek MD případně vnesla, o jaké by šlo?

R: Určitě mi schází ty nízkopodlažní autobusy, já bych řekla jako, že vůbec na úřady se dostat kočárkem je třeba složitější, k lékařům se dostat s kočárkem je složitější, teď už je zase lepší, že do obchodu můžu s kočárkem, to se dřív, za mých maminek asi moc nemohlo, každopádně by určitě měly být, já nevím, prostě, aby s těma kočárkama se každej všude dostal, aby si maminka, která nechá kočárek někde a dítě si vezme třeba k doktorce, aby se nebála, že kočárek někdo ukradne a tak dál, a tak dál. Takže určitě zlepšit přístup s kočárkem, jako, že jo, já to беру teďko z mého pohledu, protože mám dítě v kočárku, až bude malej větší, tak třeba to bude něco jiného, ale teď to spíš vidím takhle, nebo jo třeba nějaký ty přebalovny, kdyby byly někde, samozřejmě by to muselo být čistý a tak dál, ale aby miminko bylo kde přebalit nebo takhle.

Říkám teď asi největší problém je někde se s tím kočárkem dostat a tam někde to dítě nakojit, jinak si myslím, že se to zvládnout dá úplně v pohodě.